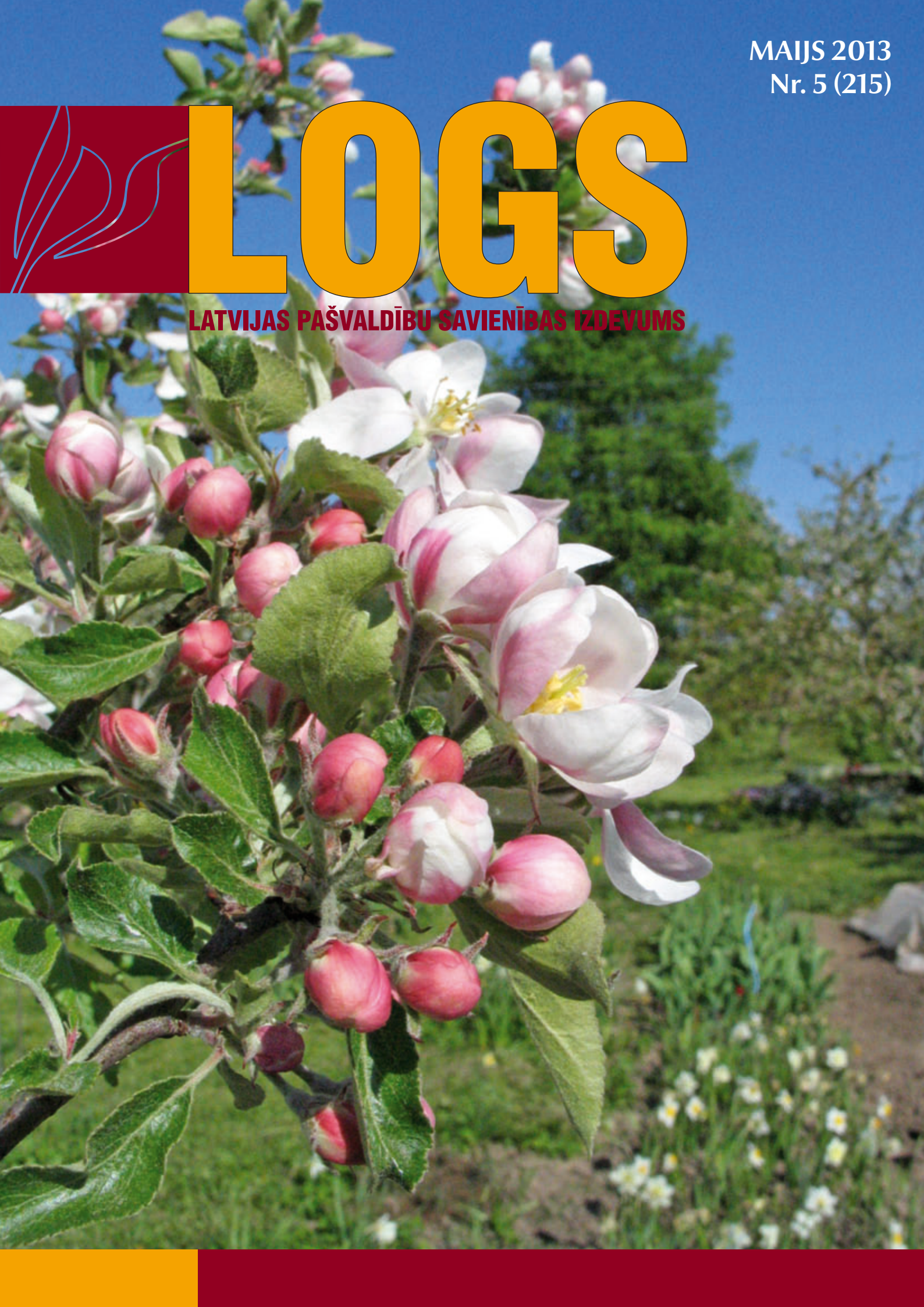

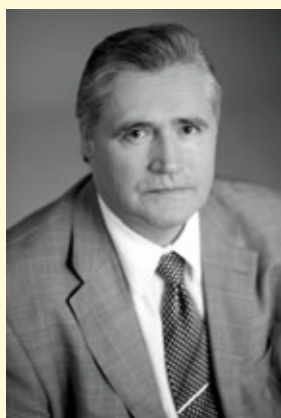
MAIJS 2013
Nr. 5 (215)

LOGS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2009.–2013. GADA SASAUKUMA MĀCĪBAS

Aizgājušie gadi noteikti paliks Latvijas pašvaldību vēsturē. Tuvojas noslēgumam periods, kurā vietējie iedzīvotāji izvēlējās savus pārstāvjus, lai pēc iespējas labāk organizētu vietējo dzīvi. Šajā laikā pašvaldībām bija jārisina daudz problēmu.

1) Morālās problēmas attiecībā ar centrālo valdību

Pasaules ekonomiskās krīzes sākumposmā sarunu tonis bija draudzīgs, premjeri nāca kopā ar pašvaldībām risināt teju vai visas savas problēmas un ik uz soļa pierunāja pašvaldības pameklēt vēl kādas iespējas pastutēt valdības sociālās iniciatīvas vai piesegt valdības neizdarības, bet, situācijai stabilizējoties, pēc SVF aiziešanas viss izmainījās kā diena pret nakti. Izrādījās, ka valdības solidaritāte beidzas, tiklīdz bez pašvaldību palīdzības var iztikt.

2) Administratīvās problēmas

Jaunizveidoto novadu pašvaldībām bija jāmeklē optimāli pārvaldes modeļi. Finanšu krīzes apstākļos, kad nācās pārtraukt normālas attīstības pasākumus un samazināt algas un darbinieku motivāciju, jauno novadu pārvalde bija jāveido tā, lai līdzsvarotu apvienoto teritoriju iedzīvotāju intereses.

3) Kaitīgu reformu problēmas

Visā sasaukuma periodā, bet īpaši pēdējā laikā regulāri izpaudās centieni pārkāpt gandrīz katru Eiropas Vietējo pašvaldību hartas paragrāfu. Daudzkas arī izdevās – atklāto balsojumu ieviešana, diskriminācija virknei profesiju ieņemt deputāta amatu, pašvaldību patstāvīgo ieņēmumu samazināšana. Tiek izdarīts spiediens, lai pašvaldību iekārtai negatīvus priekšlikumus Saeima pieņemtu daudz vairāk.

4) Valdības centieni sašķelt pašvaldības

Šā perioda sākumā LPS pirmo reizi vēsturē apvienoja 100% visas pašvaldības. Tāpēc valdība (un ar daļējiem panākumiem) cenšas īstenot "skaldi un valdi" politiku. Iespēja pretoties negatīvām reformām samazinās, ja neesam vienoti.

Pēc vēlēšanām pašvaldības gaida jauns darba cēliens. Domājot par nākamā perioda prioritātēm, būtu jāatceras arī iepriekšējā perioda mācības.

Andris Jaunsleinis,
LPS priekšsēdis

Ojāra Martinsona foto

REDAKTORE

Gunta Klismeta
67326634, 29428303
fakss 67212241
gunta@lps.lv
skype: guntaklismeta

REDAKTORES VIETNIECE

Daina Oliņa
67508530, 29130839
fakss 67212241
daina.olina@lps.lv
skype: dainolina

MŪSU ADRESE

Latvijas Pašvaldību savienība
Mazajā Pils ielā 1,
Rīgā, LV 1050

ISSN
1407-3560

Izdevējdarbības licence
Nr. 1740

Bez redakcijas atļaujas
pārpublicēt aizliegts

Publicētie raksti ne vienmēr
pauž LPS viedokli

Gunta Klismeta
redaktore

Daina Oliņa
redaktore vietniece

PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANAS
VIENS NAV KAROTĀJS NEKUR 2

DER ZINĀT
INFORMĒ SAEIMA 7
INFORMĒ FINANŠU MINISTRIJA 8
INFORMĒ IUB 8
INFORMĒ VARAM 9
INFORMĒ VRAA 9
INFORMĒ EKONOMIKAS MINISTRIJA 10
INFORMĒ SATIKSMES MINISTRIJA 11
INFORMĒ ZEMKOPIBAS MINISTRIJA 11
INFORMĒ LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA 12

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ
INFORMĀCIJAI UN DARBAM 13

AS "LATVENERGO" PAPLAŠINA ATBALSTA SAŅĒMĒJU LOKU 21

EIROPAS ZIŅAS
ĪSUMĀ 22

LPS PĀRSTĀVNICĪBĀ BRISELĒ
EIROPAS KOMISIJA BAŽĪGA PAR TENDENCĒM LATVIJAS
SOCIĀLAJĀ POLITIKĀ 23

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ
"LEPOŠANĀS MARATONS" VISSALDĀKAJĀ NOVADĀ 25
NABADŽĪBAS MEITA UN PĀRTICĪBAS MĀTE 30

PROJEKTI
PRIEKŠ PATIESI MĀJO PRIEKULĒ! 34

REKLĀMA
VAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" 37

APSVEICAM!
LABA SERVISA PAŠVALDĪBA –
SIGULDAS NOVADA DOME 38
RADĪT NOZĪMĒ DARĪT 39

ĪSZIŅAS
LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS 42

ATPŪTAI, ATELPAI, SMAIDAM 44

VIENS NAV KAROTĀJS NEKUR

Guntas Klismetas

saruna ar

**Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju
ARNI CIMDARU**

– Ar ko jaunu atšķirībā no citām reizēm iezīmīgas 2013. gada 1. jūnija pašvaldību vēlēšanas – gan deputātu kandidātiem un sarakstu gatavotājiem, gan vēlēšanu komisijām un vēlētājiem?

– Viens no galvenajiem jaunumiem, kas attiecas uz pašvaldībām, ir tāds, ka daudzās novadu pašvaldībās būs mazāks skaits deputātu. Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma otrais pants paredz, ka novada domē ievēlējamo deputātu skaitu nosaka atbilstoši iedzīvotāju skaitam, kāds attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā vēlēšanu izsludināšanas dienā ir reģistrēts iedzīvotāju reģistrā: līdz pieciem tūkstošiem iedzīvotāju – deviņi deputāti; no 5001 līdz 20 tūkstošiem iedzīvotāju – 15 deputāti; no 20 001 līdz 50 tūkstošiem iedzīvotāju – 17 deputāti; vairāk nekā 50 tūkstoši iedzīvotāju – 19 deputāti. Republikas pilsētu domē, izņemot Rīgas domi, kuras sastāvā ir 60 deputātu, ievēlējamo deputātu skaits atbilstoši iedzīvotāju skaitam ir šāds: ja pilsētā dzīvo mazāk nekā 50 tūkstoši iedzīvotāju, tad ievēlē 13 deputātus, bet, ja iedzīvotāju ir vairāk nekā 50 tūkstoši, – 15 deputātus. Atbilstīgi likumam un pamatojoties uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iedzīvotāju reģistra departamenta datiem

par iedzīvotāju skaitu vēlēšanu izsludināšanas dienā 2013. gada 28. februārī, Centrālā vēlēšanu komisija ar savu 6. marta lēmumu noteikusi šā lēmuma pielikumā norādīto republikas pilsētu un novadu domēs ievēlējamo deputātu skaitu.

– Vai daudzas pašvaldības skar likuma jaunā norma par mazāku deputātu skaitu, un cik vietējo pašvaldību deputātus Latvijā ievēlēsīm pirmajā jūnijā?

– Kopumā republikas pilsētu un novadu domēs ievēlējamais deputātu skaits 2013. gada 1. jūnija pašvaldību vēlēšanās Latvijā būs 1618 deputāti. Agrāko 13 deputātu vietā deviņi deputāti domēs turpmāk strādās 39 novados – Aglonas, Aknīstes, Alsungas, Apes, Baltnavas, Beverīnas, Cesvaines, Ciblas, Dundagas, Durbes, Ērgļu, Jaunpiebalgas, Jaunpils, Līgatnes, Lubānas, Mazsalacas, Mālpils, Mērsraga, Naukšēnu, Neretas, Nīcas, Pārgaujas, Pāvilostas, Raunas, Rojas, Rucavas, Rugāju, Rundāles, Salas, Sējas, Skrīveru, Strenču, Tērvetes, Vaiņodes, Varakļānu, Vārkavas, Vecpiebalgas, Viesītes un Zilupes novadā. 2009. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlējām kopā 1765 pašvaldību deputātus, tātad šogad vēlēsim par 147 deputātiem mazāk.

– Kāds bija “konkurss” uz vienu deputāta vietu, un cik sarakstu vietējo pašvaldību vēlēšanām šogad iesniegts?

– 22. aprīlī, kad beidzās deputātu kandidātu sarakstu iesniegšana, pieteikto kandidātu bija 8684. Ņemot talkā matemātiku, varam sarēķināt, ka uz vienu vietu kandidē 5 cilvēki. Te gan iespējamās korekcijas, jo septiņās pašvaldībās – Baltnavas, Naukšēnu, Nīcas, Pāvilostas, Rūjienas, Salacgrīvas un Skrundas novadā – bija iesniegts tikai viens saraksts, tāpēc šeit atbilstoši likumam Centrālā vēlēšanu komisija līdz otrajam maijam pagarinājusi deputātu kandidātu sarakstu iesniegšanas termiņu. Tiesa gan, katrā no šiem sarakstiem pieteiktais kandidātu skaits ir lielāks nekā domē ievēlamo deputātu skaits, un tas nozīmē – ja līdz 2. maijam šo novadu pašvaldību vēlēšanām tomēr netiks iesniegts vēl kāds kandidātu saraksts, atkārtotas vēlēšanas šajās pašvaldībās nebūs jāizsludina. Vēlēšanu kārtība paredz, ka šādā gadījumā vēlēšanas drīkst notikt arī, piedaloties tikai vienam sarakstam. Iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās 2009. gadā kandidātu sarakstu iesniegšanas termiņš tika pagarināts divos novados – Mālpils un Naukšēnu novadā, kur arī bija iesniegts tikai viens kandidātu saraksts. Pavisam 2013. gada pašvaldību vēlēšanām iesniegti 583 saraksti. Visvairāk sarakstu no reģistrētajām partijām un partiju apvienībām iesniegusi partija “Vienotība” – 65 sarakstus ar 1113 kandidātiem. Tad

seko Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!" – "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" ar 52 sarakstiem un 804 kandidātiem un politisko partiju apvienība "Saskaņas Centrs" ar 49 sarakstiem un 621 kandidātu. Daudz sarakstu ir arī "Reformu partijai", Zaļo un Zemnieku savienībai, "Centriskajai partijai Latvijas Zemnieku savienība" un politiskajai partijai "Reģionu alianse". Kopumā visvairāk sarakstu iesniegušas dažādas vēlētāju apvienības – pavisam 115 sarakstus, un tajos ierakstīti 1135 kandidāti.

– Kandidātiem sarakstu iesniegšanai tika dots laiks no 12. līdz 22. aprīlim, turklāt ikviens interesents Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā varēja sekot līdzi šim procesam – tas laikam arī pieskaitāms šo vēlēšanu jaunumiem?

– Kandidātu sarakstu sastādītājiem šoreiz tie bija jāsaģatavo interneta vidē, izmantojot Centrālās vēlēšanu komisijas lietojumprogrammu. Mainoties sarakstu saģatavošanas struktūrai, daudziem iesniedzējiem ar agrāko vēlēšanu pieredzi ir visai grūti tai pielāgoties, jo nākas mainīt domāšanu, un nereti tas nebija viegli. Manuprāt, īstais klupšanas akmens gan ir nevis jaunā programma, ko mēs piedāvājam, bet nevēlēšanās lasīt instrukcijas. Pirms uzsākt lietot programmu, noteikti būtu jāiepazīstas ar lietošanas pamācību, taču daudzi uzreiz grib "ķerties vēršim pie ragiem" un mēģina ar "bakstīšanas metodi" iegūt rezultātu, ātri nonākot strupceļā, un ir bēdīgi, nelaimīgi un ļoti neapmierināti ar visiem citiem, izņemot sevi. Savukārt man kā Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājam jaunā sistēma piešķirusi tādu tiesību apjomu, ka jebkurā brīdī, pieslēdzoties internetam, varu redzēt, cik sarakstu tobrīd tiek gatavots, cik sarakstu ir pieņemšanas procesā, cik sarakstu un kurās pašvaldībās ir reģistrēti, kādi kandidāti iekļauti, cik sarakstu ir pieņemti un cik anulēti.

– Vai paralēli tam pastāv arī iespēja iesniegt sarakstu papīra formātā?

– Likums nosaka, ka saraksti jāsaģatavo, izmantojot lietojuma programmu, bet jāiesniedz gan papīra formātā, gan elektroniski. Savulaik, gatavojoties pašvaldību vēlēšanām, tika uzlikts pienākums pieteikt kandidātu sarakstus un programmas publicēt internetā. Ņemot vērā, ka, piemēram, pagājušajās vēlēšanās bija gandrīz 11 tūkstoši kandidātu un apmēram 750 sarakstu, šā darba organizācija citādi nemaz nav iedomājama – vien decentralizēti veidojot elektronisko vidi. Manuprāt, šis projekts, neraugoties uz sarežģījumiem sākumposmā, atrisinājies pozitīvi. Sākotnējos sarežģījumus izraisīja valdības atteikums piešķirt finansējumu nepieciešamajā apjomā, tāpēc to saņemam kā pakalpojumu. Mēs neesam ne produkta īpašnieki, ne tie, kas nosaka blakusproduktu likteni. Mūsu uzdevums ir nodrošināt, lai kandidātu saraksti tiek pieņemti, reģistrēti un pārbaudīti, vai tie ir tādā gatavībā, ka tos var izmantot zīmju drukāšanai

un vēlēšanu organizēšanai vēlēšanu dienā. Viss pārējais, ko vēl var iegūt, izmantojot elektroniskas programmas, piemēram, statistiku vai analīzes materiālus, diemžēl nav mūsu īpašums, un ar to ir jārēķinās.

– Vai vēlētāju sarakstu var iesniegt tikai viens cilvēks, un vai šādu sarakstu pieņem?

– Tā gluži nav, ka to var darīt viena persona. Sarakstu var iesniegt partijas, partiju apvienības un vairākas partijas kopā, šo apvienību neregistrējot – tajās pašvaldībās, kur ir vairāk nekā pieci tūkstoši iedzīvotāju, bet pašvaldībās ar iedzīvotāju skaitu līdz 5000 var iesniegt arī vēlētāju apvienības un, protams, partijas. Taču arī vēlētāju apvienībām un mazām pašvaldībām nepietiek vien ar to, ka kāda persona viena pati saģatavo un iesniedz sarakstu. Vajadzīgs, lai būtu vismaz viens deputāta kandidāts un 20 šīs pašvaldības vēlētāji, kas ar savu parakstu apliecina, ka viņi atbalsta šāda saraksta iesniegšanu. Tātad viens nav karotājs nedz domē, nedz lēmumu pieņemšanā sabiedrības pārvaldīšanā, nedz arī vēlēšanu saģatavošanā!

– Tomēr, pārlūkojot šo vēlēšanu sarakstus, redzams, ka reģistrētajos sarakstos ir tikai četri vai pat viens deputāta kandidāts! Vai, jūsuprāt, nevajadzētu noteikt tādu normu, ka sarakstā minimālajam deputātu kandidātu skaitam vajadzētu vismaz saskanēt ar pašvaldībā ievēlējamo deputātu skaitu?

– Ne jau katra mulķība ir jāatrunā likuma normās. Pēc definīcijas un savas būtības, politiskā spēka uzdevums un misija, kāpēc tas vispār eksistē, ir pārvaldīt sabiedrību tā, kā šis spēks uzskata par pareizu. Lai to izdarītu domē, lēmumu pieņemšanā vajadzīga vismaz puse no balsu skaita. Tas nozīmē, ka saprātīgs vēlētājs, redzot, ka kāds ir pieteicis mazāk nekā pusi no domes deputātu skaita, var pilnīgi droši izdarīt secinājumu – šie cilvēki nav tie, kas grib uzņemties pilnu atbildību, nokļūstot domē. Viņi vai nu labākajā gadījumā jau iepriekš apzinās savu atbalstītāju trūkumu un definē, ar ko kopā koalīcijā risinās kādas problēmas, vai sliktākajā gadījumā, kādu, es ceru, nav daudz, viņu mērķis, nokļūstot domē, nepavisam nav strādāt visu labā. Tas ir ciniski, taču šo cilvēku grupu rīcība manā skatījumā ir vēl ciniskāka. Var jau būt, ka tas nav cinisms, iespējams, tas ir politiskās kultūras un izglītības trūkums, ar ko diemžēl esam spiesti rēķināties un kādu laiku sirgsim, jo pirms 20 gadiem demokrātija mums nokrita, var teikt, tikpat kā no debesīm un tās tradīcijas, ko mēs redzam senākās demokrātijas valstīs, kur iekšpartiju diskusija un sabiedrības attieksme pret vēlēšanu tiesībām ir daudz augstākā līmenī, līdz ar to arī dzīves līmenis daudz augstāks, es ceru, mums vēl ir priekšā.

– Vai kādas jaunas izmaiņas vēlēšanu organizēšanā šajās pašvaldību vēlēšanās attiecas arī uz vēlēšanu komisiju darbu?

PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANAS

– Šogad vēlēšanu iecirkņu komisijas pirms vēlēšanu dienas strādās nevis desmit dienas, bet tikai piecas, un tas ļauj optimizēt pašvaldībām līdzekļus, no vienas puses, un arī resursus – cilvēkiem nebūs jāatprasās no darba, lai sēdētu dežūrreizīnā un visbiežāk bez apmeklētājiem šīs dienas. Taču jāņem vērā arī ar to, ka tiem cilvēkiem, kuri veselības stāvokļa dēļ sestdien, 1. jūnijā, nevarēs atnākt uz iecirkni, laiks pieteikuma iesniegšanai tiek samazināts no desmit uz piecām dienām, tāpēc laikus ir jāsapatavojas šim notikumam un jāpārdomā, kura būs viņa uzticības persona – kaimiņš vai sociālais darbinieks, kurš aizņems šīs personas iesniegumu vai viņa vārdā izdarīs pieteikumu iecirknī.

– Pašvaldību vēlēšanās vēlētaji drīkstēs balsot tikai tajā iecirknī, kurā dzīvo vai kur viņiem ir īpašums. Pēc CVK pasūtījuma veiktā pētījuma centra “SKDS” vēlēšanu aptauja atklāja, ka šāgada janvārī savā deklarētajā dzīvesvietā nedzīvoja gandrīz piektā daļa jeb 18,1 procents vēlēšanu vecumu sasniegušo pilsoņu, turklāt aptuveni pusei jeb 47,8 procentiem šo vēlēšanu faktiskā un deklarētā dzīvesvieta atrodas dažādās pašvaldībās.

– Atšķirībā no parlamenta vēlēšanām un tautas nobalsošanas pašvaldību vēlēšanās vēlēšanu uzskaitē tiek lietots Vēlēšanu reģistrs. Tas nozīmē, ka pašvaldību vēlēšanās katrs vēlētais tiek iekļauts noteiktā vēlēšanu iecirkņa vēlēšanu sarakstā atbilstoši reģistrētajai dzīvesvietai 90 dienas pirms vēlēšanu dienas (2013. gada vēlēšanās – atbilstoši ierakstam par reģistrēto dzīvesvietu ledzīvotāju reģistrā 2013. gada 3. martā). Tie Latvijas pilsoņi, kuriem 3. martā nebija spēkā esošas dzīvesvietas reģistrācijas, tiks iekļauti tā vēlēšanu iecirkņa sarakstā, kas atbildīs ziņām par viņu pēdējo reģistrēto dzīvesvietu. Gatavojoties 1. jūnija pašvaldību vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde aicināja vēlētajus, kuri vēlēšanās grib balsot pašvaldībā, kurā dzīvo, bet kuriem šajā pašvaldībā nav reģistrētas dzīvesvietas, deklarēt to līdz 3. martam. Lai informētu par to, kura vēlēšanu iecirkņa sarakstā vēlētais iekļauts, pārvalde līdz 23. martam katram vēlētajam uz reģistrētās

dzīvesvietas adresi pa pastu izsūtīja paziņojumu. Ja kāds to nav saņēmis, tad viņš savu vēlēšanu iecirkni viegli var noskaidrot internetā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes mājaslapā www.pmlp.gov.lv, kur tiešaistē pieejamas ziņas no vēlēšanu reģistra.

– **Vai vēlētajiem ir tiesības mainīt vēlēšanu iecirkni?**

– Jā, tādas tiesības ir, un to var izdarīt līdz septītajam maijam. Vēlētajiem, kuri gribēs balsot pašvaldībā pēc nekustamā īpašuma piederības, līdz šai dienai jāpiereģistrē iecirkņa maiņa. Iespēju līdz 7. maijam mainīt sākotnēji reģistrēto vēlēšanu iecirkni var izmantot arī citi vēlētaji, tomēr šajos gadījumos iecirkni drīkstēs mainīt tikai pašvaldības ietvaros – uz jebkuru citu vēlēšanu iecirkni tās pašvaldības administratīvajā teritorijā, kurā vēlētajam bija reģistrēta dzīvesvieta 90 dienas pirms vēlēšanām. Lai reģistrētu iecirkņa maiņu, vēlētajam jāiesniedz iesniegums jebkurā pašvaldības dzīvesvietas deklarēšanas iestādē. Mainot iecirkni uz to pašvaldību, kur vēlētajam pieder likumā noteiktā kārtībā reģistrētais nekustamais īpašums, jāuzrāda īpašuma tiesības apliecinošs dokuments – Zemesgrāmatas akts vai izziņa no Zemesgrāmatas.

– **Ļoti daudz potenciālo vēlēšanu dzīvo ārpus Latvijas. Vai viņu mītnes zemēs arī būs iespējams piedalīties Latvijas pašvaldību vēlēšanās?**

– Nē, pašvaldību vēlēšanas ir pašvaldību vēlēšanas, un vēlēties varēs tikai Latvijā. Ja kāds balsstiesīgais pilsonis grib piedalīties, tad šis jautājums viņam jārisina pašam – nevar taču gaidīt, ka pie viņa ieradīsies divi pārstāvji no pašvaldības, kam valsts apmaksās ceļu, lai saņemtu vienu balsi. Tas, manuprāt, nav ne pragmatiski, ne loģiski. Esmu stingri pārliecināts, ka vēlēšanas ir pietiekami nopietna lieta un svarīga arī kā pamattiesību jautājums – tā uz to būtu jāraugās un jāattiecas arī katram pašam ne tikai no tiesību, bet arī pienākumu viedokļa.

– **Jūs esat bijis ļoti daudzās valstīs un piedalījies vēlēšanās gan kā novērotājs, gan eksperts. Vai pie mums vēlēšanas tiek organizētas tāpat kā lielākajā daļā valstu, vai arī Latvijā ir savas atšķirības?**

– Protams, mums ir savas atšķirības, un tādas ir katrai valstij. Tā, piemēram, Amerikas Savienotās Valstis pozicionē sevi kā attīstītākās dažādu tehnoloģiju piemērošanā balsojumu veikšanai, savukārt Eiropā, īpaši Austrumeiropā un postsociālisma valstīs, ļoti cenšas piestrādāt pie tā, lai būtu ievēroti demokrātiskie principi vēlēšanu administrēšanā. Pie mums ir ļoti augsta administratīvā kapacitāte. Arī ASV kolēģi atzīst, ka viņi no mums varētu mācīties šo administrēšanu, bet mēs no viņiem – dažādu tehnoloģiju izmantošanu. Latvija, var droši teikt, ir viens no vēlēšanu administrēšanas paraugiem, un pētīt mūsu pieredzi brauc citu valstu pārstāvji. Nereti tas, kas pie mums konceptuāli būvēts kā vienots mehānisms, kā organisks veidojums, kaut

2012. gada 20. jūlijā CVK darbības 90 gadu jubilejai veltītajā konferencē

arī guvis atspoguļojumu dažādos likumos, gūst iemiejumu arī citās valstīs. Tā, piemēram, vieni no pirmajiem mēs ieviesām kompetenču sadalījumu starp vēlēšanu komisiju un institūciju, kas uzrauga partiju finansēšanu – KNAB. Mēs šīs jomas nodalījām, turklāt pārbaudītajiem sniegts instruments, jo viņiem ir dotas izvērtēšanas tiesības, un viņi tās arī izmanto. To novērtē arī citas valstis – Gruzijā notikušas pārmaiņas, tieši balstoties uz Latvijas pieredzi par kompetenču sadalījumu. Citu valstu kolēģi Latvijā pēta arī vēlēšanu reģistrēšanas kārtību, jo pie mums kompetence ir sadalīta starp Centrālo vēlēšanu komisiju, Iekšlietu ministriju, pašvaldību institūcijām un neatņemami ceturtdaļa ir pašu vēlēšanu kompetence un atbildība. Mēs bijām vieni no pirmajiem, kas ieviesa šādu modeli, bet tagad to sākušas izmantot arī daudzas citas valstis, nosakot, ka saraksti pēdējā dienā vairs netiek grozīti, klāt nevienam nedrīkst pierakstīt un vēlētāja pienākums un atbildība ir pārliecināties, ka dati reģistrā pareizi. Savukārt valsts uzdevums ir šos sarakstus sagatavot, izmantojot centralizētu sistēmu, bet pašvaldību uzdevums un atbildība ir sadalīt mājokļus savā teritorijā pēc piederības iecirkņiem. Protams, mēs arī sekojam, kas notiek citās valstīs. Tie jaunievedumi, kurus no mums cenšas pārņemt, ir kādreiz redzēti kaut kur citur vai arī kaut kas uzvedinājis uz domu, ka mums vajadzētu pamēģināt tieši tā. Tā ka šajā ziņā vēlēšanu administrēšanu globalizācija ir pat ļoti sekmējusi.

– Kas no citur redzētā un zināmā būtu ieviešanas vērts Latvijā? Droši vien elektroniskā balsošana?

– Elektroniskā balsošana ir viens no papildu balsošanas rīkiem. Varu nosaukt vēl citus: pasta balsošana, depozitāra balsošana, telefona balsošana, balsošana uz pilnvarojuma pamata. Visi šie rīki ir ar dažādām izmaksām un dažādu pamatojumu, kāpēc tā ir nepieciešama, kā arī ar dažādiem riskiem un vajājām vietām. Tāpēc to kopsummu, kuru lietot vai neliot, īstenībā nosaka gan sabiedrības pieprasījums, gan arī rīcībā esošie līdzekļi. Par interneta balsošanu varētu runāt ilgi, jo tas ir nopietns valsts mēroga projekts, ar to saprotot gan finansējuma apjomu, gan arī atbildību.

– Bet kaut kad nākotnē taču šāda iespēja ir paredzēta? Sabiedrībā par to runāja kā iespējamu jau šajās vēlēšanās.

– Droši vien pie tā nonāksim, bet tas atkarīgs no tautas priekšstāvju – Saeimas deputātu – viedokļa un valdības nostājas. Pagaidām nekas neliecina, ka šai idejai būtu nopietns atbalsts. Vārdos jā, bet darbi tam neseiko. Šādu projektu nevar ieviest sabiedriskā kārtā. Igaunijā speciāli izveidota projekta komanda ar resursiem un atbildību pie tā strādāja trīs gadus, viņi pētīja un analizēja situāciju un izvērtēja visus riskus. Spānijā ar to nodarbojās veselus sešus gadus, līdz no sākumizpētes nonāca līdz pirmajam produktam. Norvēģijā, kas manā skatījumā ir otra attīstītākā valsts

šajā jomā aiz Igaunijas, tikuši tālu šīs tehnoloģijas apgūšanā, bet arī tur bija nopietns darbs speciālai komandai. Pie mums notikušas vien uz pussabiedriskiem pamatiem no dažādām institūcijām saaicinātu darba grupu sanāksmes, kur esam sprieduši par to, kā labāk veidot koncepciju, bet tālāk neesam tikuši. Un, ja tā turpināsies, tad nekur tālāk arī netiks.

– Kur tad palika pirms gada Valsts sekretāru sanāksmē atbalstītā koncepcija “Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi”, kas paredzēja nodrošināt vēlētajiem balsošanu internetā 2013. gada pašvaldību vēlēšanās? Rudenī šo koncepciju vērtēja arī Ministru kabineta komitejas sēdē, kur ministri vienojās kopumā atbalstīt interneta vēlēšanu sistēmas izveidi.

– Mērķis ieviest interneta balsošanu ir iekļauts Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un valdības rīcības plānā. Taču to sasniegt var tikai tad, ja šim projektam ir valdības, parlamenta un sabiedrības atbalsts, kā arī nepieciešamais finansējums – nedaudz vairāk nekā viens miljons latu. Arī līdz šim Centrālā vēlēšanu komisija ir atbalstījusi drošu un pārdomātu IT pielietojumu vēlēšanās. Tam apliecinājums ir kaut vai automatizētā vēlēšanu rezultātu apkopošanas sistēma, ko izmantojam gan II. Saeimas vēlēšanās, gan tautas nobalsošanā. Pēc būtības interneta balsošanas modelis nav pārlieku sarežģīts. To veido trīs stūrakmeņi: vēlēšanu reģistrs, drošs elektroniskais paraksts un elektroniskās personu apliecības jeb ID kartes un e-vēlēšanu vide, kas ietver gan e-vēlēšanu portālu, kurā vēlētais var reģistrēties balsošanai, aizpildīt balsošanas zīmi un nobalsot, gan vēlēšanu rezultātu šifrēšanas serveri, ko izmanto interneta balsojumu apkopošanai.

– Šoreiz tāpat viss vēl paliks pa vecam – ar pasi rokās dosimies pēc vēlēšanu zīmēm, lai tās iemestu vēlēšanu urnās?

– Palabošu jūsu teikto ar diviem papildinājumiem. Dodoties uz vēlēšanu iecirkni, līdzī jābūt derīgam personu apliecināšanai dokumentam – tā var būt pase vai arī personas apliecība (eID), derīga ir abas. Otrs jaunums ir tāds, ka šoreiz visos vēlēšanu iecirkņos būs jaunas vēlēšanu kastes – daļēji caurspīdīgas un ar mūsdienīgu dizainu. “Vecmodīgajām” balsošanas kastēm salīdzinājumā ar internetu ir neapstrīdama priekšrocība – tās pilnībā nodrošina leģitīmām vēlēšanām nepieciešamos principus – vēlēšanu tiesības balsot aizklāti un vēlēšanu caurspīdīgumu jeb sabiedrības iespējas uzraudzīt balsošanas norisi un balsu skaitīšanu. Kad vēlēšanu iecirknī balsotājs iemet kastē vēlēšanu zīmi, vairs nav iespējams izsekot, kuram no vēlētajiem pieder šī balss. Tāpat vēlēšanu iecirkņos novērotājiem ir iespēja sekot līdz balsu skaitīšanai un, rodoties aizdomām par balsu viltošanu vai kļūdām balsu skaitīšanā, vēlēšanu zīmes iespējams pārskaitīt.

FAKTI

- 2013. gada 1. jūnijā Latvijā notiks kārtējās pašvaldību vēlēšanas. Tās tiks sarīkotas 119 vēlēšanu apgabalos, kuru robežas atbilst deviņu republikas pilsētu un 110 novadu robežām.

- Tiesības piedalīties pašvaldību vēlēšanās ir balsstiesīgajiem Latvijas un ES pilsoņiem, sākot no 18 gadu vecuma. Lai piedalītos pašvaldību vēlēšanās Latvijā, ES pilsonim jābūt reģistrētam Latvijas ledzīvotāju reģistrā.

- Piedaloties vēlēšanās, vēlēšanu iecirknī jāuzrāda derīgs personu apliecinošs dokuments – pase vai personas apliecība (eID karte).

- Trīs dienas pirms vēlēšanu dienas iespējama iepriekšējā balsošana: trešdien, 29. maijā, no pulksten 17 līdz 20; ceturtdien, 30. maijā, no plkst. 9 līdz 12 un piektdien, 31. maijā, no plkst. 10 līdz 16.

- Vēlēšanu dienā 1. jūnijā vēlēšanu iecirkņu darba laiks ir no pulksten 7 līdz 22.

Vēlētāju apvienību saraksti – 115; kandidātu skaits – 1135.

Dzimums

Vīrieši: 5160 (59,42%).

Sievietes: 3524 (40,58%).

Vecums

18 gadi – 18 (0,21%)

19 gadi – 34 (0,39%)

20 gadi – 33 (0,38%)

21 – 30 gadi – 1211 (13,95%)

31 – 40 gadi – 1839 (21,18%)

41 – 50 gadi – 2618 (30,15%)

51 – 60 gadi – 2115 (24,36%)

61 – 70 gadi – 645 (7,43%)

71 – 80 gadi – 166 (1,91%)

Virš 80 gadiem – 5 (0,06%)

Piezīme: Kandidātu vecums tiek rēķināts uz vēlēšanu dienu – 2013. gada 1. jūniju

Vidējais vecums: 44,8 gadi

Vecākais kandidāts: 84 gadi

Jaunākais kandidāts: 18 gadi

Pilsonība

Latvijas – 8678 (99,93%)

Amerikas Savienoto Valstu – 6 (0,07%)

Lietuvas – 3 (0,03%)

Vācijas un Zviedrijas – pa 2 (0,02%)

Dānijas, Igaunijas, Kanādas un Polijas – pa 1 (0,01%)

Tautība

Latvieši – 5855 (67,42%)

Nav norādīta – 2258 (26%)

Krievi – 372 (4,28%)

Poļi – 58 (0,67%)

Lietuvieši – 42 (0,48%)

Ukraiņi – 39 (0,45%)

Baltkrievi – 32 (0,37%)

Vācieši – 6 (0,07%)

Ebreji un gruzīni – pa 4 (0,05%)

Čigāni un tatāri – pa 2 (0,02%)

Armēņi, avāri, baškīri, čehi, čuvaši, dāņi, grieķi, igauņi, lībieši un rumāņi – pa 1 (0,01%)

Kandidēšanas pazīme

Dzīvo	7911	91,1%
Dzīvo, ir īpašums	61	0,7%
Dzīvo, strādā	68	0,78%
Dzīvo, strādā, ir īpašums	7	0,08%
Ir tikai īpašums	333	3,83%
Strādā	574	6,61%
Strādā, ir īpašums	12	0,14%

Jauno vēlēšanu kastu paraugi

INFORMĒ SAEIMA

Izmaiņas būvniecības regulējumā noteic īsākus termiņus būvatļaujas apstrīdēšanai

Saeima 18. aprīlī trešajā, galīgajā lasījumā atbalstīja apjomīgus **grozījumus Būvniecības likumā**, kas nosaka īsākus termiņus būvatļaujas apstrīdēšanai un izmaiņas sabiedrības informēšanas kārtībā. Likuma grozījumi stāties spēkā šāgada 1. jūnijā.

Turpmāk visos gadījumos **būvatļaujas apstrīdēšanas termiņš** būs **viens mēnesis**. Likuma grozījumi kā **speciālo regulējumu** būvniecībā noteic, ka papildu izvērtējuma gadījumos iestāde termiņu varēs pagarināt, nepārsniedzot kopējo izskatīšanas termiņu – **divus mēnešus**.

Personai būs pienākums apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas iesniegumā norādīt **būvatļaujas prettiesiskuma pamatojumu**. Ja persona, pārsūdzot būvatļauju, tiesai nelūgs būvatļaujas darbību apturēt, tad tā atjaunosies ar dienu, kad būvnieks par to saņems paziņojumu. Savukārt, ja tiesa saņems šādu lūgumu, tiesnešiem vienlaikus ar lietas ierosināšanu būs jāvērtē, vai būvatļaujas darbību nepieciešams apturēt. Būvatļauja paliks spēkā, ja tiesa noraidīs personas lūgumu apturēt tās darbību.

Likuma grozījumi nosaka **regulējumu būvatļaujai**, kas izdota būvniecībai **Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā vai pludmalē, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikrolieģumos** – ja iestāde nolems atstāt spēkā apstrīdēto būvatļauju, tā būs spēkā tad, ja netiks pārsūdzēta tiesā.

Iepriekš būvniecības procesā izdotu administratīvo aktu varēja likumā noteiktajā kārtībā apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu iestādē, vai pārsūdzēt, iesniedzot pieteikumu tiesā. Praksē apstrīdēšanas gadījumus izskatīja laikā no viena mēneša līdz pat vairāk nekā vienam gadam.

Grozījumi paredz arī **izmaiņas sabiedrības informēšanas kārtībā**, nosakot, ka būvniecības pasūtītājam turpmāk par saņemto būvatļauju trīs darba dienu laikā jāinformē nekustamo īpašumu īpašnieki, kuru īpašumi robežojas ar būvniecībai plānoto zemesgabalu, nosūtot paziņojumu ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarēto dzīvesvietas vai juridisko adresi un arī izvietojot zemesgabalā informējošu būvētāfeli.

Tāpat jaunajā regulējumā **pašvaldībai** būs pienākums **trīs darba dienu laikā publicēt savā mājaslapā informāciju par saņemto būvniecības iesniegumu**. Līdz šim pašvaldībām šāda informācija bija jāpublicē vismaz reizi mēnesī savā mājaslapā vai vietējā laikrakstā.

Līdz šim ikviens iedzīvotājs būvatļauju varēja apstrīdēt ar vienu iesniegumu, un tā automātiski tika apturēta bez tiesas lēmuma, kas nebija pareizi, jo tādējādi apstrīdēšanas process bija pārāk ilgs un investoriem radīja tiesisku nenoteiktību.

Atsāks kompensāciju izmaksu par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas teritorijās

Saeima 4. aprīlī galīgajā lasījumā atbalstīja likumprojektu, kas paredz jaunu kompensāciju piešķiršanas kārtību zemes īpašniekiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas teritorijās un mikrolieģumos. **Likums "Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās"** stāties spēkā šāgada 1. jūnijā.

Atsakoties no vienreizēja maksājuma par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, jaunais regulējums ievieš **ikgadējos atbalsta maksājumus un kompensācijas gan no Eiropas Savienības fondu, gan valsts budžeta līdzekļiem**.

Pieņemtais likums paredz **atbalsta maksājumus** par lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās, Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās un mikrolieģumos. Savukārt dabas rezervātā vai citas aizsargājamās teritorijas dabas rezervāta, stingrā režīma vai regulējamā režīma zonā kā kompensācijas mehānisms saglabāta **zemes atpirkšana neapbūvētai zemei**.

Jaunajā regulējumā tiek saglabāta līdzšinējā kārtība, kas paredz – ja **zemes īpašniekam** uzlikts **sods par pārkāpumiem vides jomā**, kompensācijas pieprasījumu izskata tikai tad, ja naudas sods par pārkāpumiem ir samaksāts un atļidzināti videi nodarītie zaudējumi. Tāpat tiek saglabāts arī regulējums par **kopīpašumu** – ja zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, kompensāciju varēs prasīt, savstarpēji vienojoties.

Zemes īpašniekam, kurš pieteicies atļidzības saņemšanai pēc 2009. gada 31. decembra, bet kuram atļidzība vēl nav aprēķināta un izmaksāta, to aprēķinās un izmaksās no 2014. gada, ja zemes īpašnieks nav pieteicies ikgadējā atbalsta maksājuma saņemšanai vai zemes atpirkšanai. Savukārt atbalsta maksājumus par saimnieciskās darbības ierobežojumiem mikrolieģumos varēs izmaksāt, tiklīdz būs pieejams finansējums no ES fondu līdzekļiem.

Sagatavojis Saeimas Preses dienests

INFORMĒ FINANŠU MINISTRIJA

Grozīti noteikumi NĪN prognozes aprēķināšanai pašvaldībām

9. aprīlī Ministru kabinetā tika apstiprināti **grozījumi noteikumos par nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) prognozi**. Tie paredz kārtību, kādā pašvaldības aprēķina NĪN prognozi nākamajam taksācijas periodam, sākot no 2014. gada. NĪN ieņēmumu prognoze tiek izmantota pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinam.

Noteikumos norādīts, ka **prognozētā NĪN apjumu pašvaldība samazina** no taksācijas gadā aprēķinātajiem un piešķirtajiem **atvieglojumiem trūcīgām un maznodrošinātām personām par mājokļiem piekritīgo zemi**. Tāpat prognozētā NĪN apjumu pašvaldība **samazina par 50%** no taksācijas gadā **personai aprēķinātās nodokļa summas par mājokļiem un tiem piekritīgo zemi**, ja šai personai (pašai vai kopā ar laulāto) vai tās laulātajam taksācijas gada 1. janvārī ir **trīs vai vairāk bērnu vecumā līdz 18 gadiem**.

Kopējā nodokļa izpilde, pagājušo gadu noslēdzot, par 16 miljoniem latu pārsniedza 2013. gada pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinā iekļauto prognozi. Noteikumi paredz, ka pašvaldības aprēķināto NĪN prognozi zemei, inženierbūvēm, mājokļiem un ēkām koriģē ar **iekasējamības koeficientu 0,8** (šogad zemei, inženierbūvēm un mājokļiem iekasējamības koeficients – 0,75, bet ēkām – 0,7).

Likumā par NĪN noteikts, ka nodokļa likme ir **1,5% zemei un 0,2–0,6% mājokļiem**. Tāpat pašvaldībām tiek dota iespēja savos saistošajos noteikumos noteikt

NĪN likmes. Likumā ir paredzēts, ka, nosakot NĪN likmi vai likmes, pašvaldība ievēro atbildīgas budžeta plānošanas principu un savus pienākumus salāgo ar to izpildei nepieciešamajiem līdzekļiem.

Noteikta pašvaldību ilgtermiņa saistību uzņemšanās kārtība

9. aprīlī tika pieņemti **Ministru kabineta noteikumi Nr. 189 par pašvaldību ilgtermiņa saistībām 2013. gadā**, kas nosaka kārtību, kādā pašvaldības šogad var uzņemties ilgtermiņa saistības jau uzsāktu, attīstībai nozīmīgu infrastruktūras projektu pabeigšanai.

Noteikumi paredz, ka ilgtermiņa saistības pašvaldība var uzņemties tikai tādiem uzsāktajiem projektiem, kuru ietvaros jau ir veikti **būvdarbi vai rekonstrukcijas darbi**. Tāpat arī šiem projektiem ar **pašvaldības domes lēmumu** ir jābūt noteiktiem kā **prioritāriem** un to finansēšanas modelim līdz pilnīgai darbu pabeigšanai jābūt izvēlētam **ilgtermiņa saistībām**.

Noteikumos minēti arī konkrēti dokumenti, kas pašvaldībai ir jāiesniedz Finanšu ministrijā, lai saņemtu finanšu ministra atļauju uzņemties ilgtermiņa saistības. Viens no būtiskākajiem iesniedzamajiem dokumentiem ir **iepirkumu uzraudzības biroja atzinums** par uzsākto būvdarbu projektu, kura pabeigšanai kā finansēšanas modelis ir izvēlētas ilgtermiņa saistības.

Sagatavojušas Finanšu ministrijas

Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece

Lelde Kaunese un vecākā referente **Elīna Neimane**

INFORMĒ IUB

Grozījumi Publisko iepirkumu likumā

Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) informē, ka šāgada 1. aprīlī stājās spēkā **grozījumi Publisko iepirkumu likuma (PIL) 26., 27. un 38. pantā**, kā arī grozījumi **Ministru kabineta 2010. gada 27. jūlija noteikumos Nr.698 "Noteikumi par publisko iepirkumu paziņojumu saturu un sagatavošanas kārtību"**.

Līdz šim pasūtītājs gadījumā, kad iepirkuma procedūra tika izbeigta vai pārtraukta, publicēja paziņojumu par tās rezultātiem. Grozījumi PIL un MK noteikumos nosaka, ka pēc 2013. gada 1. aprīļa pasūtītājs gadījumā, kad iepirkuma procedūra tiek izbeigta vai pārtraukta, publicē **paziņojumu par grozījumiem, iepirkuma procedūras izbeigšanu vai pārtraukšanu**.

Šāds paziņojums netiek publicēts iepirkumos, par kuriem, uzsākot iepirkumu, nav bijis publicēts paziņojums par līgumu (piemēram, PIL 8. panta septītās daļas kārtībā veiktos iepirkumos un sarunu procedūrās, iepriekš nepublicējot paziņojumu par līgumu),

izņemot, ja ir jau bijis publicēts paziņojums par iepirkuma procedūras rezultātiem.

Grozījumi MK noteikumos arī paredz:

- sistēmā aizpildot paziņojumu par līgumu, atsevišķā laukā norādāms **izvēles pamatojums sarunu procedūrai**, kas rīkota saskaņā ar PIL 62. panta pirmās daļas 2. punktu, kā arī tad, ja tiek rīkota paātrināta iepirkuma procedūra;
- gadījumā, ja tiek veikts centralizēts iepirkums vairāku pasūtītāju vajadzībām, attiecīgajā paziņojumā atbilstoši *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumu tiešsaistes versijas nosacījumiem norādāma **identificējoša informācija par konkrētajiem pasūtītājiem**, kuru vajadzībām tiek veikts centralizēts iepirkums.

Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapas www.iub.gov.lv sadaļā *Iepirkumu vadlīnijas* izveidota iedaļa *Vispārējās vadlīnijas*, kur publicētas vispārējās vadlīnijas iepirkumu veikšanai, piemērojot Publisko iepirkumu likumu.

INFORMĒ VARAM

Valsts atbalsts infrastruktūras attīstībai būs pieejams vēl 89 pašvaldībām

Lai veicinātu Latvijas pašvaldību līdzsvarotu attīstību un nodrošinātu, ka finanšu atbalsts pieejams ne tikai pašvaldībām, kas ir nacionālās vai reģionālās nozīmes attīstības centri, Ministru kabinets 16. aprīlī apstiprināja kārtību, kādā šīs pašvaldības varēs saņemt līdzekļus **investīcijām infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai**.

Pieteikumu atlase tiks organizēta atklātā konkursa veidā, un uz mērķdotāciju varēs pretendēt tās novadu pašvaldības, kuru sastāvā nav nacionālās vai reģionālās nozīmes attīstības centru – kopumā 89 pašvaldības.

Finansējumu piešķirs **projektiem**, kas paredzēs **ieguldījumus pašvaldību infrastruktūras attīstībai ekonomisko aktivitāšu veicināšanai**, piemēram, pašvaldības īpašumā esošas teritorijas sakārtošanai, pievedceļiem, ūdensapgādei, siltumapgādei un citām komunikācijām, kas ved uz ražošanas teritorijām, sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai u.c. Tāpat atbalsts plānots **ieguldījumiem pašvaldību pakalpojumu infrastruktūrā** – sniegto pakalpojumu uzlabošanai ar nosacījumu, ka pēc projekta īstenošanas tiek samazinātas infrastruktūras uzturēšanas un/vai pašvaldību sniedzamā pakalpojuma izmaksas.

Valsts budžeta mērķdotācijas noteiktais maksimālais līdzfinansējums būs **70%** no projekta kopējām izmaksām, bet projekta iesniedzēja līdzfinansējumam jābūt ne mazākam par **30%**.

Finansējums mērķdotācijām 2013. gada budžetā gan vēl nav pieejams, taču jautājums par papildu līdzekļu piešķiršanu pašvaldību investīciju projektiem tiks skatīts vidēja termiņa budžeta sagatavošanā.

AS "Spodriība" – ES ekomarkējuma sertifikāts "Ekopukīte"

22. martā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā tika pasniegts Eiropas Savienības oficiālais ekomarkējuma sertifikāts "Ekopukīte" diviem AS "Spodriība" produktiem, tā apliecinot šā uzņēmuma ražoto produktu atbilstību augstākajiem vides standartiem.

Pasniedzot sertifikātu, VARAM valsts sekretārs **Aleksandrs Antonovs** izteica gandarījumu, ka Latvija ir pirmā no Baltijas valstīm, kuras ražotajiem produktiem piešķirts ES oficiālais ekomarkējums.

AS "Spodriība" direktore **Baiba Megre-Ansviesule** atklāja, ka "Spodriības" mērķis ir turpināt aizsāktu darbu un saņemt ekoserifikātus visiem pārējiem šīs sērijas produktiem.

"Ekopukīte" piešķirta diviem AS "Spodriība" jaunās produktu līnijas **"ECO SEAL FOR NATURE"** produktiem, ar kuriem uzņēmums klajā nāca pagājušā gada septembrī. Tā kā jaunie produkti radīti, lai saudzētu cilvēkus un vidi, tie nesatur krāsvielas, fosfātus un alergēnus. Tie ir videi draudzīgi visā to dzīves cikla laikā – no ražošanas līdz nonākšanai atkritumos.

Sagatavojusi VARAM Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja **Kristīne Barševska**

INFORMĒ VRAA

Jauni pakalpojumi portālā

www.latvija.lv

Veselības inspekcija izstrādājusi **piecus e-pakalpojumus**, kurus tā nodrošina sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru: iesniegums Veselības inspekcijai; pieteikums Veselības

inspekcijas atļaujas, atzinuma vai novērtējuma saņemšanai; paziņojums Veselības inspekcijai par darbībām farmācijas jomā; paziņojums par Veselības inspekcijas kontroles laikā uzlikto pienākumu izpildi; informācijas sniegšana Veselības inspekcijas uzraudzības objektu katalogam.

Kopš februāra beigām pieejams jaunais **kancelejas preču e-katalogs**, kas sadalīts divās daļās – preces

bez izcelsmes valsts ierobežojumiem un preces ar izcelsmes valsts ierobežojumiem. Pircējiem, kuriem kancelejas preces ir nepieciešamas mazā apjomā, šogad katalogā ieviesti vairāki atvieglojumi to iegādei. Ievērojot pircēju vēlmis, tagad e-katalogā var iegādāties arī specifiskas bērniem nepieciešamās kancelejas preces.

Elektronisko iepirkumu sistēmā darbojas arī **pārtikas preču e-katalogs**, kur piedāvāts plašs Latvijā ražoto produktu klāsts un Latviju prezentējošas preces dāvanām.

Portālā www.Latvija.lv pieejami arī **civiltātvokļa aktu reģistra e-pakalpojumi**, un ikviens vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā var pieprasīt atkārtotu dzimšanas, laulības vai miršanas apliecību, kā arī izziņu no dzimšanas, laulības vai miršanas reģistra.

Sagatavojusi VRAA Sadarbības un informācijas departamenta projektu vadītāja **Edīte Olupe**

Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas plāns

9. aprīlī Ministru kabineta sēdē apstiprināts ikgadējais **uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns 2013.–2014. gadam**, ko izstrādājusi Ekonomikas ministrija sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām un nozaru ministrijām. Plānā iekļauti **32 pasākumi**, kuru īstenošana virzīs Latviju tuvāk izcilai uzņēmējdarbības videi un augstākai vietai starptautiskajā Pasaules Bankas "Doing Business" indeksā.

Nozīmīgākie pasākumi:

- **uzņēmējdarbības uzsākšanā** – izvērtēt uzņēmumu (t.sk. mikrouzņēmumu) darbinieku reģistrācijas procesa optimizācijas iespēju, samazināt nodevu uzņēmumu reģistrācijai, ja tiek izmantota elektroniskā reģistrācija, paplašināt e-paraksta funkcionalitāti uzņēmumu reģistrācijai portālā www.latvija.lv u.c.;
- **būvniecības procesā** – neatliekami pieņemt Būvniecības likumprojektu un izstrādāt ar to saistīto MK noteikumu grozījumus (lai nodrošinātu būvniecības procesa pilnīgu sakārtošanu), kā arī nodrošināt Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) projekta darbības uzsākšanu līdz šāgada beigām;
- **investoru tiesību aizsardzībā** – ieviest jaunu Uzņēmumu reģistra pakalpojumu – paziņojuma nosūtīšana par UR vestajos reģistros reģistrēto subjektu lietās pieteiktajām izmaiņām;
- **nodokļu jomā** – ieviest elektronisko algas nodokļu grāmatiņu, nodrošināt brīdinošas informācijas apriti EDS par nodokļu maksātāja darījuma partnera apturēto saimniecisko darbību u.c.;
- **nekustamā īpašuma reģistrēšanā** – samazināt valsts nodevas apmēru par īpašuma tiesību nostiprināšanu Zemesgrāmatā, ieviest nekustamā īpašuma reģistrēšanu elektroniski, izstrādājot Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas funkcionalitāti elektroniskām nostiprinājuma lūguma formām;
- **līgumsaistību izpildē** – pieņemt Šķīrējtiesu likumprojektu, veikt pasākumus papildu tiesnešu piesaistei, sagatavot grozījumus procesuālajos likumos, lai nodrošinātu pakāpenisku elektronisko dokumentu aprites un e-pakalpojumu ieviešanu tiesu iestādēs.

Konkurss "Energoefektīvākā ēka Latvijā 2013"

Ekonomikas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija kopā ar žurnālu "Būvinženieris" jau trešo gadu pēc kārtas rīko konkursu "Energoefektīvākā

ēka Latvijā 2013", kura mērķis ir veicināt labo praksi ēku energoefektivitātes jomā, veidot sabiedrības izpratni par ēku siltumnoturību, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām, lai radītu kvalitatīvu un arhitektoniski izteismīgu dzīves telpu.

Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts: "Enerģijas izmaksu pieaugums mums visiem liek domāt un meklēt veidus, kā strādāt un dzīvot efektīvāk. Energoefektivitāte palīdz samazināt enerģijas resursu patēriņu un attiecīgi arī mūsu izdevumus. Konkurss "Energoefektīvākā ēka Latvijā" kļuvis par labu tradīciju, lai, balstoties uz labajiem piemēriem, mudinātu arvien plašāku sabiedrības daļu ar energoefektivitātes pasākumu palīdzību samazināt savus rēķinus, kā arī uzlabot un padarīt kvalitatīvāku mūsu dzīves telpu. Energoefektivitātes pasākumi ir aktuāli ne tikai dzīvojamo māju iedzīvotājiem, bet arī transportā un ražošanas sektoros, tāpēc aicinu konkursā aktīvi pieteikties arī uzņēmumu pārstāvjus un dalīties savā pieredzē, kā kļūt efektīvākiem, produktīvākiem un konkurētspējīgākiem!"

Žurnāla "Būvinženieris" galvenā redaktore Mārīte Šperberga: "Konkurss "Energoefektīvākā ēka" kļuvis populārs. Būvētāji, rekonstruētāji, pašvaldību ļaudis, namu iedzīvotāji un uzturētāji, neslēpiet sveiciem zem pūra, dalieties pieredzē! Piesakiet konkursam savas mājas, bērnudārzus, skolas, rūpnīcas! Piesakiet ražošanas cehus, kuri pēc rekonstrukcijas ieguvuši, piemēram, jaunu apkures vai ventilācijas sistēmu, tā radot efektīvāku darba vidi! Stāstiet par labo pieredzi, kuras rezultātā ir uzlabojies komforta līmenis!"

Šogad projektus konkursam var iesniegt **piecās kategorijās:**

- energoefektīvākā daudzdzīvokļu ēka – jaunbūve;
- energoefektīvākā renovētā daudzdzīvokļu ēka;
- energoefektīvākā sabiedriskā ēka;
- energoefektīvākā viengimenes ēka;
- energoefektīvākā industriālā ēka.

Pieteikumus konkursam "Energoefektīvākā ēka Latvijā 2013" pieņems līdz **17. maijam**.

Konkursa nolikums publicēts interneta vietnē www.energoefektivaka.lv.

Sagatavojušas ekonomikas ministra preses sekretāre **Daiga Grūbe** un Ekonomikas ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja **Evita Urpena**

INFORMĒ SATIKSMES MINISTRIJA

Autoceļiem papildus piešķirti 10,2 miljoni latu

Satiksmes ministrs **Anrijs Matīss** paudis gandarījumu par valdības pieņemto lēmumu valsts un pašvaldību autoceļiem papildus piešķirt 10,2 miljonus latu: *"Šis piešķirums ļaus pašvaldībām kompensēt šajā ziemā pārtērētos līdzekļus autoceļu uzturēšanai, kā arī uz valsts autoceļiem veikt ārkārtas uzturēšanas un segumu atjaunošanas darbus."*

Ārkārtas uzturēšanas un segumu atjaunošanas darbiem valdība paredzējusi 5,2 miljonus latu. Sabrukušo segumu ārkārtas uzturēšanas darbi nodrošinās **184,2 kilometrus** autoceļu seguma darba spējas uzturēšanu vismaz uz trim gadiem, kā arī būtiski uzlabos transportlīdzekļu satiksmes drošību.

Darbus plānots veikt **Latgales reģionā** valsts reģionālo autoceļu P45, P52, P62, P70 un P73, kā arī valsts vietējo autoceļu V511 un V742 asfaltētajos posmos 62 km garumā, **Centra reģionā** – valsts reģionālo autoceļu P86, P89 un P97 un valsts vietējā autoceļa V1025 asfaltētajos posmos 32 km garumā, **Vidzemes reģionā** – valsts galvenā autoceļa A2, reģionālo autoceļu P13, P17, P20, P25, P34, P36 un P84 un valsts vietējā autoceļa V390 asfaltētajos posmos 37 km garumā un **Kurzemes reģionā** – valsts reģionālo autoceļu P103, P106, P111, P120 un P131, kā arī valsts vietējā autoceļa V1430 asfaltētajos posmos 53 km garumā.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēs vienotā maršruta tīklā

Panākta konceptuāla vienošanās par sabiedriskā transporta pakalpojumu funkciju organizēšanu vienotā maršruta tīklā.

Pasūtījumu visā ārpilsētas maršrutu tīklā veiks un līgumus par pakalpojumiem slēgs **VSIA "Autotransporta direkcija" (ATD)**, ņemoties arī plānošanas reģionu iepriekš noslēgto līgumu saistības. Savukārt **plānošanas reģioni** nodrošinās sabiedriskā transporta vajadzību apzināšanu un nepieciešamo saikni ar pašvaldībām.

Izvērtēta arī situācija attiecībā uz **plānošanas reģionu parādiem 0,818 miljonu latu** apmērā par sniegtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos 2012. gadā. Lai šos zaudējumus būtu iespējams segt no valsts budžeta līdzekļiem, tiks veikti grozījumi Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā.

Jaunais sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas modelis vēl jāapstiprina valdībā, un tas varētu stāties spēkā nākamgad. Līdz tam jāveic nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos.

Sagatavojis Satiksmes ministrijas
sabiedrisko attiecību speciālists
Rolands Rumba

INFORMĒ ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA

Muzeji varēs saņemt atbalstu arī būvniecībā

Zemkopības ministrija izstrādājusi grozījumus **Ministru kabineta 2008. gada 15. septembra noteikumos Nr.755 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam "Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana"**, kas 5. martā apstiprināti valdībā. Turpmāk pretendenti varēs ieguldīt arī būvniecībā, kā arī palielināta vienam pretendētājam pieejamā atbalsta summa.

Konkursa ietvaros **atbalsta pretendenti** varēs būt ar lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas un apstrādes nozari saistīts akreditēts muzejs; institūcija, kuras struktūrvienība ir akreditēts muzejs; vai pašvaldība, kuras iestāde ir akreditēts muzejs; profesionālās izglītības iestāde, kas īsteno akreditētu lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas vai apstrādes nozares profesionālās izglītības programmu un ir izvietota valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautā objektā, kura teritorija pieejama sabiedrības apskatei.

Līdz grozījumu veikšanai no pasākuma finansējuma

tika atbalstīta lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana, ja projektā netika paredzēta būvniecība. Tomēr ne vienmēr muzejs var kultūras mantojumu saglabāt, neuzbūvējot, piemēram, krājumu glabātuvi. Tādēļ tika nolemts turpmāk paredzēt arī papildu aktivitāti – **atbalstu investīcijām būvniecībā**.

Līdz grozījumiem Latvijas lauku attīstības programmas 3. ass pasākuma nosacījumos, ko rosināja izmaiņas ES normatīvajos dokumentos, atbalsta pretendentiem 2007.–2013. gada plānošanas periodā nebija iespējams pieteikties atbalstam atkārtoti un kopējais pieejamais atbalsts vienam pretendētājam bija 140 000 latu visā plānošanas periodā. Pēc veiktajiem grozījumiem arī pasākumā "Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana" septiņu gadu vietā ieviests trīs gadu ierobežojums, kurā kopējā viena pretendenta pieejamā publiskā finansējuma summa var *de minimis* sasniegt 140 000 latu, kā arī iespēju pieteikties atbalstam atkārtoti. Tādā vienā plānošanas periodā pretendents atbalstam pasākumā var pieteikties **divas reizes**, saņemot maksimālo iespējamo *de minimis* atbalsta sumu – **280 000 latu**.

Sagatavojsi Zemkopības ministrijas sabiedrisko
attiecību speciāliste **Rūta Rudzīte**

Uz bezdarbniekiem un darba meklētājiem attieksies virkne izmaiņu

Bezdarbniekus un darba meklētājus sagaida virkne izmaiņu – paplašināts bezdarbnieka statusa saņēmēju loks, veicināta bezdarbnieku un darba meklētāju darba meklēšanas pienākuma izpilde, nodrošināts mērķētāks un piemērotāks atbalsts bezdarba vai bezdarba riska iestāšanās gadījumā. Šie priekšlikumi iekļauti LM izstrādātajā **likumprojektā “Grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā”**, kas 26. februārī apstiprināts valdībā un tiek virzīts tālāk Saeimā.

Nodarbinātības valsts aģentūra ieviesīs jaunu aktīvās nodarbinātības pasākumu – **darba meklēšanas atbalsta pasākumi**, lai motivētu bezdarbniekus un darba meklētājus aktīvāk meklēt darbu. Šā pasākuma ietvaros NVA darbinieks, padziļināti izvērtējot konkrētā klienta individuālo bezdarba situāciju, sadarbībā ar bezdarbnieku noteiks turpmāk pildāmās aktivitātes ātrākai darba atrašanai. Aģentūra noteiks arī bezdarbniekam konkrēti pildāmos pienākumus darba meklēšanā, piemēram, regulāru atskaišu gatavošanu par darba meklēšanas procesu, priekšlikumu sniegšanu bezdarba problēmas risināšanai u.tml. Tāpat konsultācijās izvērtēs, kāds ir konkrētajam bezdarbniekam piemērotākais darbs, kādas iespējas to atrast un kādas darba meklēšanas metodes jāizmanto, lai to izdarītu. Vienlaikus ieviesīs bezdarbnieku **profilēšanu**. Tās ietvaros bezdarbniekus dalīs noteiktās funkcionālās grupās, piemēram, jauniešos, ilgstošajos bezdarbniekos u.tml. un noteiks viņiem pašus piemērotākos aktīvās nodarbinātības pasākumus, sarindojot tos prioritārā secībā.

Bezdarbnieku **apmācība** tiks plānota, ņemot vērā katras personas individuālo bezdarba situāciju un izvērtējot gatavību iesaistīties darba tirgū. Sākotnēji bezdarbniekiem piedāvās apmācību, kas uzlabo esošās prasmes un iemaņas, un tikai tad, ja tas nebūs līdzējis atrast darbu, nodarbinātības aģentūras klientam būs pieejami finanšu ietilpīgāki pakalpojumi, piemēram, profesionālā apmācība vai pārkvalifikācija.

Likuma grozījumi ietver deleģējumu valdībai noteikt plašākus **piemērota darba kritērijus**, nekā tie patlaban paredzēti likumā. Bezdarbniekam ir pienākums pieņemt piemērotu darba piedāvājumu, un, ja klients no tā atkārtoti atsakās, viņš var zaudēt bezdarbnieka statusu. Taču šobrīd kritēriji neļauj objektīvi izvērtēt, vai darbs ir piemērots, jo, piemēram, netiek ņemta vērā bezdarbnieka sociālā situācija, iespējas strādāt pilnu darba laiku, kā arī paredzētais darba samaksas apmērs. Kā vienīgie kritēriji patlaban definēti bezdarbnieka profesionālā sagatavotība, veselības stāvoklis un potenciālās darbavietas sasniedzamība.

Piedāvātās likuma izmaiņas arī paredz, ka par laiku, kad bezdarbnieks piedalās **algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos**, viņam neizmaksā valsts vecuma pensiju, kas piešķirta priekšlaicīgi. Tas nepieciešams, lai ievērotu valsts vecuma pensijas izmaksas pamatprincipu –

pensija netiek izmaksāta par laiku, kad par personu ir veiktas sociālās iemaksas pensiju apdrošināšanai.

Subsidētās nodarbinātības pasākumos līgumus var slēgt uz īsāku laiku

Subsidētās nodarbinātības pasākumos darba līgumus ar bezdarbniekiem, kuri ir “nelabvēlīgākā situācijā”, var slēgt ne tikai uz 12 mēnešiem, bet arī uz īsāku laiku, kas nav mazāks par **sešiem mēnešiem** – to paredz valdībā 26. martā pieņemtie **grozījumi noteikumos par ES struktūrfondu darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” apakšaktivitāti “Atbalstītās nodarbinātības pasākumi mērķgrupu bezdarbniekiem”**.

2014. gada 30. jūnijā beigsies projekta īstenošana, un šobrīd subsidētās nodarbinātības pasākumos konstatēta diezgan liela bezdarbnieku mainība. Tādējādi darba līguma termiņa precizēšana bija nepieciešama, lai nodrošinātu, ka līdz projekta noslēgumam subsidētās nodarbinātības pasākumos varētu iesaistīt vairāk bezdarbnieku. Atgādinām, ka subsidētajā nodarbinātībā var iesaistīties Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrētie “nelabvēlīgākā situācijā esošie” bezdarbnieki (kuri ilgstoši nevar atrast darbu, nav ieguvuši vidējo izglītību vai profesionālo kvalifikāciju, ir vecāki par 50 gadiem, kuri vieni paši rūpējas par vienu vai vairākiem apgādājamiem), kā arī bezdarbnieki ar invaliditāti.

Nobalsojiet par ģimenei draudzīgu atpūtas vietu!

Labklājības ministrija sadarbībā ar portālu “Mammām un tētiem” aicina līdz **15. maijam** balsot par ģimenei draudzīgu atpūtas vietu. Konkursa uzvarētāji svinīgi tiks paziņoti 31. maijā.

Lai pieteiktu ģimenei draudzīgu atpūtas vietu Pierīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales reģionā, aizpildiet **aptaujas anketu** ģimenes portālā “mammam-unteti.lv”: <http://mammam.lv/ģimenei-draudzīgi>!

Anketā jānorāda atpūtas vietas nosaukums un atrašanās vieta, kā arī jāpastāsta, kas ir būtiskākie kritēriji, kāpēc šī vieta šķiet piemērota ģimenes atpūtai. Varat īsi aprakstīt savas ģimenes pieredzi, norādot, kas atpūtas vietā patīcis visvairāk.

Konkursa “Ģimenei draudzīga atpūtas vieta” mērķis ir veicināt uzņēmumu un pašvaldību atpūtas vietu piemērotību ģimenēm ar bērniem un radīt labvēlīgus apstākļus ģimenēm, kopīgi ar bērniem pavadot brīvo laiku.

LM konkursu atkal rīko pēc trīs gadu pārtraukuma, lai pirms vasaras sezonas izzinātu sabiedrības viedokli par labākajiem atpūtas piedāvājumiem un ļautu ģimenēm ar bērniem dalīties pieredzē par atpūtas vietām, kurās, atpūšoties ar ģimeni un bērniem, ir jutušies patiesi labi.

Sagatavojušas Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja **Marika Kupče** un sabiedrisko attiecību speciāliste **Zane Brīvmane**

INFORMĀCIJAI UN DARBAM

Ilze Mutjanko,
LPS padomniece
sabiedrisko attiecību
jautājumos

www.lps.lv

Sarunas ar ministrijām

Ar Satiksmes ministriju

• **18. martā** Latvijas Pašvaldību savienības sarunās ar Satiksmes ministriju apsprieda divus blokus – autoceļu nozares un sabiedriskā transporta pakalpojumu jautājumus.

Par **autoceļu finansēšanas modeli** abas puses bija vienisprātis, ka, lai novērstu nepārtrauktu ārkārtas situāciju ceļu nozarē, finansēšanas modelis būtu jāievieš 2014. gada 1. janvārī, taču viedokļi dalījās par to, cik procentu no akcīzes nodokļa naftas produktiem jāatvēl šim finansēšanas modelim. LPS uzsver, ka jāpiešķir 30% no akcīzes nodokļa un pilns apjoms no transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa. Puses arī vienojās noteikt, ka katru nākamo gadu valsts autoceļu fonda finansējumam jāpieaug par 10% no plānotā akcīzes nodokļa apmēriem.

Satiksmes ministrs **Anrijs Matīss** norādīja, ka tuvākajā laikā varētu sākties diskusijas par **vietējo ceļu** (13 000 km) **nodošanu pašvaldībām** kopā ar konkrētu uzturēšanas līdzekļu apjomu noteiktam ceļu posmam. LPS uzskata, ka šis jautājums tieši saistāms ar autoceļu fonda finansēšanas modeļa ieviešanu.

Jautājumā par **vietējo maršrutu pārvaldīšanas** centralizētu vai decentralizētu **modeli** puses neparunāja vienošanos, taču nolēma darba grupā apspriest kompetenču sadalījumu starp plānošanas reģioniem un

Autotransporta direkciju. Abas puses bija vienisprātis, ka jāmeklē risinājumi, kā nasegt vietējo pārvaldātāju parādus par iepriekšējo gadu. LPS atsaucas uz 2012. gada 27. septembra Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību protokolu, kur fiksēta vienošanās, ka, nosakot plānoto sabiedriskā transporta pakalpojumu apjomu un finansējuma nepieciešamību kārtējam gadam, tiek ņemts vērā esošais maršrutu tīkls, plānošanas reģionu, republikas pilsētu un pārvaldātāju sniegtās prognozes par nākamajā kalendārā gadā prognozētajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju zaudējumiem, kā arī pieejamais budžeta finansējums. Protokolā arī minēts, ka šogad vietējo reģionālo maršruta tīklu kopējais apjoms netiks samazināts. LPS priekšlikumi paredz izmaiņas dotāciju izmaksu kārtībā, pārceļot 2013. otrajā pusgadā paredzētās dotācijas uz pirmo pusgadu, lai segtu vietējiem reģionālajiem pārvaldātājiem visas ar pārvaldājumu organizēšanu saistītās izmaksas, paredzot piešķirt no valsts budžeta papildu finansējumu 817,8 tūkstošu latu apmērā, lai kompensētu vietējiem reģionālajiem pārvaldātājiem 2012. gadā nesektos zaudējumus. Puses ir vienojušās, ka, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pieejamību, papildu finanšu nepieciešamība ir 1,342 miljoni latu, kā arī Satiksmes ministrijai papildus pieprasīt nepieciešamos līdzekļus 2,1 miljona lata apmērā no valsts budžeta, lai nodrošinātu zaudējumu segšanu vietējiem reģionālajiem pārvaldājumiem līdz 2013. gada beigām. Šo atzīt par pamatu finansālajai bāzei, sastādot 2014. gada budžetu.

Par **nelegālo pārvaldājumu mazināšanu** puses atzina, ka jāaktualizē jautājums par pasākumiem nelegālo pārvaldātāju apkarošanā, jo patlaban neviens normatīvais akts neregulē kārtību, kādā veicami pasažieru neregulārie pārvaldājumi.

Ar Izglītības un zinātnes ministriju

• **4. aprīlī** notika LPS un Izglītības un zinātnes ministrijas sarunas par izglītības budžetu 2014. gadā – par mērķdotācijām pedagogu darba algām un interešu izglītībai, par piecgadīgo un sešgadīgo izglītībā nodarbināto pedagogu un sākumskolas pedagogu darba algu, mērķdotācijām profesionālās ievirzes sporta izglītības programmām un speciālo izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumiem, kā arī bezmaksas izglītības nodrošināšanu (mācību grāmatu u.c. mācību līdzekļu iegādi).

Informāciju par **dotācijām pedagogu algām** sniedza IZM valsts sekretāra vietniece Nodrošinājuma un finanšu departamenta direktore **Svetlana Batare**. Pedagogu algu palielinājums tiks panākts ar motivācijas programmu iekļauto iniciatīvu – diferencēt piemaksas algām atkarībā no kvalitātes pakāpes. LPS uzskata, ka jāpalielina arī bāze un, tā kā piecgadnieku un sešgadīgo izglītībā nodarbināto un sākumskolas pedagogu algas ir kritiski zemas, jāpalielina koeficients no 0,75 līdz 1 un nākamgad jāpaaugstina šo pedagogu algas.

Attiecībā uz **interesu izglītības finansējumu** ministrijas pārstāvji sola, ka kopējā naudas summa netiks mainīta, kaut gan audzēkņu skaits samazinās. IZM valsts sekretāra vietniece Izglītības departamenta direktore **Evija Papule** informēja, ka sagatavota speciālo skolu tīkla izvērtēšanas metodika un tuvākajā laikā sāksies speciālo izglītības iestāžu izvērtēšana, tajā skaitā finanšu resursu efektivitātes noteikšana un skolu tīkla blīvuma jeb skaita izvērtēšana. Tiek veidota ekspertu grupa, kas šāgada beigās sniegs atbildes, tad arī skatīšot finansējuma modeļa reformu un pārskatīšot koeficientus.

Plaša diskusija izvērtās par **mērķdotācijām profesionālās sporta izglītības programmām**. IZM Sporta un jaunatnes departamenta direktore **Ulrika Auniņa-Naumova** prezentēja sagatavotās sporta pamatnostādnes, kas pašvaldību pārstāvjos izraisīja šaubas par finansiālo segumu iecerētajiem projektiem. Prioritāri būšot nacionālas nozīmes sporta infrastruktūras objekti un brīvpieejas sporta laukumi, kas aprīkoti ar lauka trenāžieriem. Palielinājumu sporta treneru algām ministrija nav paredzējusi, un tas izsauca pašvaldību pārstāvju neapmierinātību. LPS prasa valstij pilnībā finansēt sporta skolu trenerus.

Sarunās apsprieda arī **bezmaksas izglītības nodrošinājuma** problēmu. Ministrija esot Saeimai iesniegusi paketi ar grozījumu projektiem Izglītības likumā un Vispārējā izglītības likumā, un tikšot precīzi definēti vairāki neskaidri jēdzieni, piemēram, kas ir mācību līdzekļi, individuālie mācību līdzekļi u.c.

Ar Iekšlietu ministriju

- **4. aprīlī** Latvijas Pašvaldību savienības un Iekšlietu ministrijas sarunās piedalījās LPS pārstāvji, IeM vadība, ministrijas struktūrvienību, Valsts policijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāvji. Sarunās apsprieda valsts institūciju un pašvaldību sadarbību un veicamos pasākumus **kūlas dedzināšanas apkarošanā**. Pašvaldības aicina pastiprināt Lauku atbalsta dienesta atbildību, apsekojot un nosakot neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Sadarbībā ar VARAM un Zemkopības ministriju pašvaldību saistošajos noteikumos būtu jānosaka vienas zemes apsaimniekošanas un uzturēšanas prasības, lai novērstu kūlas veidošanos.

Puses vienojās, ka tiks izstrādāti MK noteikumi par informācijas apmaiņas kārtību starp Valsts un pašvaldību policiju.

No pašvaldību pārstāvju puses visaktīvāk izskanēja aicinājums sadarbībā ar Satiksmes ministriju rosināt dzelz-

ceļa sliedēm piegulošo teritoriju sakopšanu, jo tieši tās visbiežāk pakļautas kūlas dedzināšanas riskam. Tāpat tika pausts aicinājums sadarbībā ar Zemkopības ministriju rosināt stingrāku normu ieviešanu attiecībā uz ES atbalstu saņemamo teritoriju apsaimniekošanu un kūlas ugunsgrēku prevencijas pasākumu ievērošanu šajās teritorijās.

Ar Zemkopības ministriju

- **4. aprīlī** LPS un Zemkopības ministrijas sarunās apsprieda lauku attīstības, meliorācijas, zivsaimniecības un meža nozares jautājumus, kā arī pārrunāja administratīvo un politisko šķēršļu mazināšanas iespējas uzņēmējdarbības veicināšanai laukos.

Puses vienojās, ka **budžeta prioritātes nākamajam plānošanas periodam** būs lauku teritoriju attīstība, uzņēmējdarbības veicināšana tajās un meliorācija. Tāpat vienojās par sadarbību lauku attīstības speciālistu darbības nodrošināšanai. Sarunās apsprieda arī lauksaimniecības un meža zemes tirgus ierobežojumus un uzņēmējdarbības veicināšanas pasākumus laukos ar administratīvo un politisko šķēršļu mazināšanu. Tā, piemēram, tiks veicināta vietējās produkcijas realizēšana vietējā tirgū, pārdodamās produkcijas koncentrēšana dalībai gadatirgos, izstādēs, lielveikalu ķēdēs u.c. Plānota arī pārstāvniecības veicināšana publiskajos iepirkumos. Paredzēts sadarboties ar Lauksaimniecības datu centru datu pieejamības jautājumā.

Ar Kultūras ministriju

- **17. aprīlī** notika Latvijas Pašvaldību savienības un Kultūras ministrijas sarunas, kurās tika apspriestas **mērķdotācijas profesionālās ievirzes izglītības programmām un mērķdotācijas pašvaldību pašdarbības kolektīviem**. Diemžēl pie vienota viedokļa šajos jautājumos puses nenonāca.

LPS Domē

- **27. februārī** notika Latvijas Pašvaldību savienības Domes ārkārtas sēde, kurā izskatīja jautājumu par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016. gadam un par valsts budžetu nākamajam gadam, kā arī diskutēja par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumprojektu. Sēdē tika pieņemtas **četras rezolūcijas**. Rezolūcijā **"Par stabilām valsts un pašvaldību budžeta**

proporcijām” LPS pieprasa valdībai, sākot ar nākamo gadu, ik gadu palielināt pašvaldību piekritošo nodokļu daļu no visiem nodokļiem (ieskaitot sociālās apdrošināšanas iemaksas otrajā pensiju līmenī) par vienu procentpunktu gadā, līdz pašvaldības daļa sasniegs 25% gadā, kā arī ik gadu palielināt pašvaldību prognozējamo izdevumu daļu valsts kopbudžeta izdevumos par vienu procentpunktu gadā, līdz pašvaldību daļa sasniegs 33% gadā, un pieprasa pašvaldībām piekritošo nodokļu daļu sākotnēji nodrošināt, palielinot IIN atskaitījuma likmi pašvaldībām līdz 100%.

Rezolūcijā **“Par vidēja termiņa budžeta ietvara sarunām”** LPS pieprasa valdībai un Saeimai vidēja termiņa ietvara likumā noteikt pašvaldību patstāvīgo ieņēmumu proporciju attiecībā pret visu nodokļu ieņēmumu kopsummu, tādējādi nepieļaujot pašvaldību finansējumu pēc pārpalikuma principa kārtējā gada budžetā. Ievērot likumā “Par budžeta un finanšu vadību” noteikto principu, ka, sastādot vidēja termiņa ietvaru, tiek ievērotas pašvaldību intereses, bet attiecīgo likumprojektu pieņem līdz Saeimas vasaras brīvlaikam.

Rezolūcijā **“Par veselības nodokļa ieviešanas iespēju”** LPS kategoriski noraida veselības nodokļa ieviešanu uz iedzīvotāju ienākumu nodokļa samazinājuma rēķina, kā arī pieprasa valdībai izvērtēt iespēju finansējuma daļu no sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta pasākumiem turpmāk finansēt no pamatbudžeta, iezīmējot veselības finansējumu sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā.

Rezolūcijā **“Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modeli”** LPS neatbalsta VARAM sagatavoto likumprojektu, bet aicina valdību un Saeimu atbalstīt LPS sagatavoto likumprojektu, kas saglabā sistēmas pēctecību un ievēro šādus nosacījumus: finanšu nepieciešamību nosaka proporcionāli visu nodokļu kopsummai un tā pieaug līdz ar pašvaldību nodokļu daļas pieaugumu kopējos valsts un pašvaldību nodokļu ieņēmumos; papildus četriem demogrāfiskajiem izlīdzināšanas kritērijiem tiek ieviests piektais objektīvais kritērijs – teritorija; ieviešot piekto kritēriju un palielinot kopējās pašvaldību finanšu nepieciešamības proporciju vienādo aprēķina algoritmu republikas pilsētām un novadiem. Atteikšanās no pašvaldību dalījuma grupās un piektā – teritorijas kritērija ieviešana veicama tikai tad, kad tiek nodrošināta valsts budžeta dotācija nepieciešamajā apmērā un kompensēts pašvaldību ieņēmumu samazinājums.

LPS Valdē

• **5. martā** LPS Valdes sēdē apsprieda **VARAM izstrādāto administratīvi teritoriālās reformas izvērtējumu**. Diskusijas gaitā tika secināts, ka reformas rezultātā nekas no uzstādītajiem mērķiem nav sasniegts. Šobrīd svarīgākais ir izveidot finansiālo bāzi, lai nākotnē pašvaldībām būtu stabilitāte.

LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** iepazīstināja ar **LPS pozīciju konsultācijās par partnerības līgumu ES fondu apgūvē 2014.–2020. gadā**. Viņš norādīja, ka pašvaldībām ir vieta gan Nacionālajā attīstības plānā, gan ES fondu prioritārajos virzienos, taču trūkst mehā-

nisma integrētas teritoriālās pieejas īstenošanai, kā rezultātā nav garantijas, ka attīstība tiks veicināta katras pašvaldības teritorijā.

Vēl sēdē apsprieda Valsts prezidenta aicinājumu par **likumdošanas uzlabošanu un normatīvisma mazināšanu**, un Valde nolēma lūgt pašvaldības informēt par apgrūtināto regulējumu likumdošanā un normatīvajos aktos.

• **2. aprīlī** LPS Valdes sēdē izskatīja jautājumu par **LPS un Satiksmes ministrijas sarunām**.

Sēdes dalībnieki tika iepazīstināti ar **MK noteikumu projektu “Kārtība, kādā tiek aprēķināts un sadalīts valsts atbalsts bērniem no pusotra gada vecuma līdz obligātai bērna sagatavošanai pamatzglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem šo pakalpojumu privātā izglītības iestādē”**, ko LPS nesaskaņo.

LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** informēja par jauno **valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldes kārtību** MK likumprojekta paketē.

LPS komitejās

Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejā

• **26. februārī** LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas sēdē izskatīja šādus **jautājumus**: par darbu pie jaunas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas izveides, par principu noteikšanu finanšu resursu sadalē starp valsts budžetu un pašvaldību budžetu

2014. gadā un turpmāk, lai pašvaldības varētu plānot budžetu un attīstības pasākumus ilgtermiņā (LPS pozīcija) un par Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas Nodokļu politikas apakškomisijā skatītajiem priekšlikumiem grozījumiem likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli”.

• **26. martā** Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas sēdē Tieslietu ministrijas un Tiesu administrācijas pārstāvji iepazīstināja ar jaunizstrādātās **Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informācijas sistēmas ieguvumiem** pēc projekta “Tieslietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu arhīvu sagatavošana elektronisko pakalpojumu sniegšanai – 1. kārtā” realizācijas. Būtiskākie **jauninājumi** ir šādi: papildināts to zemesgrāmatas ierakstu klāsts, kas tiek uzkrāti elektroniski strukturētu datu lauku formātā, tā atvieglojot šo datu

lauku pārņemšanu un apstrādi pašvaldību informāciju sistēmās un samazinot manuālās darbības. Šo strukturēto datu lauku klāstā īpaši jāuzsver zemesgrāmatā reģistrējamo nomas datu lauki: iznomātā objekta kadastra apzīmējums, iznomātā objekta platība, nomnieks, nomas termiņš. Pilnīgi jauna iespēja, kas paveras pēc projekta realizācijas, ir monitorings – iespēja saņemt automatisku paziņojumu par zemesgrāmatā veiktiem nostiprinājumiem, kas attiecas uz monitorējamām personām vai īpašumiem. Monitoringa iespējas izmantošanai pašvaldībām ir jāizveido savās programmatūrās atbilstošas saskarnes, kas sistēmu līmenī tad var “sazināties” ar zemesgrāmatu, jo monitorējamās personas vai īpašumus ir iespējams definēt pašai pašvaldībai atbilstoši tās vajadzībām. Projekta ietvaros šobrīd jau pilnībā digitalizēti Gulbenes un Alūksnes zemesgrāmatas nodaļu arhīvi.

Komitejā tika sniegta informācija par Finanšu ministrijas rosinātajām izmaiņām **Ministru kabineta 2010. gada 24. augusta noteikumos Nr. 802 “Noteikumi par nekustamā īpašuma nodokļa prognozi”**, kuros rosināts paaugstināt iekasējamības koeficientu līdz 0,8 (līdzšinējo 0,7 un 0,75 vietā).

Komitejas sēdē tika vērsta uzmanība uz Saeimā pieņemto un Valsts prezidenta izsludināto **likumu “Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”**”, saskaņā ar kuru tiek noteikts, ka pašvaldības nodevas apmērs nav tiešā veidā saistīts ar pašvaldības vai tās iestādes veiktās darbības izmaksu segšanu.

Savukārt Iekšlietu ministrija sagatavojusi grozījumus **MK 2007. gada 11. decembra noteikumos Nr. 844 “Noteikumi par valsts nodevu par informācijas saņemšanu no ledzīvotāju reģistra”**, kas paredz, ka valsts nodevu, ja informāciju no ledzīvotāju reģistra sniedz pašvaldība vai tās izveidota iestāde, ieskaita pašvaldības budžetā.

Komitejā tika sniegta arī informācija par dokumentiem, kas ir starpinstītūciju saskaņošanas procesā – VARAM izstrādāto **konceptijas projektu “Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas uzlabošanu”** un **Ministru kabineta noteikumu projektu “Kārtība, kādā tiek aprēķināts un sadalīts valsts atbalsts bērniem no pusotra gada vecuma līdz obligātai bērna sagatavošanas pamatizglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem šo pakalpojumu privātā izglītības iestādē”**, kā arī FM sagatavotajiem **grozījumiem likumā “Par nodokļiem un nodevām”**.

Tehnisko problēmu komitejā

• **26. februārī** LPS Tehnisko problēmu komitejas sēdē plaši diskutēja par **problemātisko situāciju siltumapgādē, siltumapgādes tarifiem, kā arī GMI un dzīvokļa pabalstiem**. Komitejas pārstāvji nolēma ar **atklātas vēstules palīdzību** aicināt Saeimu un valdību steidzami izvērtēt situāciju siltumapgādē.

Vēl komitejā nolēma rosināt pārskatīt **Ministru kabineta noteikumus Nr. 221 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā”**, kā arī veikt objektīvu analīzi, izvērtējot valsts atbalsta mehānismus koģenerācijas stacijām, kas darbojas centralizētā siltumapgādes sistēmā; izstrādāt priekšnosacījumus energoefektivitātes

fonda izveidei un valsts budžetā paredzēt 50% līdzfinansējumu GMI un dzīvokļu pabalstiem (finansējuma avots – ienākumi no PVN siltumapgādei un akcīzes nodokļa dabasgāzei).

Komiteja nolēma, ka ir jāveic grozījumi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā un Enerģētikas likumā, kā arī jāpārstrādā likums “Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā”; deleģējot palīdzības veidus, tie būtu jānosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, kā arī jāizvērtē šā likuma atbilstība Eiropas Vietējo pašvaldību hartai.

Reģionālās attīstības un sadarbības komitejā

• **12. martā** LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas dalībnieki iepazinās ar **Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas informatīvo ziņojumu “Administratīvi teritoriālās reformas izvērtējums”** un to asi kritizēja.

Sēdes laikā izvērtās diskusija par ziņojuma pamatotību un kvalitāti. LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** pauda LPS Valdes viedokli un uzsvēra, ka ziņojums sagatavots steigā un vērtē tikai dažus reformas aspektus. Liela daļa tajā ietvertās informācijas ir zinātniski nepamatota un balstās uz subjektīvu viedokli. Pieņemums, ka lielāka pašvaldība noteikti nodrošina labākas attīstības iespējas, ir nepamatots, kā arī pieņemums – jo vairāk iedzīvotāju, jo lielākas izaugsmes iespējas – nav objektīvs. Pašreizējā situācija pierāda, ka arī nelieli novadi maksā dotāciju pašvaldību izlīdzināšanas fondā, lai uzturētu pašvaldības ar lielāku iedzīvotāju skaitu. Nozīmīgāki faktori, kas ietekmē spēju attīstīties, ir ievēlēto deputātu prasme un talanti, valdības reģionālās politikas esamība vai neesamība, pašvaldības tuvums Rīgai vai maģistrālajiem ceļiem, taču tas šajā ziņojumā nav ņemts vērā.

Kopumā LPS nav pret pašvaldību brīvprātīgu apvienošanu vai sadalīšanu, taču šo informatīvo ziņojumu nevar ņemt par pamatu tālākai pašvaldību reformu politikai, turklāt nav izvērtēti iepriekšējās reformas negatīvie faktori. Pašvaldību pārstāvji rosināja ziņojumu papildināt ar iedzīvotāju aptauju, ekspertu viedokļiem, kā arī norādīja, ka labāk būtu risināt iepriekšējās reformas kļūdas, nevis sasteigt jaunas reformas īstenošanu.

Komiteja izskatīja arī problēmjautājumus saistībā ar **latvāņu apkarošanu**. Todien šo jautājumu izskatīja arī Ministru kabinetā, taču līdzekļus konkrētiem darbiem neatrada. Kā piemērs kolēģiem var noderēt Siguldas un Ķekavas novada pieredze latvāņu ierobežošanas

plāna izstrādē un nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanā.

Sēdē piedalījās arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Edmunds Sprūdžs** un daudzi pašvaldību vadītāji un pārstāvji.

• **9. aprīlī** LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdē Zemkopības ministrijas Meža departamenta zemes pārvaldības un meliorācijas nodaļas vadītāja **Kristīne Pļaskota** iepazīstināja ar ZM sagatavoto viedokli par **lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes tirgus nosacījumiem un kritērijiem lauksaimniecības un meža zemju darījumu ierobežošanai**. Tāpat dalībnieki guva nelielu ieskatu ministrijas nostājā par zemes fonda veidošanu un Zemes pārvaldības likumu.

Par **VARAM investīciju piedāvājumu nākamajam plānošanas periodam** reģionālajai attīstībai informēja Reģionālās politikas departamenta direktors **Raivis Bremšmits**. Komitejas dalībnieki atkārtoti bija spiesti konstatēt, ka reģionālā attīstība, tajā skaitā atbalsts uzņēmējdarbības infrastruktūrai, pamatā paredzēta 9 + 21 attīstības centros. Diskusija raisījās par aktivitāti "Speciālistu piesaiste" (motivācijas sistēma publiskajā pārvaldē darbam ārpus Rīgas).

VARAM Reģionālās politikas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte **Indra Ciukša** klausītājus uzrunāja ar ieinteresētību jautājumā par izstrādāto **ilgtspējīgas pilsētas attīstības metodoloģisko ietvaru**. Viņa silti ieteica pašvaldībām izmēģināt šo digitāli pieejamo rīku, kas janvāra beigās publicēts mājaslapā <http://app.rfsc.eu/>. Tas izstrādāts ES mērogā un veidots kā **praktisks instruments darbā pie teritoriālās attīstības plānošanas, veicināšanas un uzraudzības**.

Izglītības un kultūras jautājumu komitejā

• **19. martā** LPS Izglītības un kultūras jautājumu komiteja iepazinās ar **Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības informatīvo apkopojumu par mazo skolu problēmām**, kas skar gan izglītojamos, gan pedagogus. Vēl komiteja apsprieda sarunas ar Izglītības un zinātnes un Kultūras ministriju un jaunatnes politiku.

Komitejas dalībnieki secināja, ka, lai mazās skolas neslēgtu un tās varētu turpināt darbību, pedagogu darba samaksas koeficients sākumskolas klasēs strādājošajiem jāpaceļ līdz 1. Līdzīgi koeficients par darba samaksu ir jāpaceļ arī pedagogiem, kuri strādā obli-

gātajā bērna sagatavošanas posmā skolai. Tāpat jārisina pedagogu apmācības problēmas un jāsagatavo universālāki pedagogi, lai viņi varētu mācīt vairākus mācību priekšmetus.

Komiteja akceptēja Latvijas Pašvaldību savienības un Izglītības un zinātnes ministrijas sarunu norisi 4. aprīlī un vienojās par sarunu tēmām ar Kultūras ministriju.

LPS padomniece **Ināra Dundure** informēja par aktualitātēm jaunatnes nozarē un uzsvēra, ka ir svarīgi veicināt nozaru sadarbības attīstību jaunatnes jomā – gan starp ministrijām, gan jaunatnes lietu speciālistiem, pašvaldību deputātiem, sociālajiem darbiniekiem, karjeras konsultantiem un izglītības un kultūras darbiniekiem.

Veselības un sociālo jautājumu komitejā

• **22. martā** notika LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde, kuras darba kārtībā centrālais jautājums bija par **Labklājības ministrijas deinstitutionalizācijas politiku un plāniem**.

Par to satraukta ir Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija "Sustento", kas lūdza LPS iesaistīties diskusijā ar ministriju, jo plānots aptuveni 1000 klientu, kam ir garīga atpazīcība un arī psihiatriskās diagnozes, no valsts sociālās aprūpes centriem pārvietot uz patstāvīgu dzīvi ārpus institūcijām. Tā kā tikai 15% SAC klientu saglabājušās saiknes ar tuviniekiem, lielākais smagums būs jāiznes pašvaldībām. Lai šos cilvēkus integrētu patstāvīgā dzīvē, pirmām kārtām

ir nepieciešami mājokļi. Tāpat viņiem būs vajadzīga sociālā palīdzība un dažādi papildu pakalpojumi, kam jārod arī līdzekļi. Deinstitutionalizācijas plāniem Nacionālajā attīstības plānā iezīmēts finansējums no dažādiem ES fondiem 13 miljonu apmērā, bet tas ir stipri par maz, lai uzbūvētu un iekārtotu pietiekami daudz grupu māju un dzīvokļu, nodrošinātu lielāku skaitu sociālo darbinieku, kas strādātu ar šiem klientiem, un izveidotu sociālos uzņēmumus, kur tos nodarbināt.

Sporta jautājumu apakškomitejā

• **16. aprīlī** notika LPS Sporta jautājumu apakškomitejas sēde, kurā Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta un jaunatnes departamenta direktora vietnieks **Edgars Severs** informēja par IZM izstrādātajiem projektiem – "Sporta politikas pamatnostādnes 2013.–2020. gadam" un "Valsts un pašvaldību nozīmes sporta infrastruktūras attīstības koncepcija". LPS savos atzinumos par tiem izteikusi virkni

iebildumu, par kuriem notika diskusija starp pašvaldību un IZM pārstāvjiem. Pēc atzinumu apkopošanas izteiktie iebildumi tiks apspriesti starpinstitūciju saskaņošanas sanāksmē, kurā piedalīsies arī LPS pārstāvji. Komiteja apstiprināja Jūrmalas pilsētas domes sagatavoto nolikuma projektu par **pašvaldību darbinieku veselības, sporta un zināšanu dienu**, kas notiks 24. augustā Jūrmalā.

Novadu apvienībā

- **12. martā** Novadu pašvaldību apvienības valde pieņēma lēmumu par **Novadu dienas** rīkošanu 17. maijā **Kuldīgas novadā**.

Valde atbalstīja ierosinājumu organizēt Novadu dienā trīs darba grupas: **finanšu darba grupu** par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumprojekta attīstību; **normatīvisma novēršanas un apkarošanas darba grupu** un **uzņēmējdarbības attīstības darba grupu**. Dienas noslēgumā paredzēta plaša Kuldīgas novada iepazīšanas programma.

Piedalīties Novadu dienas pasākumos tiek aicināti visu novadu pārstāvji, politiķi un nozaru speciālisti, pašvaldību darbinieki, kā arī lielo pilsētu pašvaldību pārstāvji.

Citi notikumi

- **27. februārī** Pašvaldību savienībā notika **Sēlijas novadu pašvaldību apvienības kopsapulce**.

Apvienība izskatīja reģionālās politikas pamatnostādnes līdz 2020. gadam un nolēma prasīt Sēlijas noteikšanu par investīciju atbalsta sniegšanas funkcionālo teritoriju. Apvienības biedri apsprieda Sēlijas novada kultūras mantojuma vērtību apzināšanu un "Sēlijas kultūras kanonu" un vienojās uzsākt Sēlijai kopīgo kultūras un vēstures vērtību apzināšanu un popularizēšanu. Vēl sēlieši pārrunāja sadarbības iespējas un kopīgu pasākumu organizēšanu Sēlijā.

Sēlijas novadu apvienība arī tikās ar Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentu **Ojāru Spārīti** un profesoru Sēlijas asociācijas Goda prezidentu **Jāni Stradiņu**.

- **11. martā** Latvijas Pašvaldību savienībā pieredzes apmaiņas vizītē viesojās **Gruzijas delegācija**, kuras sastāvā bija Gruzijas parlamenta, Reģionālās attīstības un infrastruktūras ministrijas un pašvaldību pārstāvji, kā arī Latvijas vēstniece Gruzijā **Elita Gavele**.

Gruzijas delegācija tikās ar LPS priekšsēdi **Andri Jaunsleini**, kurš iepazīstināja ar pašvaldību sistēmu Latvijā un LPS darbības sfērām un specifiku.

- **13. martā** notika **uzņēmējdarbības atbalsta tīkla diskusija "Kā atbalstīt draudzīgu un ekonomisku attiecību veidošanos starp visu veidu ražotājiem, pakalpojumu sniedzējiem un kooperatīviem kā pašvaldību, tā nacionālajā līmenī"**.

Diskusijā piedalījās un par kooperācijas veiksmes formulu un Kooperācijas likuma un nodokļu likumu īpatnībām uzstājās kooperatīvās sabiedrības "Mūsmāju dārzeni" vadītāja **Edīte Strazdiņa**. Diskusijas dalībniekiem bija iespēja no Zemkopības ministrijas pārstāvjiem noskaidrot kooperācijas būtību un atbalstu kooperācijas attīstībai Latvijā, tajā skaitā lauksaimniecības, mežsaimniecības un zvejniecības kooperatīvu organizācijām. Saistoša bija juridiskā biroja "Assero" pārstāvja **Viktora Šadinova** uzstāšanās par grozījumiem Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas un Valsts pārvaldes iekārtas likumā. Iespējamos modeļus sadarbības veicināšanai lauku teritorijās analizēja LPS padomniece lauku attīstības jautājumos **Sniedze Sproģe**, bet Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore **Līga Menģelsone** akcentēja LDDK lomu kooperācijas attīstībā.

- **27. martā** notika **tiešsaistes diskusija**, kas bija veltīta topošajam **Ministru kabineta noteikumu projektam bērnuudāru rindu likvidēšanai**.

No LPS puses ir iesniegts **nesaskaņots atzinums** MK noteikumu projektam "Kārtība, kādā tiek aprēķināts un sadalīts valsts atbalsts bērniem no pusotra gada vecuma līdz obligātai bērna sagatavošanas pamatizglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem šo pakalpojumu privātā izglītības iestādē".

- **3. aprīlī** Latvijas Pašvaldību savienībā notika kārtējā **uzņēmējdarbības atbalsta tīkla darba diskusija** paš-

valdību pārstāvjiem saistībā ar **ES fondu 2007.–2013. gada plānošanas perioda projektos konstatētajām neatbilstībām un piemērotajām finanšu korekcijām**. Diskusijas laikā tika izvirzīti vairāki jautājumi, ko nepieciešams steidzami atrisināt iepirkumu jomā, projektu uzraudzībā pēc to ieviešanas piecu gadu periodā, vērtēšanas procesā, kā arī jāprecizē finanšu korekciju vadlīnijas. LPS akcentē, ka būtiskākā lieta, kas šobrīd jāsakārto, ir preventīvi pasākumi, lai pašvaldībām samazinātos kļūdu risks. Tāpat visiem iesaistītajiem jāvienojas par nākamajiem soļiem, lai nepieļautu šā perioda raksturīgākās kļūmes un kopīgi sasniegtu iespējami labākus rezultātus nākamajā ES struktūrfondu plānošanas periodā.

- **16. aprīlī** LPS uzņēmējdarbības atbalsta tīkla ietvaros sadarbībā ar Eiropas Biznesa atbalsta tīklu (EEN) notika divi semināri – **“Zaļais publiskais iepirkums būvniecībā”** un **“Vides aspekti būvniecības sektorā”**.

Tajos tika skartas svarīgas tēmas, kā praktiski stiprināt sadarbību starp videi draudzīgiem būvmateriālu ražotājiem, būvniekiem, saistīto nozaru uzņēmumiem un pasūtītājiem.

- Šajā dienā Latvijas Pašvaldību savienībā viesojās **Polijas pašvaldību izglītības asociācijas Wielkopolski centra pārstāvji**, lai pārrunātu Latvijas pašvaldību un Polijas pašvaldību sadarbības iespējas.

Sanāksmē vienojās par Polijas pašvaldību vadītāju vizīti Latvijā šāgada jūnijā, kad LPS sadarbībā ar pašvaldībām iepazīstinās ar Latvijas pašvaldību labo pieredzi lauku tūrisma attīstībā, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanā. Poļu delegācijas pārstāvji arī izrādīja interesi par Latvijas pašvaldībām, kuras meklē sadarbības partnerus Polijā. Tikšanās laikā LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** iepazīstināja ar LPS darba specifiku, galvenajiem darbības virzieniem, kā arī sniedza ieskatu Latvijas pašvaldību struktūrā. Savukārt Polijas pārstāvji informēja par savas asociācijas darbu ar pašvaldībām apmācību un pētniecības jomā. Abas puses arī pārrunāja aktuālos jautājumus saistībā ar pašvaldībām.

- Tajā pašā dienā LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** tikās arī ar **Austrijas pašvaldību vadītājiem**, kuri ievēlēti no Tautas partijas. Austrijas delegācijas pārstāvji bija ieradušies Latvijā pieredzes apmaiņas vizītē.

- **18. aprīlī** Valsts kanceleja sadarbībā ar LPS organizēja semināru **“ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda**

projektu ietvaros piemērojamās publisko iepirkumu procedūras”.

Seminārā tika sniegts ieskats par iepirkumu organizēšanu atbilstoši aktuālajām tiesību aktu prasībām, pieļautajām kļūdām, kas konstatētas, veicot iepirkumu pirmspārbaudes, ES tiesas un Latvijas administratīvo tiesu praksi, IUB iesniegumu izskatīšanas komisijas lēmumiem, kā arī plānotajām izmaiņām publisko iepirkumu tiesiskajā regulējumā.

- **19. aprīlī** Valsts Zemes dienesta pārstāvji iepazīstināja ar izstrādāto **Ministru kabineta noteikumu projektu “Noteikumi par kadastrālo vērtību bāzi 2014. gadam”**. Viss noteikumu projekts kopā ar zonējumu kartēm pieejams VZD mājaslapas sadaļā *Normatīvie akti/Likumi un MK noteikumi/Kadastrālo vērtību bāze 2014*.

VZD informēja arī par citām aktivitātēm, kas tiek veiktas, lai pilnveidotu kadastrālās vērtēšanas sistēmu Latvijā un iegūtu pilnīgākus un aktuālākus kadastra datu, kuri tiek izmantoti kadastrālo vērtību aprēķinam par konkrētām zemes vienībām un būvēm.

Informācijai

- **ES Mājā oficiāli atklāts Eiropas Pilsoņu gads**
15. martā ES Mājā notika Eiropas Pilsoņu gada oficiālā atklāšana.

Eiropas Pilsoņu gada vispārējais mērķis ir paaugstināt izpratni un zināšanas par tiesībām un pienākumiem, ko nodrošina Savienības pilsonība, lai ļautu pilsoņiem pilnībā izmantot savas tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā.

Nominēti arī labas gribas vēstnieki, kuri aicināti ar savu piemēru un aktivitātēm popularizēt šā gada nozīmi visā Latvijā: Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centra direktore **Sarmīte Viksna**, Valmieras Valsts ģimnāzijas direktors **Jānis Zemļickis**, Daugavpils universitātes rektors **Arvīds Barševskis**, Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks **Gunārs Anšņs**, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas izpilddirektora vietnieks **Māris Kučinskis**, Latvijas Pilsoniskās alianses direktore **Rasma Pīpiķe** un Eiropas Kustības Latvijā prezidents **Andris Gobiņš**.

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

- **Pašvaldībām izsludināts konkurss Eiropas Brīvprātīgo galvaspilsētas noskaidrošanai**

Eiropas Pilsoņu gada ietvaros Eiropas brīvprātīgo centrs (*European Volunteer Centre*) izsludinājis konkursu Eiropas brīvprātīgo galvaspilsētas noskaidrošanai, kura mērķis ir veicināt brīvprātīgā darba attīstību vietējā līmenī.

Balvu piešķirs Eiropas pašvaldībai, kura visvairāk būs iesaistījies brīvprātīgā darba veicināšanā un tā atbalsta struktūru attīstīšanā. Īpaši tiek aicināts pievērst uzmanību brīvprātīgajam darbam, kas saistīts ar Eiropas Pilsoņu gada tēmu, kā arī parāda pārrobežu brīvprātīgā darba iespējas, ko sniedz Eiropas Savienība.

Pašvaldības var pieteikt savu dalību līdz **1. oktobrim**.

Plašākai informācijai: http://europa.eu/citizens-2013/sites/default/files/content/Press_release-European_%20Volunteering_Capital.pdf.

- **“Pieslēdzies, Latvija!” un reģistrējies bezmaksas datorapmācībām!**

Līdz ar “Lattellecom” iniciatīvas “Pieslēdzies, Latvija!” viesošanās piecos sociālās aprūpes centros e-prasmju nedēļas laikā uzsāka 50 gadu un vecāku cilvēku reģistrācija 2013. gada bezmaksas datorapmācībām.

“Kopš 2012. gada projekta noslēgšanas novembrī esam aktīvi strādājuši pie šāgada projekta attīstīšanas un ņēmuši vērā apmācīto ieteikumus,” atzīst projekta iniciators “Lattellecom” valdes priekšsēdētājs **Juris Gulbis**.

“Dalībnieki uzsver, ka jaunās prasmes un saziņas iespējas ļauj justies pašapzinīgākiem, modernākiem, piedēvējamiem sabiedrībai. Tādēļ, lai gados cienījamākajai paaudzei vēl vairāk palīdzētu pārvarēt digitālo plaisu, esam izvirzījuši vērienīgu mērķi – līdz novembrim

apmācīt septiņus tūkstošus cilvēku visā Latvijā.”

Līdz pat oktobrim ikviens interesents pēc 50 gadu vecuma var pieteikties bezmaksas datorapmācībām, kas no maija līdz novembrim norisināsies visā Latvijā – zvanot uz bezmaksas tālruni **80000822**, kā arī pašiem vai ar kāda datorpratēja palīdzību aizpildot pieteikumu www.piesledzieslatvija.lv. Aicināti pieteikties arī skolotāji.

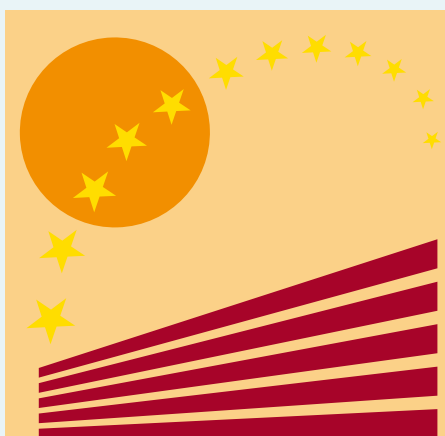
- **Konkurss “Veiksmīgākais jaunais tūrisma produkts 2013”**

Lai popularizētu veiksmīgākos jaunus Latvijas tūrisma produktus un veicinātu mūsu valsts tūrisma produktu pazīstamību kopumā, Tūrisma attīstības valsts aģentūra aicina visus nozarē strādājošos piedalīties konkursā “Veiksmīgākais jaunais tūrisma produkts 2013”. Konkurssam jāpiesaka tūrisma produkti, kas ieviesti tirgū, sākot ar 2012. gadu. Konkurss var piedalīties jebkura Latvijā reģistrēta persona, kura radījusi tūrisma produktu un/vai sekmē tā attīstību un atbilst virknei nosacījumu, kas aprakstīti TAVA mājaslapā <http://www.tava.gov.lv/lv/veiksmigakais-jaunais-turisma-produkts>.

Konkurss tiek organizēts **četrās kategorijās**: kultūras tūrisms, dabas tūrisms, veselības un labjūtes tūrisms un kompleksais tūrisma pakalpojums.

Galvenā **balva**, ko saņems visi četri konkursa uzvarētāji, būs piedalīšanās pieredzes apmaiņas braucienā divām personām uz kādu no Latvijas tūrisma mārketiņa stratēģijā minētajām prioritārajām mērķa tirgus valstīm. Konkurss noritēs **divās kārtās**. Visi dalībnieki, kas tiks uz konkursa otro kārtu, saņems **veicināšanas balvas**.

Konkursa pieteikumu iesniegšanas termiņš ir **1. jūlijs**.

**Eiropas 2013
Gada pašvaldība**

Latvijas Pašvaldību savienība kopā ar Kultūras, Labklājības, Veselības, Izglītības un zinātnes un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā jau otro reizi organizē **konkursu “Eiropas Gada pašvaldība”**.

Šogad konkurss sasaistīts ar Eiropas Pilsoņa gadu, un tā mērķis ir veicināt pašvaldību atbalstu iedzīvotāju integrācijai, kultūrai, veselīga dzīvesveida popularizēšanai, Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai un sabiedrības iesaistei starptautiskajā sadarbībā.

Konkurss norisināsies **divās kārtās**. Pirmā kārtā tiek organizēta sadarbībā ar plānošanas reģioniem. No katra reģiona vērtēšanas komisija izvirzīs trīs pašvaldības uz otro kārtu valsts mērogā, kur tiks noskaidroti balvas ieguvēji četrās nominācijās: “Pašvaldība kultūrai”, “Pašvaldība integrācijai un iekļaušanai”, “Pašvaldība veselībai” un “Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai”, kā arī galvenais uzvarētājs – “Eiropas Gada pašvaldība 2013”.

Pieteikties konkursam var, aizpildot pieteikuma anketu un nosūtīt to līdz **15. maijam** uz savu plānošanas reģionu.

Konkursa ģenerālsponsors ir AS “Swedbank”. Sadarbības partneru vidū ir “Latvenergo” koncerns. Konkurss atbalsta arī SIA “Lattellecom”, VAS “Latvijas dzelzceļš”, AS “Grindeks”, Taipejas misija Latvijā, AS “Valters un Rapa” un AS “Latvijas valsts meži”.

PAPLAŠINA ATBALSTA SAŅĒMĒJU LOKU

Kopš aprīļa AS "Latvenergo" paplašinājusi sociālā atbalsta iespējas vēl vairākām iedzīvotāju grupām. Arī šogad joprojām turpinās 2011. gada decembrī uzsāktā AS "Latvenergo" un Latvijas Pašvaldību savienības sociālā atbalsta kampaņa, kuras ietvaros sociāli mazaizsargātajām ģimenēm ar bērniem nodotas 40 000 elektrības dāvanu kartes – katra 53,70 latu vērtībā.

Jau vairākus gadus AS "Latvenergo" īsteno plašu sociālās atbildības kampaņu, piešķirot norēķinu kartes sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupām. Šogad uzņēmums sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību ir pieņēmis lēmumu paplašināt atbalsta saņēmēju loku, lai atbalstu saņemtu vairākas iedzīvotāju grupas.

Līdz šim atbalstu 53,70 latu dāvanu kartes veidā savas pašvaldības sociālajā dienestā varēja saņemt daudz bērnu ģimenes, kas nav saņēmušas tarifa kompensāciju 2400 kWh patēriņam, trūcīgās ģimenes ar bērniem, ģimenes, kurās aug bērni invalīdi, kā arī ģimenes ar audžubērniem vai aizbildniecībā esošiem bērniem.

Sākot ar aprīli, savas pašvaldības sociālajā dienestā 53,70 latu atbalstu dāvanu kartes veidā var saņemt arī maznodrošinātās ģimenes ar bērniem, ģimenes, kurās ir bērni, kas slimo ar celiakiju, ģimenes ar jaundzimušajiem (ja bērni dzimuši pēc 2013. gada 1. janvāra), Černobiļas AES avārijas sekas likvidēšanas dalībnieku ģimenes, kurās ir bērni, nepilnās ģimenes, kurās zaudēts kāds no apgādniekiem vai viens no vecākiem audzina bērnu viens, ģimenes ar bērniem, kurās kāds no vecākiem ir invalīds.

Šīs AS "Latvenergo" kampaņas noteikumi paredz ģimenei saņemt atbalstu tikai vienu reizi, taču tās daudz bērnu ģimenes, kas saņēmušas dāvanu karti arī iepriekš, pēc 2013. gada 1. aprīļa varēs to saņemt atkārtoti.

Īstenojot koncerna korporatīvās sociālās atbildības politiku, AS "Latvenergo" jau ekonomiskās krīzes laikā īstenoja plašu atbalsta kampaņu, palīdzot trūcīgajām ģimenēm ar bērniem.

2009. gada nogalē AS "Latvenergo" īstenoja 100 000 elektrības norēķinu karšu dāvinājumu. Sadarbojoties ar Latvijas Pašvaldību savienību, trūcīgajiem iedzīvotājiem, garantētā minimālā ienākuma saņēmējiem, kā arī trūcīgajām ģimenēm ar bērniem tika izsniegtas norēķinu kartes par 500 kWh elektrības. Koncernam šis projekts izmaksāja 3,7 miljonus latu. Iedzīvotājiem kartes izsniedza pašvaldību sociālajos dienestos.

Dati gada griezumā liecina, ka aptuveni puse no māsaimniecībām mēnesī patērē ap 75 kWh elektroenerģijas. Izvēloties atbalsta shēmu, AS "Latvenergo" speciālisti sadarbībā ar Pašvaldības savienību cenšas rast optimālo risinājumu.

Elektrības norēķinu kartes piešķiršana savulaik tika uzticēta Latvijas Pašvaldību savienībai, kas noslēdza līgumu ar katru Latvijas pašvaldību, lai trūcīgās māsaimniecības sava novada vai pilsētas sociālajā dienestā varētu saņemt norēķina karti par 500 kWh elektrības atbilstoši katrā pašvaldībā esošajam trūcīgo personu sarakstam. Svarīgi, ka šīs norēķinu kartes ir paredzētas konkrētām personām kā atbalsts elektroenerģijas rēķina apmaksai, nevis jebkura cita veida norēķiniem vai darījumiem.

AS "Latvenergo" ir līdz šim vienīgais uzņēmums Latvijā, kas pēc savas iniciatīvas jau vairākus gadus īsteno tik plašu mēroga iedzīvotāju atbalstu. Izmantojot izdevību, AS "Latvenergo" izsaka lielu pateicību par atsaucību un sadarbību sociālo dienestu darbiniekiem, kuri daudzām Latvijas ģimenēm ir nogādājuši uzņēmuma nodrošināto atbalstu.

• **1. martā** Dublinā (Īrijā) notika ES Reģionu komitejas rīkotā **konference “Darba kārtība jaunām prasmēm un darba vietām”**, kur Latviju pārstāvēja mūsu valsts pašvaldību delegācijas vadītājs Reģionu komitejā LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**. Uzsitoties konferencē, viņš uzsvēra pašvaldību lomu bezdarba mazināšanā un jo īpaši jauniešu nodarbinātības veicināšanā, norādot, ka šīs problēmas risinājuma centrā jābūt teritoriālam skatījumam, kā arī atzina, ka centralizēti veiktas aktivitātes nav efektīvas.

• **4. un 5. martā** Briselē (Beļģijā) norisinājās **attīstības sadarbībai veltīts forums “Mainīgais Eiropas konteksts: atbalstot ilgtspējīgu attīstību kopīgi ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām”**, kurā pašvaldību pārstāvjiem no Eiropas, Āfrikas, Āzijas un Latīņamerikas bija iespēja dalīties pieredzē attīstības sadarbības aktivitāšu īstenošanā. No mūsu valsts šajā forumā piedalījās Gulbenes novada domes Attīstības un īpašumu nodaļas vadītāja **Guna Švika** un Ventspils novada domes priekšsēdētāja pirmais vietnieks **Māris Dadzis**.

• **19. un 20. martā** **sabiedrisko attiecību speciālistiem** no 19 Latvijas pašvaldībām bija iespēja piedalīties Eiropas Komisijas organizētajā **vizītē** un apmeklēt Beļģijas galvaspilsētu **Briseli**. Tikšanās laikā ar Eiropas Komisijas pārstāvjiem un Eiroparlamenta deputātiem viņi diskutēja par daudzām patlaban pašvaldībām un to iedzīvotājiem aktuālām tēmām, sākot no nabadzības mūsu iedzīvotāju vidū un beidzot ar eiro ieviešanu.

• **No 19. līdz 21. martam** Strasbūrā (Francijā) notika **Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa 24. plenārsēde**, kuras centrālā tēma kā allaž bija vietējā demokrātija kongresa dalībvalstīs. Latvijas pašvaldības šoreiz pārstāvēja Jelgavas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš**, Gulbenes novada domes deputāts **Nikolajs Stepanovs** un LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**.

• **9. un 10. aprīlī** ES Reģionu komitejas Latvijas delegācijas pārstāvji Briselē piedalījās trešajā **konferencē par decentralizētu sadarbību attīstības veicināšanai**, ko organizēja Eiropas Komisija un ES Reģionu komiteja. Konferencē bija pārstāvēti vairāki simti pašvaldību no

Eiropas Savienības un attīstības sadarbības valstīm, un dalībnieki diskutēja par fiskālo decentralizāciju, pārrobežu sadarbību un nākotnes attīstības sadarbības prioritātēm. LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** tikās arī ar vairākiem Latvijas Pašvaldību savienības sadarbības organizāciju vadītājiem – Moldovas Vietējo pašvaldību kongresa prezidenti **Tatjanu Badanu**, Gruzijas Nacionālās vietējo pašvaldību asociācijas prezidentu **Mamuku Abuladzi**, Azerbaidžānas Pilsētu asociācijas priekšsēdētāju **Abulfazu Babajevu**, kā arī Kišiņevas mēru **Dorinu Ćirtoaku**. Konferences noslēguma sesijā dalībniekus uzrunāja Eiropas Savienības attīstības sadarbības komisārs **Andris Piebalgs**.

• **9. aprīlī** Eiropas Parlamentā Briselē pēc deputātes Ineses Vaideres iniciatīvas sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Beļģijā notika **spēlfilmas “Sapņu komanda 1935” demonstrācija** un tikšanās ar filmas režisoru **Aigaru Graubu**, producentu **Andreju Ēķi** un Inesi Vaideri.

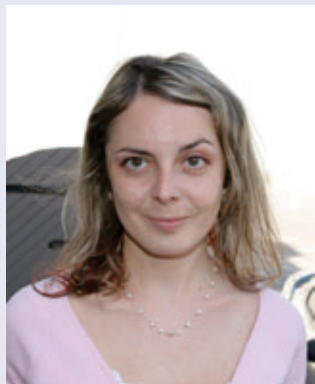

• **11. un 12. aprīlī** Briselē notika **ES Reģionu komitejas 100. plenārsēde**, kurā piedalījās arī RK Latvijas delegācijas pārstāvji – Skrundas novada domes priekšsēdētāja **Nellija Kleinberga**, Saldus novada domes priekšsēdētāja **Indra Rassa**, Jēkabpils domes priekšsēdētājs **Leonīds Salcevičs**, Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs**, Grobiņas novada domes deputāts **Jānis Neimanis**, Rīgas domes deputāts **Dainis Turlais** un LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**. Galvenie izskatītie jautājumi plenārsēdē bija par finanšu krīzi, spēcīgāku Eiropas rūpniecību un cīņu pret nabadzību.

• Sākusies gatavošanās šāgada **Atvērtajām dienām Briselē**, kas tradicionāli ik gadu notiek oktobrī. **Atvērtajās dienās** jeb Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļā Latviju šoreiz pārstāvēs **Vidzemes plānošanas reģions** un **Rīgas pilsēta**, organizējot divus seminārus no kopumā 100 notiekošajiem. Dalība **Atvērtā dienu** pasākumos apstiprināta 29 pilsētām, tostarp 13 galvaspilsētām, kā arī 162 reģioniem un pašvaldībām. Interesentiem pieņemšanās **Atvērtā dienu** pasākumiem sāksies **8. jūlijā**.

EIROPAS KOMISIJA BAŽĪGA PAR TENDENCĒM LATVIJAS SOCIĀLAJĀ POLITIKĀ

Agita Kaupuža,
LPS pārstāvniecības
Briselē vadītāja

“Latvijas pašvaldībām tiek piešķirts arvien vairāk pienākumu, par ko Eiropas Komisija ir bažīga,” 11. aprīlī Briselē notikušās tikšanās laikā ar Latvijas delegāciju Reģionu komitejā atzina Eiropas Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta politikas speciāliste Linda Adamaite.

2012. gadā divi sociālajā jomā būtiski Latvijas valdības lēmumi bija garantētā minimālā ienākuma pabalsta samazināšana no 40 latiem (45 latī bērniem) uz 35 latiem un valdības līdzfinansējuma pārtraukšana garantētā minimālā ienākuma līmeņa pabalstam. L. Adamaite skaidroja, ka tieši šie divi lēmumi izraisījuši

Eiropas Komisijas bažas par to ietekmi uz pabalstu adekvātumu, nabadzīgo iedzīvotāju īpatsvaru, atšķirībām starp pašvaldībām, kā arī sociālās palīdzības politikas attīstību.

Eiropas Komisijas mājasdarbi Latvijai

Eiropas Komisija nākamajam plānošanas periodam – 2014.–2020. gadam – kā vienu no četrām finansē-

juma prioritātēm izvirzījusi augstu nodarbinātības līmeni, prasmīgus cilvēkus un iekļaujošu sabiedrību. Jāatzīst, ka nodarbinātības jomā Latvija citu Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu vidū ir vienā no vājākajām pozīcijām. Sliktākie rādītāji 2011. gadā, par kuru pieejama apkopota statistika visā ES, Latvijai ir divās jomās: ilgtermiņa bezdarba līmenis ir trešais augstākais ES jeb 8,8% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, savukārt jauniešu bezdarba līmenis ir piektais augstākais ES jeb 31%. Tāpat Latvijai raksturīgi salīdzinoši augsti nodokļi zemo algu saņēmējiem, par ko šāgada sākumā diskusiju aktualizējusi arī labklājības ministre Ilze Viņķele, norādot uz sava veida Latvijas unikalitāti, jo nabadzības riskam pakļauti daudzi strādājoši cilvēki. Kā vienu no aktivitātēm šīs problēmas risināšanai Eiropas Komisija ierosinājusi veicināt efektīvāku profesionālo izglītību, jo patlaban prakses un mācību kvalitāte ne vienmēr atbilst darba tirgus prasībām.

Tikšanās laikā emocionālas diskusijas izraisījās par iekļaujošas sabiedrības veicināšanu, proti, deinstitutionalizācijas jautājumu Latvijā – pāreju no institucionālās uz alternatīvo aprūpi bērniem, invalīdiem, cilvēkiem ar garīgām saslimšanām un vecākiem cilvēkiem. Latvijas pašvaldībās tas nozīmētu pamatīgas izmaiņas saistībā ar bērnunamiem un pansionātiem. Šajā jautājumā vērojama liela plaisa starp teoriju un praksi, jo pašvaldības patlaban nesaņem pietiekamu atbalstu alternatīvās aprūpes nodrošināšanai – ne sociālo māju būvniecībai, ne citu veidu aktivitātēm, bet tas ir ļoti būtiski, gatavojoties šāda mēroga reformai.

Gatavojoties alternatīvajai aprūpei Latvijas pašvaldībās

Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos **Silvija Šimfa** sarunā ar žurnālu “Logs” uzsvēra, cik būtiski katram politiskajam lēmumam paredzēt arī finansējumu. Viņa norādīja, ka sākotnējie Labklājības ministrijas sagatavotie priekšlikumi deinstitutionalizācijas aktivitāšu īstenošanai paredzēja 4000 klientu integrāciju sabiedrībā nākamo četru gadu laikā, par pamatu ņemot klienta vajadzību un spēju izvērtēšanu – vai cilvēks var dzīvot sabiedrībā vai tomēr klienta vajadzībām vislabāk atbilst uzturēšanās aprūpes iestādē. Taču aktivitāšu plānošanā netika ņemts vērā būtisks aspekts – šo klientu uzņemšanai laikus jāsāk gatavoties arī pašvaldībām:

"Labākajā gadījumā šiem procesiem jānorit paralēli, jo jāsapatavo arī jaunas mītnes, kur šie cilvēki dzīvos pēc institūcijas atstāšanas," norāda S. Šimfa.

Tāpat vēl viena problēma ir mazais grupu dzīvokļu skaits, kas nebūs pietiekams visiem jaunajiem klientiem. Labklājības ministrijas sniegtās ziņas liecina, ka tikai 15% šo cilvēku saglabājusies saikne ar ģimeni, tātad pārējie pēc institūcijas pamešanas nevarēs rēķināties ar atbalstu no tuvinieku puses. *"Mēs zinām, cik slikta ir situācija ar brīvajām dzīvojamajām telpām – daudzkur telpas privatizētas un jaunu mājokļu būvniecība praktiski nenotiek. Savukārt jaunu īres dzīvokļu būvniecībai pašvaldībām līdzekļi no valsts puses netiek piešķirti. Problēma ir milzīga,"* situācijas nopietnību atklāja Silvija Šimfa. Patlaban pozitīvi vērtējams tas, ka Labklājības ministrija deinstitutionalizācijas aktivitāšu plānošanā ņēmusi vērā Latvijas Pašvaldību savienības un nevalstisko organizāciju ieteikumus vairāk pievērst uzmanību tieši sagatavošanās posmam cilvēku integrācijai sabiedrībā. Tāpat jārod risinājumi sociālo darbinieku skaita palielināšanai sociālajos dienestos, jo institūcijas pametušajiem cilvēkiem sociālo darbinieku atbalsts un palīdzība būs nepieciešama ik dienas.

Uz līdzīgām problēmām deinstitutionalizācijas aktivitāšu veiksmīgai īstenošanai norādīja arī Rīgas domes Sociālās pārvaldes priekšnieks **Mārtiņš Moors**, uzsverot, ka katrai reformai nepieciešami līdzekļi: *"Reforma vienmēr prasa naudu vismaz trim lietām: darbinieku ap-*

mācībai, izmaiņām datubāzē un iedzīvotāju informēšanai. Klientu nevar vienkārši paņemt un ielikt dzīvesviētā, pat ja tāda ir." Viņš tāpat atzina, ka vienlīdz būtiski ir paredzēt arī pārejas periodu, kad noteiktu laiku spēkā ir gan vecā, gan jaunā sistēma. Sociālās pārvaldes priekšnieks kā vēl vienu paredzamo problēmu norādīja uz sociālo darbinieku trūkumu, kuru atbalsts klientiem nenoliedzami būs ļoti svarīgs.

Deinstitutionalizācijas vēsmas Eiropā

Deinstitutionalizācijas pasākumi patlaban tiek aktīvi īstenoti virknē Eiropas Savienības valstu, taču reformu veikšanā atšķiras gan metodes, gan, protams, pieejamais finansējums. 18. un 19. aprīlī Helsinkos (Somijā) notikušajā Eiropas Sociālā tīkla konferencē Somijas Sociālo un veselības lietu ministrijas finanšu padomnieks **Arto Koho** norādīja, ka viņa pārstāvētajā valstī sagatavots piecu gadu deinstitutionalizācijas plāns, taču politiskie lēmumi pamatoti finanšu iespējās, lai nodrošinātu plāna reālu īstenošanu. *"Mēs aprēķinājām, ka no institūcijām būs jāpārvieto 1300 klientu, taču, gatavojot plānu, ņēmām vērā to, ka turpmākajos piecos gados šādu klientu skaits vēl vairāk palielināsies. Tāpēc kopējos aprēķinos iekļāvām 3600 klientu, kuriem būs nepieciešami jauni mājokļi,"* pieredzē dalījās Koho.

Arvien vairāk jautājums par alternatīvo aprūpi aktualizējas arī mūsu kaimiņvalstīs – Lietuvā un Igaunijā. Lietuvas Sociālās drošības un darba ministrijā sagatavots plāns deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošanai. Atšķirībā no Latvijas tas nav Eiropas Komisijas mājasdarbs, bet gan lietuviešu pašu vēlme, taču pagaidām vēl apjomīga aktivitāšu īstenošana nav sākusies. Tāpat arī Igaunijā patlaban notiek plašas diskusijas par deinstitutionalizācijas pasākumiem. No vienas puses, institūcijās sniegtie pakalpojumi ne vienmēr ir pietiekami kvalitatīvi, taču vienlaikus tie ir dārgi. No otras puses, ne visos gadījumos cilvēkam vispiemērotākais risinājums ir mājas aprūpes pakalpojums, kas nepieciešamības gadījumā nav pieejams 24 stundas diennaktī.

"LEPOŠANĀS MARATONS" VISSALDĀKAJĀ NOVADĀ

Daina Oliņa

Laikam gan pirmoreiz Latvijas Pašvaldību izpildītāju asociācijas (LPIA) vēsturē 1. marta izbraukuma sēde bija tik salda. Turklāt – veselīgi salda, jo, attaisnojot gan Saldus novada nosaukumu, gan tā devīzi "Saldus – medus piliens Kurzemē", gan ģerboni, kurā savienoti 16 medus pilieni (15 pagasti un Saldus pilsēta), ciemiņus te

cienāja ne tikai ar stāstiem par novada veiksmēm, bet arī ar jaukos minitruačinos fasētu medutiņu. Arī ar Saldus

senioru akordeonistu ansambļa "Akords" jestrājiem un garastāvokli augšupceļošajiem priekšnesumiem.

Saldus novada domes priekšsēdētāja Indra Rassa, uzrunā sveicot tos daudzus izpildītājus, kas pulcējās Saldus kultūras centrā, solīja dalīties pie-

redzē tajās jomās, kuros pašvaldība jūtas spēcīga. Izpildītājs Pēteris Dubra izteica prieku, ka kolēģi atbraukuši ciemos kuplā skaitā. Mērķi visiem kopēji, taču risinājumi mēdz būt atšķirīgi, tāpēc vērts skatīties un mācīties citam no cita.

Mēs esam saldākais no visiem Latvijas novadiem, bet tāpat kā katrai maizītei sava garoziņa klāt, tā daudziem mūsu cilvēkiem sava lielā rūpe un dzīves rūgtums klāt. Sociālais dienests ir tas, kas cenšas ja ne tieši šo rūgtumu mazināt, tad profesionāli palīdzēt cilvēkiem ieraudzīt ceļu uz pārmaiņām.

Pirmā joma, kurā saldenieki bez liekas kautrības var atļauties uzsist paši sev uz pleca, ir sociālais darbs. Krīzes gados tas pakļūpināja daudzas pašvaldības, tomēr Saldus novadā ar neplānotajām problēmām ne vien tika galā, bet arī ieviesa dažādus jauninājumus. Aģentūras "Sociālais dienests" direktore Ina Behmane uzreiz minēja skaitli 28 tūkstoši – tāds ir novada iedzīvotāju skaits, jo daudzus rādītājus sociālajā sfērā vērtē uz tūkstoti iedzīvotāju. (Šī un citas LPIA sēdes prezentācijas, kā vienmēr, atrodamas LPS interneta vietnē http://www.lps.lv/izpildidirektoru_asociacija/?task=sessions&committee_id=1478).

Saldus novada domes Izglītības, sociālā un kultūras departamenta pārraudzībā ir trīs iestādes – pašvaldības aģentūra "Sociālais dienests", pansionāts "Ābeles" un dienas aprūpes centrs. Aģentūra izveidota drīz pēc novadu reformas, tomēr saknes daudzām idejām meklējamas daudz senāk, Saldus rajona laikos.

Budžets sociālajām iestādēm un sociālo pakalpojumu sniegšanai izklausās varens – 1 351 486 jeb 8,5% no kopbudžeta, turklāt ar katru gadu tas nedaudz pieaug. 49% sociālā budžeta izmaksā pabalstos. Pašvaldībā strādā 24 sociālie darbinieki un seši sociālā darba organizatori. Dažos pagastos gan abu profesiju pārstāvjiem ir pusslodzes, tāpat saskaņā ar prasībām katrs pilda tikai savus uzdevumus. Mīnuss ir tas, ka otru pusslodzi nodrošina darbs kaimiņu pagastā, kas prasa papildu degvielu un laiku pārbraucienam. Novadam ir sociālie pedagogi un pat sociālie psihologi(!), viena no viņām pilda mobilā psihologa pienākumus, jo brauc visur, kur tas nepieciešams. Lielākoties viņa strādā ar grupām, bieži palīdzību lūdz skolas, kam vairs neizdodas tikt galā ar pusaudžiem. Arī vecāki. Psihologa pakalpojumi uz vietas pārvaldēs attaisnojas. Ir speciālisti darbam ar atkarīgām personām, arī nepilngadīgajiem likuma pārkāpējiem. Sociālā māja ar krīzes istabām garantē to, ka novada iedzīvotāji var rast patvērumu jebkurā klūmīgā situācijā – pēc ugunsgrēka, krīzes ģimenē utt. Dienas centram Saldū ir "satelīti" pagastos (drīzumā tie būs visos pagastu centros!). Darbu jūtami

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

atvieglo politiskais atbalsts (visiem 104 darbiniekiem ir veselības apdrošināšanas polises), novembrī allaž notiek sociālo darbinieku svētki, kad ciemos nāk novada vadība. Šis paldies ir ļoti nozīmīgs. Daudz dod arī ik ceturkšņa tikšanās ar sadraudzības novadiem (Talsu, Kuldīgas, Dobeles, Kandavas un Tukuma novadu).

2012. gadā sociālā dienesta palīdzību izmantoja 3400 klientu jeb 11% iedzīvotāju, no tiem 1434 bija darbspējīgā vecumā. Kopš pašvaldībām ir tiesības lemt par pabalstu piešķiršanas noteikumiem un to lielumu, Saldus novadā ieviesta stingra kārtība. Katram tiek prasīta 12 stundu līdzdarbība. 2013. gadā ieviesti jauni pabalsti – īpašā gadījumā (piemēram, nespējot norēķināties par slimnīcas pakalpojumiem) var lūgt vienreizēju pabalstu (80% no minimālās algas), jaundzimušos atbalsta ar 100 latiem, bet dižjubiliāriem, sākot no 75 gadu vecuma, piešķir 30 latus. Veselības pabalstu un brīvpusdienas Saldus novadā piešķir tikai, vērtējot ienākumus, nevis īpašumā esošu auto un mājokli. Brīvpusdienas piešķir arī novadā deklarētiem bērniem, kas mācās citā pašvaldībā, kā arī arodskolu un tehnikumu audzēkņiem. Ina Behmane gandarīti atzina, ka viņu aģentūras spēkos ir pozitīvi risināt komplicētas situācijas un pavisam reti nākas atzīt savu bezspēcību. Prezentācija deva iespēju neklātienē apciemot daudzas sociālās iestādes, bet izskaņā direktore parādīja “sapņu namu” – ēku, kur nākotnē saimniekos aģentūras kolektīvs.

Sadalījušies grupās, izpilddirektori, maršrutiem reizumis krustojoties, apciemoja mājinieku iecerētos objektus. **Saldus medicīnas centrs (SMC)** vērtējams

kā “uzņēmējdarbības sasnieguma stāsts”. Tas atrodas agrākās Saldus slimnīcas izremontētajā tā saucamajā jaunajā ēkā, bet blakus – slimnīcas vecajā ēkā viesojamies dienas centrā cilvēkiem ar garīgās attīstības trau-

cējumiem, apbrīnā vērojot viņu prasmīgo roku darinājumus arodapmācības speciālistu vadībā. SMC valdes priekšsēdētāja

Ingemara Harmsena stāstījums pārliecināja par to, ka panākumus var gūt pat tik šķietami bezcerīgā jomā kā veselības aprūpe. Interesanti, ka viņam ir arī pašvaldības izpilddirektora darba pieredze, tāpēc viņš solīja mazāk skaidrot ārstniecības nianšes, bet vairāk – iespēju risināt izdzīvošanas problēmu. SMC ir privātās un publiskās kapitālsabiedrības piemērs, kur 75% pieder Saldus novada pašvaldībai, bet 25% kaimiņiem – Brocēnu novadam. 2008. gadā te vēl darbojās daudzprofilu slimnīca, taču 2009. gadā viss mainījās, jo slimnīcai noteica aprūpes iestādes profilu. I. Harmsens neslēpa mērķi – nākotnē samazināt izdevumus (protams, uz pacientu rēķina taupīt nedrīkst). Vietējās apkures vietā pieslēgsies pilsētas centralizētajai siltumapgādei.

SMC veiksmīgi izmantojis Eiropas Savienības projektu iespējas, rodot iespēju iegādāties mūsdienīgus ārstniecības līdzekļus, siltināt ēku. I. Harmsens ar biznesmeņa domāšanas vieglumu stāstīja pat par kredītaistībām, kas ierindas cilvēka interpretācijā būtu žēluma caurvīts bēdu stāsts. Bankai viņi esot slikti klienti. Izrādās, ne parādu dēļ. Tieši otrādi – aizņēmumu izdodas dzēst raitāk, nekā paredzēts, samazinot bankas cerēto peļņu. Teju centrs būs brīvs no kredīta. Tagad jau izremontēts pirmais stāvs, tam sekos otrā stāva atdzimšana, kur pārcelsies septiņas ārstu prakses. Mediķiem ne santīma nebūs jāmaksā par jaunajām telpām un iekārtojumu. Turklāt domes nauda nav tērēta!

Vērtīgs bija Pētera Dubras ieteikums kolēģiem pēc SMC apmeklējuma: “Droši uzticiet medicīnas iestādes vadību neārstam – cilvēkam, kurš prot skaitīt naudu! Protams, Ingemars strādā ideālā tandēmā ar savu vietnieci – profesionālu mediķi.” Dažos gados, kopš valstī tika nolemts, ka Saldū (tāpat kā daudzviet Latvijā) slimnīcas jālikvidē, saldenieki tomēr pamanījušies patstāvīgi ne tikai ķepuroties, bet pozitīvi risināt savu iedzīvotāju veselības aprūpi. Arī šī pieredze būtu atdarināšanas cienīgs paraugs, diemžēl saspringtais grafiks neparedzēja laiku izsmeljošai noslēpumu pētīšanai.

Nevalstiskās organizācijas ir mūsu novada demokrātijas augļi.

Saldus novada pašvaldības Attīstības departamenta direktore **Sarmīte Ozoliņa** skaidroja pašvaldības sadarbību ar novada 171 nevalstisko organizāciju (NVO). Finanšiālo atbalstu

tās saņem no diviem novada "maciņiem" – projektu fonda un atbalsta pasākumiem.

Pašvaldības projektu fondu izveidoja 1998. gadā ar Baltijas un Amerikas partnerības programmas atbalsta fonda palīdzību. Četras programmas (vispārējā, kultūras, jauniešu un LEADER) finansē NVO, kas darbojas veselības, vides, izglītības, sociālās, kultūras, sporta un mākslas jomā. 2013. gadā projektu fonda budžets ir 26 000 latu. Vispārējo projektu programmā katra no atbalstītajām idejām var saņemt līdz tūkstotim latu. Jauniešu un kultūras projektu programmā cits sadales princips – par labāko atzītajai NVO vienai jāapgūst viss piešķirums (3000 latu), parasti – novadā aktuālu problēmu risināšanai. Katru gadu fonds saņem apmēram 40 NVO pieteikumus, atbalstīt izdodas gandrīz divas trešdaļas no tiem.

Atbalsta pasākumiem Saldus novada NVO aktivitāšu īstenošanai iespējams saņemt līdz 200 latiem. Pieteikumus var iesniegt visu gadu, kamēr beidzas finansējums.

Cits stāsts par pašvaldības **deleģējuma līgumiem**. Tie noslēgti ar divām NVO – Saldus pilsētas pensionāru biedrību un mākslu attīstības biedrību "Ilizanna". Tā, piemēram, "Ilizanna" saskaņā ar domes lēmumu saņem fiksētu naudas summu gadā kultūras aktivitāšu veikšanai Kapelleru namā (bijušajā galvenās bibliotēkas ēkā). Līgums nosaka aktivitātes, kādas "Ilizannai" jāīsteno gada laikā, kā arī atskaitīšanās kārtību.

Atbalstu saņem arī pašvaldības pārstāvniecība biedrībā "Muižu un piļu asociācija", daļība Saldus rajona attīstības biedrībā un citi novada attīstību veicinoši pasākumi. 2012. gadā pašvaldība noslēgusi **sadarbības memorandu** ar tās teritorijā ietilpstošajām NVO.

Būt radošam – tas ir veids, kā meklēt un atrast pašam savus risinājumus dažādās situācijās, nevis meklēt šķēršļus, vadoties pēc stingriem priekšnoteikumiem. Spēja un drosme būt radošam ir būtisks priekšnoteikums veiksmīgai savu nodomu realizācijai.

Radošuma spējas Saldus novada izglītības pārvaldes vadītāja **Saulcerīte Levica** apliecināja jau tūlīt, negaidīti aicinot zālē sēdošos sasveicināties ar saviem blakussēdētājiem, bet tad ķērās pie iecerētā stāstījuma par profesionāli orien-

tēto programmu īstenošanu vispārīzglītojošās izglītības iestādēs novadā. Runātāja gan atzina, ka šis nosaukums daudzus pārsteidz – vai tiešām skolēnus pie darbgaldiem liekot? Tā gluži nav, taču saldenieki laikus apzinājušies tradicionālās izglītības trūkumus, jo bieži vien vidusskolas beidzējam, kurš neiestājas augstskolā, īsts pielietojums iegūtajām zināšanām nav rodams. Trūkst praktisko iemaņu un saiknes ar dzīvi. Tomēr lielākā daļa pamatskolas beidzēju pašsaprotami turpināja mācības vidusskolā, bet profesionālo izglītību izvēlējās nedaudzi.

Saldus novada izglītības nozares attīstības programmu izstrādāja 2009. gadā. Novadiem veidojoties, visur Latvijā jaunajās teritorijās daudz raīžu radīja skolu neracionālais izvietojums un atšķirīgais audzēkņu skaits. Lai izplānotu skolu tīkla optimizāciju, saldenieki izvirzīja **kritērijus**, kas pamatoti ar izmērāmiem rādītājiem katras **izglītības iestādes novērtēšanai**: skolēnu skaits, infrastruktūras kvalitāte, mācību procesa kvalitāte un rezultāti, saimnieciskā efektivitāte. Secinājumi jāva izstrādāt priekšlikumus iespējamām rīcības alternatīvām.

Attīstības programmas galvenais mērķis ir nodrošināt **kvalitatīvu, pieejamu un sasniedzamu vispārējo izglītību Saldus novadā**, vienlaikus sistēmai jābūt saimnieciski efektīvai un jāattīsta visu līmeņu izglītības iestāžu infrastruktūra, tai jāņem vērā nelabvēlīgā demogrāfiskā prognoze. Saldus novada skolu direktori ir beiguši apmācību uzņēmējdarbībā, kas viņiem ļauj ne vien būt labiem pedagogiem, bet arī domāt kā uzņēmējiem. Iegaumējiet! Par vadītājam nepieciešamo biznesa "nervu" todien dzirdējām ne reizi vien! Reorganizētās skolas darbojas Sorosa fonda – Latvija iniciatīvas "Pārmaiņu iespēja skolām" ietvaros, skolas kļūst par daudzfunkcionāliem centriem. Visas novada skolas strādā e-vidē. Ekonomiskie apstākļi mūsu dienās neļauj vecākiem sūtīt atvases apgūt arodu tālu no mājām, tāpēc rūpīgi tika analizēts Saldus profesionālās vidusskolas (SPV) programmu piedāvājums, saistot ar tām arī pamatizglītības profesionāli orientētā virziena programmas. Izpilddirektoru darba problēmām veltītā materiālā sīki analizēt saldenieku izvēlēto ceļu nav iespējams, tomēr interesentiem tas noteikti ir izpētes vērts. Minēšu tikai dažus piemērus: vairākās skolās ieviestā sporta programma sasaucas ar ugunsdrošības un ugunsdzēsības specialitāti SPV, Pampāju pamatskolēni papildus apgūst informātikas programmu, ko var sekmīgi turpināt SPV, savukārt valodu programma nākotnē var noderēt gan "datoriķiem", gan viesnīcu darbiniekiem.

Radoša bija arī stāstījuma izskaņa, kurā ar populārā multfilma seriāla "Maša un lācis" neordināru ideju pārbagātās Mašas piemēru klātesošajiem tika demonstrēts, ka, par spīti grūtībām, pat lāci no ziemas miega iespējams pamodināt – tāpat kā laika garam un iespējam atbilstoši virzīt novada izglītības attīstību.

S. Levica: "Esam pārliecināti, ka katrai izglītības iestādei jāpiedāvā kaut kas atšķirīgs, bērniem noderīgs, tāpēc novada 18 skolās ir dažādas programmas – skolotāji mēģinājuši strādāt citādāk, bērni ir priecīgi mācīties citādāk; izmaiņas novada izglītības jomā palīdz iet jēgpilnu un mūsdienīgu pārmaiņu virzienā."

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

Par "veiksmes stāstu" uzskatāma PII "Pasaciņa" renovācija. Līdzekļus tai piešķīra "treknajos" gados, bet būvdarbus veica krīzes periodā, tāpēc izmaksas saruka par pusi. Otrā finansējuma puse jāva uzcelt vēl vienu ēku, pilnībā atrisinot rindu problēmu.

Originālas idejas un to īstenošana ir tā sāls šķipsna, kas dod garšu gan ikdienas dzīvē, gan izklaides nozarē.

Saldus novada kultūras darba vadītāja **Zaiga Vēja** savu stāstu sāka ar "gaismas pili", kas 18 tūkstošu kvadrātmetru platībā piedāvā ne tikai plašu grāmatu krājumu, bet arī atbilstošas telpas izstādēm, sanāksmēm un citiem pasākumiem. LNB Atbalsta biedrības konkursā par "gaismas nesējiem" sešu gadu laikā Kurzemē nominēti trīs Saldus novada pagastu bibliotekāri. Te notiek ne tikai populārā Muzeju nakts, bet pat Bibliotēku nakts! Vēl viens Jaņa Rozentāla pilsētas zīmols ir Saldus mākslas skola, tās pedagogi prasmīgi piesaista projektu līdzekļus dažādiem ārpusstundu pasākumiem, piemēram, Rozentāla vasaras skoliņai, plenēram Rozentāla pilsētā un citiem. Saldus mūzikas skola saņēmusi "labākās skolas titulu" daudzos Latvijas mēroga konkursos. Arī paši saldenieki savās mājās rīko trīs konkursus: kopš 2001. gada – Latvijas mūzikas skolu jaunāko klašu audzēkņu etižu konkursu klavierspēlē, bet kopš 2006. gada – Kurzemes mūzikas skolu pūšaminstrumentu

un sitaminstrumentu nodaļu audzēkņu konkursu un Kurzemes reģiona mūzikas skolu stīgu instrumentu nodaļu audzēkņu konkursu. Abas "izcilnieces" šopavasār saņēma godam nopelnīto – jaunas mājas pilsētas centrā. Izpilddirektori plašās telpas, kur rūpīgi izdomāts katrs topošo mākslinieku un mūziķu izglītošanai un ērtībām nepieciešams sākums, novērtēja vēl brīdi pirms oficiālās atklāšanas 22. martā.

Uz Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeju pieredzes apmaiņā jābrauc tiem, kas uzskata, ka Latvijā ar mecenātismu ir pavisam slikti. Muzeja darbinieki visas Saldū esošās bankas ir pratuši iesaistīt "muzeja draugu" kustībā! Pozitīvā publicitāte rosinājusi arī individuālos ziedotājus, kas papildinājuši muzeja krātuves. Saldus novadā 11 kultūras namos un piecās kultūras darbam pielāgotās telpās strādā 18 kultūras darbinieki un 65 amatiermākslas kolektīvi. Uz Dziesmu un deju svētkiem Rīgā šovasar pošas 30 kolektīvi ar 630 dalībniekiem! Kultūras cilvēku veikumu Saldus novadā godina ar vairākām balvām – Jaņa Rozentāla prēmiju, titulu "Gada kultūras darbinieks", bet sekmīgākais amatiermākslas kolektīva vadītājs katru gadu saņem balvu "Kristāla zirgs".

Saldus mūzikas un mākslas skolas jaunās mītnes projekts jau guvis atziņību valsts mērogā. Pirmoreiz Latvijā uzcelta šāda ēka, kuras projekts tapa ciešā sazobē ar abu skolu vadību, tāpēc tajā pārdomāts katrs sākums. Pieņemot, ka šo "izcilības stāstu" paraugam gribēs iepazīt daudzi, P. Dubra mudināja kolēģus ekskursijas pieteikt iepriekš.

Sports apzīmē visu veidu fiziskās aktivitātes, kuras caur nejausu vai organizētu piedalīšanos vērstas uz fiziskās un garīgās labsajūtas izteikšanu vai uzlabošanu, sociālo attiecību veidošanu vai rezultātu sasniegšanu jebkura līmeņa sacensībās.

“Lielīšanās maratonu” (šā vārda vislabākajā nozīmē) turpināja Saldus novada sporta darba vadītāja **Elga Grota**. Viņas vadītie sporta entuziasti un vadītāji pilnībā attaisno nule citēto Sporta hartas atziņu. Fiziskām aktivitātēm paredzētas 38 attīstītas sporta bāzes – sporta komplekss, 18

sportu spēļu zāles, peldbaseins, mototrase, BMX trase, futbola laukums (nākotnē tam lemts pārtapt stadionā, kura trūkums līdz šim novadā bijis jūtams), 13 sporta laukumi pie izglītības iestādēm, 12 smagatlētikas zāles, desmit pludmales volejbola laukumi utt. Saldus ezerā atkal ierīkoti četri atklātie peldceļi 25 m garumā. Novada sporta dzīves dzinulis ikdienā ir 24 sporta klubi un biedrības, kas organizē Latvijas un starptautiskas sacensības. Novada atklātie čempionāti un kausu izcīņas notiek 18 sporta veidos. Reizi vai divas gadā pagastos notiek sporta dienas. Labākos izcilniekus gada beigās cildina pasākumā “Sporta zvaigznes”. Tomēr pats nozīmīgākais ir fakts, ka katru vakaru novada sporta zālēs organismam un muskuļiem ierūsēt neļauj ap 60 iedzīvotāju.

Sportisko tematu papildināja Latvijas Futbola federācijas pārstāvja **Guntara Indriksona** stāstījums par futbola laukumu apgaismošanas programmas iespējām. Sīkāk ar šo piedāvājumu varat iepazīties prezentācijā vai izmantot kontaktinformācijas iespēju – stadioni@lff.lv.

Savukārt Latvijas Nacionālā kinocentra direktore **Ilze Gailīte-Holmberga** kopā ar speciālistiem aktualizēja kinoteātru un kultūras namu digitalizācijas nepieciešamību sakarā ar tehnoloģiju nomaīņu, kas neļauj demonstrēt mūsdienu tehnikā veidotās filmas. Latvijā darbojas 17 kinoteātri, astoņi no tiem pieder pašvaldībām. Pieci kinoteātri atrodas Rīgā, bet 12 – reģionos, kas, protams, ir niecīgs skaits, salīdzinot ar vēstures faktu: 1991. gadā valstī darbojās ap tūkstoti lielāku un mazāku kinoteātru. Diemžēl tikai astoņi no esošajiem kinoteātriem spēj izmantot digitālo projekcijas tehniku. Kultūras ministrija nākotnē solījusi atbalstu kinojomas mūsdienīgošanai, bet pagaidām par to jādomā pašvaldībām – sākumam izpētot prezentācijas LPS mājaslapā.

Par sanāksmes izskaņas gaišo noti gādāja jaunās grāmatas “Atmiņu Daugava” autors **Jānis Ivars Padedzis** un projekta autors **Jānis Dzenis** ar emocionālu video-prezentāciju un piedāvājumu pašvaldībām tiešām skaisto izdevumu iegādāties par īpašu cenu (www.atminudaugava.lv ar to varat iepazīties arī jūs).

Saldus novada izpilddirektors **Pēteris Dubra**: “Pārbraukt lielo Saldus novadu, kuram pa diagonāli ir aptuveni simts kilometru, ir tas pats kā aizbraukt līdz Rīgai, Liepājai, Ventspilij vai Klaipēdai. Esam apmierināti ar šo lielumu. Četros gados esam sapratuši, kas ir kas, pašiem liekas, ka arī cilvēki būs novērtējuši to, ka pēc apvienošanās dzīve nav pasliktinājusies, un pirmajā jūnijā veikumu gluži nenovērtēs ar “sitienu zem jostasvietas”. Jau vairākus gadus novada vadība regulāri apbraukā pagastu pārvaldes. Mums ir interesants veidojums – līdzsvarotas attīstības komisija, kur ietilpst visu pārvalžu un domes vadība. Katru mēnesi sanāksme notiek citā pagastā, bet pirms tam tiekamies ar iedzīvotājiem. Sākumā interesentu bija mazāk, tagad ļaudis aktivizējušies. Sevišķs gandarijums bija pēc sarunas kādā no nomaļajiem pagastiem, kur skola likvidēta un tiešām varētu vēlēties vēl daudzko. Ja tur iedzīvotāji atzina, ka sliktāk neesot ne par grama tiesu, to uztverām gandrīz kā uzslavu, jo cenšamies strādāt tā, lai atbalsts tiktu gan pilsētai, gan laukiem.”

NABADZĪBAS MEITA UN PĀRTICĪBAS MĀTE

Daina Oliņa

Tā **kooperāciju** raksturojis viens no kustības teorētiķiem Šarls Židē. Latvijas pašreizējā situācija – pēc krīzes un pirmsizaugsmes (vismaz cerētas) periods – šķietami atbilst šim spilgtajam vērtējumam. Vai tā devusi pamatu kooperācijas attīstībai? Par to un pašvaldības iespējām atbalstīt uzņēmējus Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) biedri **5. aprīlī** diskutēja izbraukuma sēdē **Rūjienas novadā**.

Mājestāvēs Rūjienas novada izpilddirektors **Ivo Virsis** uzrunā atgādināja gan šābrīža aktualitāti – stūrgalvīgo pavasari, gan izteica pieļāvumu, ka pavasara neskaidrās jausmas uz Latvijas politiskās skatuves varētu turpināties līdz pat pašvaldību vēlēšanām vasarā. Aplausus izpelnījās vēlējums, lai *“mūsu politiķi paliek savās vietās, tad arī mēs, izpilddirektori, paliksim savējās”*. Tomēr ne mazāku atbalstu guva I. Virša alegorijām pārbagātais runas turpinājums: *“Kāpēc mums būtu jāpaliek? Visi zina, ka Latvijā sācies darbs pie jaunas lugas iestudējuma – pašvaldību apvienošanās. Režisori ir zināmi, galvenais “vedējētvs” ticis pie savas iecerētās lomas, gan jau arī mums kāda lomiņa tiks iedalīta. Pat pūra nauda jau noteikta. Kas atliks mums, izpilddirektoriem? Saprecināto bērnu vecāku loma! Kurš cits gan rūpēsies par jaunlaulātajiem? Kurš posīs viņus jaunajam ceļam? Domāju, ka tie būs mēs. Turpmākais droši vien būs līdzīgs dzīvē vērotajam. Kādas pašvaldības apprecēsies mīlestības, citas – naudas pēc, vēl citas – pagaidām nenojaušamu apsvērumu vadītas. Dažs pāris varbūt drīz izšķirsies un precēsies atkal no jauna, cits dzīvos kopā tikai pieraduma dēļ, bet cits – ilgi un laimīgi, ar gadiem veidojot kuplu ģimeni ar daudziem bērniem. Cieniet savus vecākus un savus bērnus, tad lielajā dzīves teātrī cienīs arī jūs!”*

Rūjienas novada domes priekšsēdētājs **Guntis Gladkins** tos, kuri atbraukuši

uz Latvijas tālāko ziemeļu punktu, sveica ar līdz šim nedzirdētu vērtējumu: *"Izpilddirektori ir tā vara, kas dara, bet tie, kuri bužina spalvas, nereti viņus izmanto."*

Pēc šīm kritiski paškritiskajām un līdzīgām sēdēm netipiskajām uzrunām sekoja tikpat neparasta uzstāšanās. Kultūras nama direktores **Vitas Melbārdes** dziesmas, brīvi pastaiģājoties starp skatītāju rindām, bija tik uzrunājošas, ka prasījās dziedāt līdzi. *“Runājot spēku zaudē, bet dziedot iegūst. Varbūt tāpēc reizi piecos gados latvieši pulcējas savos Dziesmu svētkos, lai uzkrātu spēkus. Varbūt esam līdzīgi zālei – jo vairāk mūs min kājām, jo dziļākas un spēcīgākas saknes iegūstam. Mūsu senči prata pieskandināt telpu pirms kopīgas pasēdēšanas. Aicinu jūs darīt to pašu, kopā nodziedot spēka dziesmu “Bēdu manu, lielu bēdu!””* Kaut arī neviens zālē sēdošais precīzi neuzminēja vadības zelta likumu, tomēr aiz auss to likt bija gatavs katrs: *“Esi tāds vadītājs, kādu tu vēlētos pats sev.”*

Gunta Gladkina prezentāciju par Rūjienas novadu šoreiz sīki nepārstāstīsim, jo 2012. gada jūnijā “Logs” viesojās visziemeļnieciskākajā novadā. Rudens puse aprakstījām novada veiksmes kopā ar citām finālam izvirzītajām “Eiropas Gada pašvaldībām”. Atgādināšu tikai svarīgāko, bet drīzāk mudināšu vasaras brīvbrīdī aizbraukt turp pašiem, jo nosebojies pavasaris pastaiģā neļāva pilnasinīgi izbaudīt Rūjienas piedāvājumu. Pat, neturot rokās tūrisma ceļvedi vai minēto “Loga” numuru, tukšā neaizbrauksit, jo katrā no iepazītībētājiem svarīgajiem objektiem noteikti satiksīt kādu aizrautīgu stāstnieku, kas “savu Rūjienu” spēs padarīt arī par “jūsējo”.

Pilsētas kontūra atgādina putnu lidojumā, arī jaunizveidotā novada robežās ar iztēli apveltīts pētītājs samaniš kādu lidoni. Apdzīvoto stārķa ligzdu centrā saredzēt var pat bez īpašas piepūles, tāpēc neordināri domājošie rūjienieši pērn iesaistījās “putnu pašvaldību” salidojumā un pilsētas centrā atklāja jaunu vides objektu “Ligzda”, cerot, ka novada “ligzda” pamazām kļūs apdzīvotāka. 2009. gadā izveidotā novada lidojums daudzās jomās ir tiešām apbrīnas cienīgs. Par spīti attālumam no galvaspilsētas, lielo uzņēmumu trūkumam, nelielajam iedzīvotāju skai-

tam, kas tāpat kā citur Latvijā nepieaug, bet drīzāk samazinās (*"Līdzekļus jaunās paaudzes izglītībā un brīvā laika pavadīšanā guldām, taču lietotāju skaitis diemžēl sarūk,"* rūgtumu neslēpa Guntis Gladkins). Tomēr uzreiz piebilde, ka ir arī pretēji piemēri – jauni un enerģiski ļaudis, kuri no galvaspilsētas reģiona dodas šurp, lai īstenotu kādu ierosmi. Tas liecina, ka pašvaldība visiem spēkiem cenšas atbalstīt uzņēmīgus ļaudis, nevis klupināt ar ierobežojumiem un prasībām. Novada vadība palīdz izdzīvot tiem, kas nevēlas meklēt laimi citur. Tāpēc nebija pārsteiguma, vēlāk uzzinot, ka Rūjienas novadā vēlēšanām pieteikts tikai viens saraksts. Ja novadā neatrodas spēki, kas jūtas gatavi vadīt un darīt labāk par pašreizējiem deputātiem, vai pagērēt vēl kādu sarakstu nav "demokrātijas imitācija"?

Rūjienas novadam ir daudz īpašu, nostāstiem apvītu objektu un notikumu – trīs (!) Kārļa Zemdegas piemiņekļi, viņa mūsdienu amata brāļa – novadnieka tēlnieka Andra Vārpas daudzveidīgās "pēdas" gan vidē, gan sadzīvē (viņa kaldinātu bronzas medaļu saņem jaundzimušie, bet statuēti – Goda pilsoņi), Latvijas pirmās brīvvalsts laikā speciāli vietējai varai celtā domes ēka, Rūjienas vidusskola un tās sporta halle ar unikālajiem sienas dekoriem – vimpeļu kolekciju, divu izstāžu zāļu senās vērtības un neparastie mūsdienu ieguvumi – pat no koka darināta Lielvārdes josta un Japānas istaba. Tieši ar tālās Hokaido salas ļaudīm piecos gados izveidojušās vissiltākās attiecības, bet "romāna" cienīgs būtu stāsts par veiksmīgo nejaušību, kas satuvināja Rūjienas un Higašikavas pašvaldību. "Rūjienas saldējums" ilgu gadu ir bijis lielākais uzņēmums un atpazīstamākais simbols, tomēr G. Gladkins uzsvēra, ka rēķināties tikai ar vienu balstu būtu vieglprātīgi, tāpēc novadam rodas vēl citi zīmoli.

Rūjienas novada Attīstības nodaļas vadītāja **Ieva Zemīte** (ar mākslinieku Zemīšu kuplo ģimeni saistās vēl kāds novada veiksmes stāsts – Oleru muižas atjaunošana un atdzimšana) iepazīstināja ar realizētajiem projektiem. Saprotot, ka visu pašvaldību izpilddirektori veic līdzīgus darbus, runātāja centās mazāk virknēt formālos projektu skaitļus, bet vairāk raksturot virtuves pusi. Prieks par ERAF projektiem satiksmes drošībai, kas atrisinājuši samilzušas problēmas. Arī LAD naudu novads centies ieguldīt ceļu sakārtošanā. Latvijā atbalstīja astoņus mazpilsētu apzaļumošanas projektus, un Rūjiena bija to skaitā. Rūjieniešiem šajā jomā jau bija uzkrāta pieredze, jo 2006. gadā līdzīgu projektu viņi izstrādāja ar tuvākajiem kaimiņiem un sadarbības partneriem daudzās jomās – īgauņiem.

Ar ELFLA finansējumu uzcelta sporta halle Rūjienā un sporta laukums Jeru pagasta Endzeles ciemā. Nākotnē tādu plāno arī novada centrā. Par multifunkcionālo jaunatnes iniciatīvu centru vislielākais paldies pienākas Šveices atbalstam. Novads nekavējies izmantot arī vides piesārņojuma samazināšanai paredzētās atbalsta iespējas. Novadā saudzīgi izturas pret seno apbūvi, tāpēc visai sarežģīts uzdevums bija risināt siltināšanas projektus tā, lai atrastu kompromisu starp komfortu un vēsturisko vērtību.

Pašlaik lielie projekti īstenoti, bet Ievu Zemīti šis klusinātais posms priecē – atliek laika pārdomām par plāniem. Prezentāciju noslēdza slaidis "Ieceres" – ģerbonī iekodētā linu zieda nozīmes iedzīvināšana novadā, sporta laukums Rūjienā, jauna kapliņa, atbalsts grāmatu izdošanai, kas iemūžina Rūjienas vēsturi, novada izcilās personības un savdabīgo rūveniešu valodu. Tik "klusss" ir klusais periods projektu cilvēkiem!

Tūrisma un uzņēmējdarbības speciāliste **Guna Ķibere** uzskatāma par novada attīstības galveno dzenskrūvi, kura nepārtraukti izdomā jaunas iespējas uzņēmēju atbalstam (arī šī pieredze detalizēti aprakstīta "Logā", tāpēc atgādināšu būtisko, pie reizes rosinu braukt visu izzināt klātienē, jo rūjienieši allaž ir pretimnākoši pieredzes apguvējiem – varbūt tāpēc, ka paši daudzko aizgūst no citiem, to nemaz neslēpjot). Svarīga ir atziņa, ka **atbalsts, kas nepieciešams uzņēmējiem, nav nekas tāds, ko nespētu "pacelt" pat neliela pašvaldība.** Radošuma balvu pērn Rūjienas novada uzņēmēgie ļaudis bija godam nopelnījuši. 2001. gadā izveidots Rūjienas Tūrisma informācijas un uzņēmējdarbības atbalsta centrs (visai netipisks salikums, kas darbojas perfekti!), ko veiksmīgi vada Guna. Te uzņēmējiem bez maksas pieejami dažādi biroja pakalpojumi – kopēšana, drukāšana, internets, palīdzība reklāmas jomā, konsultācijas.

Atbalsts uzņēmējiem ir vispusīgs, prezentācijas vienā lapā pat grūti satilpināms – tikšanās reizi trijos mēnešos (uzklausi ieteikumi līdz nākamajai reizei noteikti jāīsteno – atstājot tos bez ievērības, citreiz uzņēmējs vairs netērēs laiku neauglīgai sēdēšanai!); tūrisma bukletu izdošana, reklāmas materiālu izveide, uzņēmēju sadaļa Rūjienas mājaslapā (arī te savējos reklamē bez maksas); telpu īres atlaišanas pašvaldībai piederošajās ēkās (krīzes laikā sāktas, tās turpina joprojām), reklāmas filmas izveide (tā skatāma www.rujiena.lv); finansiāls atbalsts dalībai izstādēs un pieredzes braucieniem; tirdziņu, semināru un kursu organizēšana.

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

Īpašs stāsts par **novada suvenīriem**, jo G. Ķibere uzskata par nepieļaujamu pašvaldības ciemiņiem dalīt Ķīnā ražotas piemiņas veltes. Kāpēc gan uz to nemudināt vietējos amatniekus un suvenīrus nepirkt no viņiem? Linu auduma maisiņi un austas grāmatzīmes ar Rūjienas vārdu, keramikas "ligzdīņas", koka suvenīri, piemēram, zeķu lāpāmās "sēnītes", dažādas "ēdamlietas" ar Rūjienas simbolu un oriģināliem tekstiem ("Liepkalnu" cepumi, lielo ogu (ķirbja) sukādes). Svarīgs ir **princips – savējie savējiem**, ko Guna Ķibere lika pie sirds kolēģiem citās pašvaldībās. Ja nepieciešamas mēbeles, labāk izmantot savējo darinājumus, kaut arī tie izmaksātu nedaudz dārgāk nekā internetā nopērkamie priekšmeti.

Visus novada uzņēmējus – lielus un mazus – nesauksim, te veiksmīgi attīstās arī zemnieku saimniecības – govīs un zirgi, cūkas un aitas (viena no pēdējo gadu prioritātēm), biškopība, dārzu ogu audzēšana. Ne mazāk veiksmīgi Guna šos uzņēmējus "samiksē" – piemēram, vietējā rabarberu audzētāja produkcija pārtop rabarberu saldējumā.

Gunas Ķiberes tēzi par pieredzes apmaiņas braucienu lietderību izpilddirektoriem apliecināja arī "lietiskais pierādījums" – kooperatīva "Rūjienas oga" vadītājs **Artis Lielbārdis**. Viņa mamma Inta Jeru pagastā ilgus gadus audzēja visdažādākos ķirbjus – savam priekam. G. Ķiberei radās doma "lielo ogu" sukādes izmantot novada suvenīru klāstā. Krīzes gados dēlam nācās mainīt biznesa virzienu, un Igaunijas Polli dārzkopības pētījumu centrā interesants likās eksperimentālais ceļš, kur pārstrādā nelielas ogu partijas. Tā pamazām ķirbju audzēšana ģimenē uzņēma jaunus apgriezienus. Ķirbju biezenis nelikās pārāk "ejoša prece", jo attieksme pret ķirbjiem nav viennozīmīga. Turpretim visi novērtē biezsulu ar smiltsērķšķu un cidoniju skābeno piedevu (fasētu nelielās pudelītēs, to nogaršoja un par gardu atzina LPIA sēdes dalībnieki). Pati ķirbju audzētāja **Inta Lielbārde** todien kultūras namā izrādīja īstu veselības arsenālu no ķirbjiem, cidonijām un smiltsērķšķiem. Artis Lielbārdis atzina, ka īstus apgriezienus jaunais bizness uzņēmīs

pērn, kad oficiāli nodibināts kooperatīvs. Tajā ir 12 biedru, kas audzē ne tikai jau minētās ogas, bet arī tradicionālās avenes, zemenes, upenes. Kooperatīvā iesaistījušies arī kaimiņi no Naukšēnu novada. Audzēt māc daudzi lauku ļaudis, taču viņus biedē realizācijas grūtības. Kooperatīvs apzinājis biedru iespējas un izskaitļojis apjomu, ko spēj realizēt. **Pašvaldība ir vidutājs, kas apzina un uzrunā šķietamos konkurentus, sasēdina viņus pie viena galda.**

Pēc A. Lielbārža uzstāšanās vēlreiz vārdu ņēma **Guna Ķibere**, kura pastāstīja, ka tagad, kad ogu audzētāju bizness ir nokārtots, uzmanība tiks pievērsta sīkdzīvnieku un putnu audzētājiem. Saimniecībās no tuvākiem un tālākiem ceļiem atgriezušies pieaugušie bērni, kas nespēj rast sev "pielietojumu". Varbūt kādus iedvesmos Gunas jaunās idejas? Ierasts, ka biznesa ļaudis savas ieceres tur noslēpumā, bet rūjienieši darbojas pēc citiem principiem un nejūtas vilušies.

Beverīnas novada izpilddirektors **Sandris Brālēns** dalījās pieredzē kooperācijas veicināšanā savā novadā. Sīkāk novada pieredzi, pašvaldības iespējas un šķēršļus atbalstīt kooperāciju, kā arī interesantu ieskatu kopdarbības vēsturē skatiet LPIA sēdes prezentāciju sakopojumā

http://www.lps.lv/Izpilddirektoru_asociacija/?task=sessions&committee_id=1484.

Rūjienas novada pieredzi papildināšu tikai ar beverīniešu galvenajām atziņām:

- * Kooperatīvi ienes rosīgumu saimnieciskajā dzīvē, jo veic tos darbus, kas paliktu nedarīti, ja kooperatīvu nebūtu. Var teikt arī, ka tie rada jaunas un labas darba vietas.

- * Kooperācija parasti dzimst apstākļos, kad daudzi cilvēki cieš no nabadzības, posta un netaisnības. Kooperatīvu biedri neorganizē revolūcijas un negatīvo valsts apvērsumus, bet paši uzņemas atbildību par savu dzīvi un padara to labāku.

- * Nav tādas dzīves jomas, kurā cilvēki nevarētu organizēties kooperācijai.

Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece **Rigonda Lerhe** sanāksmes dalībniekus informēja par vietējo pārtikas produktu īpatsvara palielināšanas iespējām vietējā patēriņā (skaitļus un grafikus par kooperatīvo sabiedrību skaitu un darbības jomām izpētiet prezentācijā!), tomēr viņas teiktais sasaucās ar iepriekšējo runātāju viedokli.

R. Lerhe uzsvēra Latvijas eksporta bilances lielāko problēmu – tikai puse ir pārstrādāti produkti, tātad – ar pievienotu vērtību. Mūsu vietējā pārtika uzskatāma par nacionālo bagātību (pašlaik tikai 65% ir pašmā-

ju pārtika, tāpēc izvirzīts mērķis līdz 2020. gadam **par 7%** palielināt vietējās pārtikas īpatsvaru patēriņā). Pagaidām niecīgs ir pašmāju produktu īpatsvars iepirkumos, jo vietējie nespēj nodrošināt vajadzīgo apjomu, regularitāti un zemāko cenu. ZM pārstāve mudināja iepirkumus dalīt lotēs. Ievēribu pelna ZM izstrādātais kalendārs, kur atzīmēts laiks, kad tirgū pieejami dažādi vietējie augļi un ogas; iecere veidot vēl vienu “zaļās karotītes” radinieci – produktiem, kas gan nav audzēti pašu mājās, bet ir pilnībā pārstrādāti Latvijā; kā arī plānota lauku attīstības konsultantu iesaiste vietējās produkcijas noieta palielināšanā.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) valdes priekšsēdētājs **Mārtiņš Cimermanis** iepazīstināja ar centra jaunāko projektu, kurā pēta atbalsta iespējas vietējo pārtikas produktu iepirkumu veicināšanai.

LPS padomniece **Sniedze Sproģe**, uzjundot diskusiju, analizēja vairāku novadu pieredzi. Salacgrīvas novads sevi deklarējis kā “zaļo novadu”, lai veicinātu un popularizētu veselīgu, ekonomisku, dabai un cilvēkam draudzīgu ilgtspējīgu dzīvesveidu un saimniecisko darbību. Kokneses novads prasmīgi stimulē vietējo produktu izmantošanu iepirkumos – zināmi apjomi produktiem, kas nepieciešami ēdināšanas iestādēm, un tam, ko saražo pašu mājās. Šos datus liek kopā un vērtē, ko vajag iepirkt no malas.

Par Apes novada pieredzi sadarbībā ar pārrobežas kaimiņiem Igaunijā (arī tā ne reizi vien cildināta žurnālā “Logs”) stāstīja Apes novada domes priekšsēdētāja **Astrīda Harju**. Atzinīgus vārdus viņa veltīja

pasākuma saimniekiem – rūjieniešiem, kas “*grib dzīvot, strādāt un audzināt savus bērnus savā dzimtajā novadā*”. Ar šo domu Latvijas pierobežā dzīvo arī apenieši kopā ar četrām pašvaldībām no Setomā reģiona. Pēdējo gadu laikā darīts daudz, lai veicinātu vietējās produkcijas ražošanu un noieta. Abām sadarbības pusēm ir kopēja “tirgošanās lapa”, Apē plāno atvērt tirgošanās māju. Interesanti, ka Igaunijā atdzimusi darvas ražošana – šo ekoloģisko materiālu skandināvi labprāt izmanto gulbūvēs. Niša esot pabrīva! Apes novada četrās skolās izvietoti darbgaldi kokapstrādei, ko vakaros var izmantot citi interesenti. Pagaidām novadā īpašs kooperatīvs nav nodibināts, tomēr kopdarbības formas mazajiem uzņēmējiem ir! Līdzīgi rūjieniešiem arī Apes pašvaldība atbalsta uzņēmējus ar telpām, pieredzes apmaiņas braucieniem un padomiem projektu rakstīšanā.

Žurnālā esam jau stāstījuši un izrādījuši vairākus novada iepazīšanai paredzētos objektus. LPIA sēdes dalībnieki apmeklēja vidusskolu un sporta halli, speciālo pirmsskolas izglītības iestādi “Vārpiņa” ar sešām izglītības programmām un radošiem meklējumiem bērnu veselības atjaunošanā; arī izstāžu zāli. Šoreiz sīkāk par jaunumu, kurā tikko nožuvusi krāsa. Vietējie to raksturoja kā “divi vienā”, jo skaisti izremontētajā **Rūjienas novada tautskolas** namā atvēlētas telpas arī apsvedīgajām “rūzelēm”, kas vairākus gadus kopā sanāksšanas reizēs savas prasmes nodeva cita citai, bet pērn oficiāli nodibināja amatnieku biedrību “Rūzele”. Guna Ķibere ir tās valdes priekšsēdētāja, bet viņa prot ne tikai rokdarbus vien – interesentiem viņa māca cept gardo maizi, ko nobaudīja arī izpilddirektori.

Europe for Citizens
Programme

PRIEKŠ PATIESI MĀJO PRIEKULĒ!

Elita Kresse,
LPS padomniece ārējo sakaru jautājumos,
un **Kristīne Kūlīte,**
LPS ārējo sakaru speciāliste

Pirms kāda laiciņa, kad saulīte deva mānīgu zīmi, ka pavasaris vairs nav aiz kalniem, bet sniegs joprojām spītīgi apskāvis zemi, LPS ģenerālsekretāre Mudīte Priede un ārējo sakaru speciālistes Elita Kresse un

Kristīne Kūlīte devās uz Priekules novadu, lai pārliecinātos, vai prieks patiesi mājo Priekulē.

Vai jūs zināt, ka Priekules novada ģerbonī, kas apstiprināts 2010. gadā, atspoguļots Ikars – muižas kalējs, kurš pirms vairākiem gadu simtiem no baznīcas torņa veicis lidojuma mēģinājumu ar paša izgatavotiem spārniem? Tas viņam esot arī izdevies – apmetis divus riņķus ap baznīcas torni un nokritis divu kilometru attālumā no Priekules. Toreiz lidojumu pasludināja par nepiedodamu Dieva zaimošanu, tāpēc kalējs tika sadedzināts uz sārta Grobiņā.

Šī leģenda novadā dzīvo vēl šobaltdien, un ik gadu augustā par godu Ikaram tiek svinēti lielākie novada svētki, uz kuriem aicina arī draugus no ārvalstu pašvaldībām. Šāgada vasarā svētki norisināsies jau desmito reizi.

Jau atverot Priekules novada domes durvis, nojautām, ka prieks te varētu mājot, jo smaidīgā domes priekšsēdētāja **Vija Jablonska**, Attīstības plānošanas nodaļas vadītājs **Modris Baumanis** un Virgas pagasta pārvaldes vadītāja **Ruta Balode** kā senus draugus mūs sirsnīgi aicināja iekšā.

Tā kā ārējie sakari ir mūsu specialitāte, tad pirmais, kas mūs interesēja, – novada sadarbība ar citu zemju pašvaldībām.

Jau vairāku gadu garumā Priekules novadam izveidojusies cieša sadraudzība ar kaimiņu pašvaldību **Lietuvā – Skodu**. Sadarbība notiek dažādās jomās, tajā skaitā kultūras, sporta un izglītības jomā. Priekules novada uzņēmēji un amatnieki piedalās Skodas ikgadējos

rudens gadatirgos. Pagājušā gada oktobrī ar pašu ražotajām veltēm uz gadatirgu devušies 12 novada tirgotāji, kā arī Priekules un Kazdangas apvienotais pūtēju orķestris un radošo pieaugušo klubs "Saspraude", kas organizējuši radošās darbnīcas. Tā esot lieliska iespēja parādīt gan sevi un savu produkciju, gan mācīties lietuviešu lielo mākslu tirgoties. Abu draudzīgo pašvaldību pārstāvji un iedzīvotāji bieži tiekoties viens otru rīkotajos kultūras un sporta pasākumos.

Skodā 16. februārī tika atzīmēta Lietuvas neatkarības 95. gadskārta. Svinīgajā pasākumā, kas sākās ar Lietuvas, Latvijas un Eiropas Savienības karogu pacelšanu centrālajā laukumā, aizlūguma dievkalpojumu baznīcā un svētku sarīkojumu Skodas Kultūras centrā, piedalījās arī Priekules pašvaldības pārstāvji. Koncertā uzstājās Priekules novada mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, Kalētu jauktais koris ar savu diriģenti Olitu Mauerzaku priekšgalā un Lienes

Rihteres vadītais Priekules vidusskolas jauniešu deju kolektīvs, kas dibināts nesen un kam šī bija viena no pirmajām uzstāšanās reizēm. Priekules novada dejiski dziedošais sveiciens noslēdzās ar Priekules himnu "Mēs lidosim", un pēc skanīgā noslēguma akorda sirsnīgus sveicienus skodeniekiem lietuviski veltīja Priekules novada domes priekšsēdētāja Vija Jablonska. Katrs šāds pasākums tuvina latviešus un lietuviešus, jo tā ir lieliska iespēja dalīties pieredzē par dzīvi abpus robežai.

Cieša draudzība Priekules novadam izveidojusies ar **Torsas komūnu Zviedrijā**. Sākotnēji šī draudzība veidojusies starp Virgas pagasta pašvaldību un Torsas komūnu, bet pēc novadu izveidošanās sadarbība notiek visa novada mērogā.

Torsas komūnā desmit gadu laikā iedzīvotāju skaits krities gandrīz uz pusi – no 12 tūkstošiem līdz 6800, un tos pārstāv 35 deputāti. Līdzīgi kā Priekulē arī Torsas komūnā darbojas daudz dažādu apvienību – vecāku biedrības skolās, uzņēmēju, dažādu speciālistu, sportistu apvienības, kas apvieno gan vispopulārākā veida – florbola, gan arī citu veidu pārstāvjus, nesen uzcelta speciāla sporta halle. Izplatītas ir biedrības, kas pārstāv ciematus un apdzīvotas vietas.

Katras domes sēdes sākumā pusstunda tiek veltīta iedzīvotāju jautājumiem, uz ko uzreiz jāatbild. Galvenais nosacījums – jautājums skar komūnu kopumā, nevis kādu individuāli, un klāt ir pats jautājuma uzdevējs. Ja vismaz desmit procenti balsstiesīgo vēlas ierosināt tautas nobalsošanu, deputātiem šāda iespēja jāizvērtē. Taču tautas balsojumam ir padomdevēja raksturs – politiķi var pieņemt arī lēmumu, kas ar to nesaskan.

Par godu abu pašvaldību draudzībai Virgas pagastā 2001. gadā tika atklāts savdabīgs piemineklis – kreisās

kājas 56. izmēra **čuguna zābaks**. Pēc nostāstiem, Lielā Ziemeļu kara laikā 1701. gada ziemā Virgā atradās karaļa Kārļa XII vadītā zviedru karaspēka nometne. Karalis cīņās karstumā zābaku pazaudējis pie Rīgas, Spilves pļavās, bet Virgā tas izmantots kā simbols. Piemiņas zīmes idejas autors ir vēsturnieks Rihards Rubīns, ideju

īstenojis tēlnieks Raimonds Gabaliņš un mākslinieks Raimonds Kalniņš.

Kad Priekules novada domes priekšsēdētājai Vijai Jablonskai jautājām par novada vērtībām un prioritātēm, viņa bez vilcināšanās atbildēja: "*Cilvēki mums ir zelts.*"

Pašvaldības vadītāja uzsvēra, ka Priekules novadā ir ļoti aktīvi iedzīvotāji – gan veci, gan jauni. Īpašs prieks esot par katru novadā piedzimušo bērniņu. Kopš 2011. gada jūnija Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā uz **Ģimeņu dārza** veidošanu tiek aicināti gada laikā dzimušie novada bērniņi un viņu vecāki, lai iestādītu ozolu un liepu. Ģimenes tiek sveiktas un dāvanā saņem dārza darbiem noderīgu inventāru.

Priekules novadā darbojas **30 nevalstiskās organizācijas**, kas aktīvi raksta projektus un piesaista finansējumu savu ieceru īstenošanai. Lūk, daži no tiem.

Ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Lauku attīstības programmas pasākuma "Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" atbalstu Priekulē īstenots projekts, kas tiešā veidā ir saistīts ar kopējo lauku attīstību – "**Hokeja un slidošanas laukuma apmaļu (bortu) un minigolfa**

laukuma un inventāra iegāde". Projekta īstenošana bija iespējama, pateicoties biedrības "Liepājas rajona partnerība" aktivitātei un LEADER programmai. Izmantojot piešķirto atbalstu, laukumā pie Priekules kultūras nama izveidots slidošanas laukums piesaistot daudzus novada iedzīvotājus un viesus. Ziemā tā ir iespēja droši slidot un spēlēt hokeju, savukārt vasarā – spēlēt minigolfu. Jau pirms slidotavas svinīgās atklāšanas slidotāju aktivitāte bija liela – kopš 21. janvāra, kad tika uzliets ledus, mazi un lieli slidotāji to iemēģināja gan dienas laikā, gan vēlās vakara stundās.

Virgas pagasta pārvaldes vadītāja Ruta Balode LPS delegācijai izrādīja **Purmsātu brīvā laika pavadīšanas centru**, kura apkārtnē labiekārtota, pateicoties

PROJEKTI

Hipotēku bankas klientu kluba "Mēs paši" atbalstam. Projekta rezultātā izlīdzināta pirms tam nelīdzena zeme, iesēts jauns zālājs, iestādīti košumkrūmi un puķes, izveidoti trīs glīti soliņi un iegādātas trīs skaistas āra lampiņas. Centrs uzcelts uz saimniecības ēkas pamatiem un iekārtots, izmantojot gan pašvaldības finanšu līdzekļus, gan projektos pieejamo finansējumu. Kad ieradāties centrā, arī šeit izjutām, ka te mājā prieks – centrs bija pilns ar jauniem un veciem, un katrs ar kaut ko aktīvi nodarbojās. Divas kundzītes azartiski spēlēja galda hokeju un sajūsmā spiedza, ja izdevās iemest ripu pretinieces vārtos.

Kalētos mums bija iespēja redzēt vēl kādu īstenotu projektu – **meža parku "Priediens"**. Tur mūs sagaidīja Kalētu pagasta pārvaldes vadītāja **Agrita Driviņa**, vai cādama, vai mēs zinot, kas ir irsis, un cienādama ar iršu medu. Izrādās – tā 19. gadsimtā esot saukuši briedi.

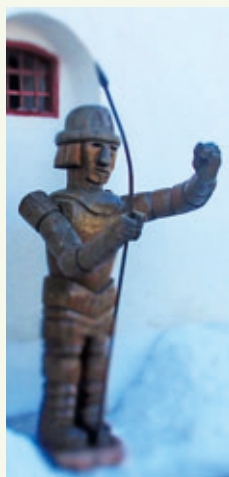
Ar šo meža parku saistās kāds nostāsts, kas vēsta par to, ka 19. gadsimta beigās pie barona Noldes viesojies krievu cars Romanovs un Noldes briežu dārzā medībās nošāvis irsi. Bet iršu medus gan būtu jānogašo katram saldummīlim! Diemžēl recepti mums neizdevās izdibināt, tomēr dažas sastāvdaļas spējam noteikt – kondensētais piens, magones un lāse alkohola.

Pēc brīža, nebēdādamas par ziemas spītīgo nepiekāpību, pieslēpoja Kalētu pagasta pārvaldes darbinieces, kuras atklāja ziņas par meža parka bagātībām. Te ir dažādu sugu priedes, ozoli, dižskābarži. Parku caurvij dabas takas, kuru galvenā tikšanās vieta ir "Dabas klase". Dabas objekti "Astoņas māsiņas", "Dižpriede" un "Dižskābardis" ir skaistākās "Priediena" pieturas vietas. Šī ir brīnišķīga pastaigu un atpūtas vieta ģimenēm ar bērniem. Pārvaldes meitenes saka, ka rosība te notiek visās sezonās un šeit ļoti patīkot darboties bērniem. Parka attīstībai esot realizēti jau vairāki projekti.

Priekulnieki var pamatoti lepoties ar **Priekules daudzfunkcionālo sporta halli**, kas atklāta pirms četriem gadiem. Hallē notiek dažādas sacensības – Rūdolfa Beņķa piemiņas turnīrs novusā, Latvijas čempionāts handbolā un svarcelšanā, Priekules kauss telpu futbolā,

lā, Priekules novada čempionāts dambretē, novada čempionāts zolitē, Lejaskurzemes novadu čempionāts telpu futbolā, Latvijas čempionāts handbolā veterāniem, Lejaskurzemes novadu čempionāts basketbolā, Priekules kauss minigolfā un citas sportiskas aktivitātes.

Ja esat Priekulē, noteikti apskatiet **Zviedru vārtus** – tādi Latvijā ir tikai divi – Priekules centrā un Rīgā!

Kāda sena teika vēsta, ka barons pavēlējis meistariem iebūvēt slepenu nišu Zviedru vārtu ārējo durvju stenderē, lai tur varētu noglabāt naudu un vērtslietas, kas jāmeklē zināmā laikā noteiktā stundā. Visi vārtu būvētāji pēc tam dažādos veidos gājuši bojā. Līdz pat mūsdienām nišu atrast

nevienam vēl nav izdevies. Kas zina, varbūt tas izdodas jums? Atliek vien doties uz Priekuli, kur mājā prieks! Un kādēļ lai tas nebūtu šovasar Priekules novada Ikara svētkos?

2013. gada 1. jūnijs – iesniegšanas termiņš projektiem programmas "Eiropa pilsoņiem" 1. aktivitātē "Aktīvi iedzīvotāji Eiropai" – atbalsts pašvaldību sadraudzībai, iedzīvotāju projektiem un atbalsta pasākumiem un 4. aktivitātei "Aktīvi piemiņas pasākumi Eiropā" – atbalsts galveno deportācijas vietu un ar deportāciju saistīto arhīvu saglabāšanai un upuru piemiņai.

Raksts sagatavots ar Eiropas Savienības programmas "Eiropa pilsoņiem" finansiālu atbalstu. Par tā saturu atbild autors.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA
LATVIJAS DZELZCEĻŠ

Koncerns "Latvijas dzelzceļš" sastāv no vadošā uzņēmuma VAS "Latvijas dzelzceļš" un piecām meitassabiedrībām – AS "LatRailNet", kas veic infrastruktūras maksas noteikšanu un dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, SIA "LDz Cargo", kas nodrošina dzelzceļa kravu pārvadājumus un starptautiskos pasažieru pārvadājumus; infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas uzņēmuma SIA "LDz Infrastruktūra"; ritošā sastāva remonta un uzturēšanas uzņēmuma SIA "LDz Ritošā sastāva serviss", kā arī apsardzes uzņēmuma SIA "LDz Apsardze".

LDZ CARGO

LDZ CARGO LOĢISTIKA

LDZ INFRASTRUKTŪRA

LDZ RITOŠĀ SASTĀVA SERVISS

LDZ APSARDZE

LatRailNet

LABA SERVISA PAŠVALDĪBA – SIGULDAS NOVADA DOME

Unda Krieviņa,
“Labserviss.lv” valdes locekle un “Best Marketing”
vadītāja Latvijā

12. aprīlī, noslēdzoties **Vislatvijas klientu servisa kvalitātes uzlabošanas kampaņai “Uzslavē labu servisu!”**, “Labsserviss.lv” sadarbībā ar galveno partneri “Lattelecom” apbalvoja uzslavētākos uzņēmumus 2013. gadā dažādās nominācijās trīs kategorijās – “Business patērētājam”, “Business biznesam” un “Valsts un pašvaldību iestādes”.

Visu martu sabiedrība vērtēja servisu un uzslavēja uzņēmumus un valsts un pašvaldību iestādes portālā www.uzslave.lv. Parālēli saņemtajām uzslavām savu vērtējumu sniedza arī eksperti no Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Latvijas Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju asociācijas. Savukārt “Labsserviss.lv” sadarbībā ar “DIVE Latvija” martā veica vērienīgu klientu servisa kvalitātes pētījumu “Slepenais pircējs”.

Šogad jau otro gadu tika vērtētas arī valsts un pašvaldību iestādes, nosakot labākās četrās nominācijās. Par sabiedrībai un vienlaikus arī uzņēmējiem draudzīgāko pašvaldību un/vai tās iestādi atzīta **Siguldas novada dome**.

Atzinības rakstu par dalību kampaņā “Uzslavē labu servisu!” ieguva **Alūksnes, Dobeles, Kocēnu, Priekule, Rundāles un Tukuma novada un Jēkabpils, Valmieras un Rīgas pilsētas pašvaldība**.

LTRK valdes priekšsēdētājs Jānis Endziņš: “Uzņēmēji tāpat kā iedzīvotāji ir vēl viena ļoti nozīmīga valsts un pašvaldību iestāžu pakalpojumu “ņēmēju” grupa. Diemžēl nereti pakalpojumu sniedzēji, jo īpaši pašvaldībās uzņēmējus kā atsevišķu, vienmēr steidzīgu mērķauditoriju nemaz neredz. Kampaņas “Labserviss” ietvaros

Tirdzniecības un rūpniecības kamera apbalvo tās valsts un pašvaldību iestādes, kuras pakalpojumus augstā līmenī sniedz ne tikai iedzīvotājiem, bet arī uzņēmējiem. Ceram, ka šā apbalvojuma gods kļūs par “modes lietu” un aizvien vairāk valsts un pašvaldību iestāžu aktīvi iesaistīsies kampaņā.”

Katrs uzslavētākais uzņēmums saņēma diplomu un kvalitātes zīmi “Klienti mūs uzslavē 2013”, ko apmeklētāji redzēs uzņēmumu klientu apkalpošanas vietās un informēs sabiedrību par augsto servisa kvalitāti, ar ko lepoties visu turpmāko gadu.

Uzslavētāko uzņēmumu 2013. gada TOP50 iekļuvuši arī vairāki pašvaldību uzņēmumi – **Kuldīgas Galvenā bibliotēka, Ķekavas novada Kultūras aģentūra, Teātra nams “Jūras vārti”, “Vidzemes slimnīca” un VTU “Valmiera”.**

Apbalvošanas ceremonijā šogad reģionālos apbalvojumus ieguva:

- uzslavētākais uzņēmums Zemgalē – **“Silva”**;
- uzslavētākais uzņēmums Latgalē – **“Kolonna Hotels Group”**;
- uzslavētākais uzņēmums Kurzemē – **“Kurzemes filharmonija Teātra nams “Jūras vārti”**”;
- uzslavētākais uzņēmums Vidzemē – **“Vidzemes slimnīca” un “VTU Valmiera”.**

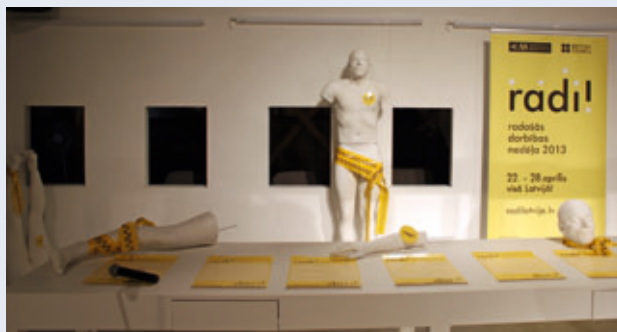
Kampaņas “Uzslavē labu servisu” veidotāji vēlas pateikties visiem dalībniekiem, partneriem un ekspertiem, jo būtiska ir katra iesaistīšanās! Tikai kopīgi, ar pacietību, neatlaidību un regularitāti, strādājot pie klientu servisa kvalitātes savā organizācijā vai iestādē, mēs panāksim to, ka katrs klients un visa sabiedrība kopumā arvien vairāk novērtēs, ieteiks un uzslavēs mūs. Mēs ticam, ka klientu servisa kvalitāti Latvijā var pacelt tādā līmenī, lai tas kļūtu par labāko pasaulē. Un, tikai kopīgi sadarbojoties, tas ir iespējams.

Gunta Klismeta

Jau tradicionāli aprīļa beigās visā Latvijā norisinās radošās darbības nedēļa “radi!” ar mērķi parādīt un izcelt radošuma praktisko un pragmatisko pusi un apzināt un sekmēt radošumu mērķtiecīgā darbībā – izglītībā, kultūrā, uzņēmējvidē, valsts pārvaldē, pašvaldībās, sociālajā sfērā – un tā spēju radīt pievienoto vērtību un risināt sabiedrībai svarīgus problēmjautājumus. Šogad šīs nedēļas moto bija – “radi!=dari!”.

18. aprīlī Hedas mājā Andrejsalā notika radošās darbības nedēļas “radi!2013” ieskaņas pasākums. Tā dalībnieku vidū bija gan “radi!” iniciatori – Kultūras ministrijas un Britu padomes Latvijā vadītāji, gan sadarbības partneru – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības un Izglītības un zinātnes ministrijas, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Ministru kabineta pārstāvji, gan atbalstītāji un līdzdomātāji, arī no pašvaldībām.

Klātesošajiem bija iespēja baudīt radošuma atmosfēru, mīlojoties ar pavasarīgi spirtu cienastu un iesaistoties improvizētās radi!=dari! aktivitātēs, piemēram, pie kalējmeistara varēja izgatavot radošuma monētiņu un uz “radi!2013” punktotā plakāta izveidot savus radošuma tēlus ar savilkto punktiņu palīdzību – šo darbību rezultātā izveidojās viens burts vai simbols, kas kopā veidoja uzrakstu – radi!=dari!.

Pasākuma vadītājs **Didzis Jonovs**, aicinot viesus ieņemt vietas pie lodziņiem, kas izvietoti Hedas

mājas trijos stāvos, mēģināja noformulēt radošuma definīciju: *“Vispirms ir vajadzīga vēlme savā galvā sapemt idejas “šāvienu”. Ja esam tam gatavi, tad pirmais priekšnosacījums, lai ideja rastos, ir izpildīts. Nākamais – ir nepieciešama vide un rituāls jeb simboliska darbība, jo tie sev līdzi nes noskaņu. Vispirms ideja iešaujas noskaņas veidā, kā sajūta, kā iedvesma, bet vide un rituāli palīdz iedvesmai atnākt. Valsts līmenī mēs varam veicināt radošu vidi, taču darbība paliek katra paša atbildības zonā. Kad grūtākais ir aiz muguras – pēc iedvesmas atnākusi ideja un tā noformulēta, sākas sarežģītākais – ideja ir jāīsteno. Šajā ziņā gan ar pašu spēkiem nepietiek – vajadzīga plānošana, projektu rakstīšana, citi cilvēki, palīgi, tehniskie līdzekļi, finanses, vieta, visādu veidu atbalsts. Aicinu visus būt radošiem un lidot tā, kā katrs protam un varam!”*

Savus formulējumus un papildinājumus šai definīcijai puda arī kultūras ministre **Žaneta Jaunzeme-Grende**, uzsverot, ka kultūra ir nozare, kurā vērts investēt, un ka radošajām industrijām ir pieaugoša loma valsts ekonomiskajā attīstībā. Viņa aicināja izmantot iespēju līdz 31. maijam pieteikties finansējumam jaunajā Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammā radošo

industriju pilotprojektiem, kam paredzēti 100 000 latu. Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece Izglītības departamenta direktore **Evija Papule** ir pārliecināta, ka 21. gadsimta skola noteikti nevar iztikt bez radošuma, tāpēc radošās nedēļas ietvaros aktuālākais jautājums šajā jomā ir diskusija par to, kādai jābūt nākotnes skolai un skolotājiem un kas būtu jā dara, lai veicinātu radošumu skolās. Britu padomes Latvijā Programmu direktore **Ilze Saleniece** puda prieku, ka radošās nedēļas mērogs kļūst lielāks un plašāks, vairāk iesaistīto partneru, no abstraktām runām pārejām uz konkrētiem jautājumiem un problēmām un “radi!” no pasākumu kalendāra pārtop par kustību. UNESCO Latvijas komisijas ģenerālsēkretāra pienākumu izpildītāja **Baiba Moļņika** uzskata, ka radošs ir katrs cilvēks un radošums rodas tur, kur sastopas izglītība, kultūra un uzņēmējdarbība.

Savukārt Ministru kabineta preses sekretāre **Signe Znotiņa-Znota** atzīmēja, ka radoši strādā arī Ministru kabinets un Valsts kanceleja – gan organizējot iekšējo procesu pārvaldē un menedžmentā, gan arī sadarbībā. Pasākuma dalībniekus uzrunāja arī Dizaina informācijas centra vadītāja **Daina Vītoļiņa**, RISEBA Arhitektūras un dizaina fakultātes Arhitektūras studiju programmu direktors **Oskars Redbergs**, režisore un teātra festivāla jauniem cilvēkiem “NoMadi” direktore **Krista Burāne**, radošo industriju interneta platformas “Fold” galvenā redaktore **Evelīna Ozola**, grupas “Prāta Vētra” starptautisko un sabiedrisko attiecību menedžere **Guna Zučika** un radošās kultūras telpas/ēdinātavas “371” Rīgas Centrālīrgū pārstāvis **Roberts Celms**.

Radošās nedēļas ieskaņas pasākumā tika arī pasniegtas **Radošuma balvas** pašvaldību pārstāvjiem, kuri piedalījās Vides un reģionālās attīstības ministrijas izsludinātajā **konkursā pašvaldībām, pašvaldību iestādēm un pašvaldību kapitālsabiedrībām**. Šogad balvai tika saņemti 20 pašvaldību pieteikumi.

VARAM valsts sekretāra vietniece **Ilona Raugze**: “*Jau otro gadu “radi!” nedēļas ietvaros tiek rīkots Radošuma balvas konkurss, un man prieks, ka tas pārvērties par tradīciju un gūst pašvaldību atsaucību. Radošuma balva tiek piešķirta ar mērķi, lai izceltu radošus risinājumus teritorijas attīstībai, kas bieži vien neprasa daudz naudas, bet drīzāk netradicionālu un integrētu skatījumu uz sabiedrības vajadzībām un teritorijā pieejamajiem resursiem, kā arī iniciatīvu, sadarbību un drosmi. Pašreizējos sociāli ekonomiskajos apstākļos teritorijas dzīvotspēja ir atkarīga no tā, cik gudri pašvaldība domā un rīkojas, lai noturētu un piesaistītu*

tu iedzīvotājus, nodrošinātu kvalitatīvus un sasniedzamus pakalpojumus, radītu pievilcīgu vidi dzīvošanai un uzņēmējdarbības veikšanai. Teritorijas dzīvotspējas nodrošināšanai pašvaldībai ir jāspēj pieņemt ne tikai tradicionālus ieguldījumus, piemēram, ceļu un komunikāciju sakārtošanā, bet arī ieviest netradicionālu un jaunu pieeju pakalpojumu nodrošināšanā un darbavietu radīšanā. Radošuma balvas konkurss iedvesmo un iedrošina citas pašvaldības meklēt, generēt un īstenot radošus risinājumus atbilstoši savām vajadzībām, lai veicinātu “gudro” izrāvienu vietējā līmenī.”

Radošuma konkurss notika trīs grupās: republikas pilsētu un novadu pašvaldības, kas ietver reģionālās nozīmes attīstības centru; novadu pašvaldības, kur iedzīvotāju skaits ir lielāks par 5500; novadu pašvaldības, kur iedzīvotāju skaits ir līdz 5500.

Pirmajā grupā Radošuma balva tika piešķirta **Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centram** par ideju “Sistēmas izveide intereses par dabaszinātnēm un spējas risināt tehniskas dabas problēmas veicināšanai visos izglītības posmos”. To saņēma Jelgavas pilsētas pašvaldības pieaugušo izglītības iestādes “Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs” direktore **Sarmīte Viksna**.

Šīs iniciatīvas ietvaros Jelgavas pilsētas un Jelgavas un Ozolnieku novada skolās ieviesta jauna metodika, kuras pamatā ir 52 eksperimenti mācību stundām un starpbrīžiem – 52 kompaktas eksperimentu stacijas, kas attēlo kādu interesantu fizikas parādību. Kad bērni darbojas ar eksperimentu stacijām, skolotājs nestāsta, kā kurš eksperiments darbojas un kāda fizikas parādība ar to tiek attēlota, audzēkņiem tiek ļauts pašiem eksperimentēt un atrast atbildes.

Savukārt otrajā grupā tika sumināta **Dagdas novada pašvaldība** un tās priekšsēdētājs **Viktors Stikuts** par iniciatīvām “Kļūsti uzņēmējs laukos”, kuras mērķis ir aktivizēt jauniešus uzņēmējdarbības uzsākšanai laukos, un “Izstāžu zāles izveidošana Jaundomes muižā un teritorijas labiekārtošana”, kuras ietvaros pašvaldība veiksmīgi un efektīvi izmanto tās unikalitāti tūrisma attīstībai.

Ar iniciatīvas “Kļūsti uzņēmējs laukos” palīdzību dagdānieši cer attīstīt savas pašvaldības uzņēmējdarbības potenciālu. Projekta gaitā jaunieši nodarbosies ar dārza ogu audzēšanu, attīstot uzņēmējdarbības iemaņas un gūstot pieredzi dēstu stādīšanā, ravēšanā, ogu iegūšanā, bet vēlāk kļūs par uzņēmējiem, kas veiksmīgi nodarbosies ar ogu audzēšanu un, realizējot savu produkciju, sadarbojoties sava starpā un attīstoties, nākotnē pāraugs par nopietniem lauksaimniekiem. Tāpat ieguvēji būs arī novada iedzīvotāji, jo viņi varēs iegādāties pašu novadā audzētās ogas, tādējādi atbalstot vietējos ražotājus.

Savukārt iniciatīvas “Izstāžu zāles izveidošana Jaundomes muižā un teritorijas labiekārtošana” ietvaros pašvaldība veiksmīgi izmanto tās unikalitāti tūrisma attīstībai. Dagdas novads ir viens no ezeriem bagātākajiem Latvijā – novada teritorijā ir vairāk nekā 120 ezeru, tajā skaitā arī salām bagātākais – Ežezers. Lai vietējiem un tūristiem būtu iespēja tuvāk iepazīt ezeru dzīvi un to zemūdens pasauli, iemītniekus un augus, pašvaldība ar ES ELFLA finansējumu 2011. gadā uzsāka projekta “Izstāžu zāles izveidošana Jaundomes muižā un teritorijas labiekārtošana” īstenošanu Ezernieku pagasta Novomisļos. Jaundomes muižas vides izglītības centrā un ekspozīciju zālē jau

šovasar būs pieejamas savdabīgas zivju iemītnieku mulāžas un mikroskopos varēs apskatīt zivju mazulu ikrus, bet āra vides klasē notiks nodarbības bērniem un jauniešiem.

Jāpiebilst, ka Dagdas novada pašvaldība konkursam bija iesniegusi vēl vienu ideju – par dziedošo kolektīvu un “gvelžu” saietu “Auni kōjas, laksteigola!”, kas tikko norisinājās jau desmito reizi.

Trešajā grupā par laureāti atzīta **Beverīnas novada pašvaldība**, un balvu par iniciatīvu “Lauku biznesa inkubators (kooperatīvās, sociālās jeb inovatīvas ekonomikas modelis)” saņēma pašvaldības izpilddirektors **Sandris Brālēns**.

Šīs iniciatīvas ietvaros nodibinātas trīs biedrības – “Beverīnas kopdarbu asociācija”, kam deleģētas pašvaldības pārvaldes uzdevumi, biedrībai “Beverīnas ūdeņi” uzticēta upes un ezeru apsaimniekošana, bet “Beverīnas amatnieki” uzsākuši amatnieku apmācības un izstrādājumu tirdzniecību, kā arī divi kooperatīvi – lauksaimnieku, kas uzsākuši savu produktu tirdzniecību Rīgas Centrāltirgū, un mežsaimnieku.

Pašvaldības tika godinātas arī ar īpašām balvām. UNESCO pārstāve Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāra p.i. Baiba Moļņika speciālbilvu pasniedza divām pašvaldībām – **Aizkraukles novada pašvaldībai** par iniciatīvu “Vides objekts – divritenis kā Aizkraukles novada atpazīstamības zīme” un **Jelgavas novada pašvaldībai** par iniciatīvu “Logo un piemiņas velte novada jaundzimušajiem”. Aizkrauklē pērņvasar novada Mākslas skola pie savas ēkas izveidoja interesantu divriteņu novietni, kas pati ir divriteņa formā. Nu šis divritenis aizkraukliešiem kļuvis par iedvesmas avotu jaunām idejām. Savukārt Jelgavas novads pratis tradicionālas lietas izveidot kā oriģinālus un unikālus priekšmetus – novada logo buras formā un piemiņas velti novada jaundzimušajiem (tīra sudraba monē-

ta ar bērniņa pēdiņu nospiedumu un tekstu “Nes Jelgavas novadu pasaulē!” aversā un Jelgavas novada ģerboni reversā).

Britu padomes pārstāve Ilze Saleniece speciālbilvu pasniedza **Jēkabpils pilsētas pašvaldības Kultūras pārvaldei** par iniciatīvu “Bērnu pašu sarakstīto dzejoļu krājuma “Rakstu dzejoli pats” izdošana”. Tajā publicēti 54 jauno autoru (vecumā no pieciem līdz 12 gadiem) darbi.

Latvijas IT klastera pārstāvji savu balvu pasniedza **Valmieras pilsētas pašvaldībai** par iniciatīvu “Konkurss “Hackfest Valmiera 2012””. Šā konkursa mērķis bija iesaistīt profesionālus informācijas un komunikācijas tehnoloģiju drošības auditorus, amatierus speciālistus un studentus Valmieras pilsētas pašvaldības informācijas sistēmu drošības testēšanā un ievainojamību meklēšanā.

“Ernst & Young” pārstāve Renāte Strazdiņa sveica **Jelgavas pilsētas pašvaldību** par ideju “Viedā pilsētssaimniecība”. Tajā vienotā sistēmā apvienotas vairākas infrastruktūras pārraudzības sistēmas: ģeogrāfiskā informācijas sistēma, inteligentā luksoforu vadības sistēma, lietusūdens sūkņētavas, pretplūdu aizvari, ielu apgaismojums, automašīnu stāvlaukumi un ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēma. Papildus izveidota videonovērošanas sistēma, kapsētu saimniecības pārraudzības sistēma, iedzīvotāju ziņojumu interaktīvā karte, mobilā aplikācija, SMS apziņošanas risinājums, īsā iedzīvotāju atbalsta tālrunā 8787 ieviešana un problēmu uzskaites un kontroles sistēma visu notikumu vienotai reģistrēšanai.

Radošs bija arī Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēža **Andra Jaunsleiņa** apsveikums Radošuma balvas laureātiem un visiem pasākuma dalībniekiem. Viņš aicināja uz 30 sekunžu klusuma brīdi – lai šajā mirklī katram galvā iešautos kāda spoža ideja!

LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS

Brīvpusdienas Jūrmalas pamatskolēniem. Jūrmalas pilsētas dome 18. aprīlī pieņēma lēmumu par brīvpusdienām visiem skolēniem līdz 9. klasei. Brīvpusdienas saņem arī piecus un sešus gadus vecie pirmsskolnieki. Pagājušajā mācību gadā pašvaldība piešķīra brīvpusdienas visiem Jūrmalas vispārīgizglītojošo skolu audzēkņiem līdz 6. klasei, bet no 1. septembra tās saņems visi skolēni līdz 9. klasei.

“Pepija” gaida mazos tukumniekus. Tukuma novadā darbu uzsākusī vēl viena pirmsskolas izglītības iestāde – “Pepija”. Septiņās grupās te var uzņemt līdz 140 bērniem vecumā no pusotra gada, ļaujot būtiski samazināt rindu uz vietām novada bērnudārzos. Jāpiezīmē, ka 2011. gada novembrī darbu uzsāka bērnudārzs “Karlsons”.

2013. gada produkts Nr. 1 Kurzemē. 17. marta pusnaktī noslēdzās divu nedēļu balsojums par Kurzemē

ražotiem produktiem izstādes “Elementi 2013” ietvaros. Izstādē piedalījās 50 dažādi Kurzemes produkti, par kuriem kopumā tika atdots gandrīz

40 000 balsu. Spraigajā balsošanas maratonā uzvarēja “Cherry Berry” ķiršu kauliņu produkcija (SIA “ECOTex”), ar 3848 balsīm iegūstot pirmo vietu. Ar izstādes balsojuma rezultātiem un pašiem produktiem visus interesentus aicinām iepazīties vietnē www.kuzemerazo.lv.

Rosīgais pavasaris Ventspilī. Ar ERAF projekta finansējumu notiks Lielā laukuma rekonstrukcija pilsētas centrā. Tajā plānots izveidot unikālu strūklaku, kas sastāvēs no vairākiem mastiem. Tie funkcionēs gan ziemā, gan

vasarā. Tīkmēr pārējās Ventspils **strūklakas** pilsētnieku un viesu priekam iedarbinātas jau aprīļa beigās. Pie Ventspils Dienvidu mola 35. piestātnes novietots foto-grāfa Visvalža Šteinberga **informatīvais plakāts**, kurā var apskatīt 29 putnu sugas, kas mīt Ventspils apkaimē.

Vakanču gadatirgus Liepājā. 10. aprīlī Liepājā Latviešu biedrības namā atklāja ceturto Nodarbinātības valsts aģentūras organizēto izstādi “Darbs un karjera 2013” un pirmo sezonas vakanču gadatirgu, kas ir bezmaksas pasākums darba devējiem un darba meklētājiem. Šajā vakanču gadatirgū tika aicināts pieteikties ikviens darba devējs, kurš savam uzņēmumam vēlējas atrast trūkstošos speciālistus.

Bauskas novada iedzīvotāji veido savu vidi. Jau otro gadu pašvaldība sadarbībā ar “Bauskas rajona lauku partnerību” piedāvāja iespēju iesaistīties projektu konkursā “Iedzīvotāji veido savu vidi”, kura īstenošanai līdzekļi piesaistīti nīderlandiešu apvienības KNHM projektā. Žūrijas komisija apstiprināja 21 no 41 pieteiktās projektu idejas. Nereti konkursa otrajā gadā iedzīvotāju aktivitāte ir mazāka, jo finansējuma otra puse jāsedz pašiem projektu īstenotājiem. Lai atbalstītu iedzīvotāju labās idejas, trūkstošo finansējumu nodrošinās no pašvaldības līdzekļiem.

Izdots ceturtais Ikšķiles almanahs. Ar pašvaldības un VKKF atbalstu izdotā rakstu krājuma pamatā izmantoti 2011. gada notikušās zinātniskās konferences materiāli. Tā bija veltīta Ikšķiles vēsturei, tās iedzīvotājiem viduslaikos un agrajos jaunajos laikos 13.–17. gs. Izdevums veidots kā informējošs, analītisku tekstu un vizuālo materiālu apkopojums par folkloru, dažādu laiku sadzīvi, paražām un notikumiem.

Atdzimis Līvānu stikla muzejs. 12. aprīlī Latgales mākslas un amatniecības centrā Līvānos atkal durvis vēra vienīgais stikla muzejs Baltijas valstīs. Kādreiz slavenajā Līvānu stikla fabrikā, kuras pirmsākums datēts ar 1887. gadu, ražošana vairs nenotiek, taču unikālā bagātība – stikla muzejs ir pašvaldības īpašums. Līvānu novada dome ieguldījusi finanšu līdzekļus, uzbūvējot īpašu ekspozīcijai domātu ēkas piebūvi un izstrādājot jaunu dizainu. Atjaunota arī muzeja otra zāle “Amatnieki Latgalē 19.–20. gadsimtā”. Te iekārtots kulinārā mantojuma stends, kurā aplūkojama Līvānu firmas ēdiena “Dubnas un Daugavas akmeņi” oriģinālrecepte – kartupeļu klimpas, kas pildītas ar biežpienu, sviesta un krējuma mērcē. Tās nobaudīt varēja arī muzeja atklāšanas pasākuma dalībnieki.

Rikavā sabirst “Kaudzēm smieklu”. Jau vairākus gadus kādu no Rēzeknes novada kultūras namiem piepilda skanīgi smieklī, jo ar asprātīgiem skečiem un izrāžu fragmentiem uz

skatuves kāpj Rēzeknes novada amatierteātri. Šoreiz “Kaudzēm smieklu” izskanēja Rikavas pagasta kultūras namā. Vairāk nekā divu stundu garumā 13 kolektīvi uz skatuves izdzīvoja pasakas, atgriezās kolhozu laikos, kā arī prasmīgi pasmējās par sevi un citiem, izspēlējot jautrus atgadījumus no dzīves.

Atdzimusi Alūksnes mākslas skola. Tās renovācija notika Alūksnes novada pašvaldības īstenotā un ERAF atbalstītā projekta “Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa “Vecā pils” renovācijas pabeigšana Alūksnes mākslas skolas un novada iedzīvotāju vajadzībām” ietvaros. Ēkas iekštelpas ir atguvušas senatnīgo auru, telpās ierīkots apgaismojums atbilstoši mākslas skolas vajadzībām, īpašu apgaismojuma sistēmu paredzot izstāžu zāļu telpās. Tāpat telpas pielāgotas personām ar funkcionāliem traucējumiem.

2014. – Jāņa Cimzes 200. jubilejas gads. Ne tikai Valka, bet arī visa Vidzeme ir cieši saistīta ar pedagoga, tautasdziesmu vācēja un harmonizētāja, ērgelnieka, latviešu kora mūzikas pamatlicēja un profesionālās mūzikas aizsācēja Jāņa Cimzes vārdu. Godinot izcilo tautskolotāju, 2014. gads Valkas novadā kļuvis par Jāņa Cimzes jubilejas gadu. Bērnu un jauniešu centrs “Mice” izsludināja Cimzes gadam veltītu logo konkursu, un labākas idejas autore ir Valkas ģimnāzijas 9. klases skolniece Krista Annija Namniece. Nākamā iecere – Jāņa Cimzes vaska figūras izveide Valkas novadpētniecības muzejā. Šim mērķim tiks novirzīti visi 11. Lielā labdarības robežtīrģus laikā iegūtie līdzekļi.

Aizraujoši skolēnu ekskursiju maršruti Valmieras pusē. Mācību gada noslēgumā Valmieras Tūrisma informācijas centrs aicina doties jautrās, aktīvās, saistošās un tematiskās klases ekskursijās Valmieras pilsētā, kā arī tuvējos Kocēnu, Burtņieku un Beverīnas novados. Mācību eks-

kursijas sagatavotas četros tematiski izziņošos maršrutos: “Dzīvā vēsture” Jaus iztēloties, kā cilvēki dzīvojuši senāk; “Kas lācītim vēderā” atklās, kā norit darbs Valmieras lielākajās ražotnēs un organizācijās; “Lauku dzīve” Jaus aplūkot dažādus lauku sētu dzīvniekus, nobaudīt lauku labumus un vērot, kā videi draudzīgi saimnieko lauku sētās; “Svaigais gaiss” sniegs informāciju par atpūtas vietām, kur pavadīt aizraujošus mirkļus brīvā dabā.

Pirmais skrējienis un piektie svētki Cēsīs. 25. marta rītā Cēsu novada aktīvākās sievietes devās pirmajā Māras dienas skrējienā uz Svētavotu, kur viņas sagaidīja dabas lietu pārzinātāja Anna Lutere un deva padomus, kā saglabāt možu garu visu gadu, kā pareizi mazgāties avotā un kā smelties enerģiju no saulītes. 15. maijā Cēsīs jau piekto gadu tiks rīkota Ģimenes diena. Novada ģimenes ar bērniem varēs doties pastaigā pa Latvijā vienīgo Bērnu tiesību un pienākumu taku, novērtēt bērnu ratiņu otro parādi un noskatīties ģimenēm veltītu koncertu.

Ārciemā notiks Jurim Neikenam veltīti dziedāšanas svētki. 22. jūnijā Limbažu novada Pāles pagasta Ārciemā notiks dziedāšanas svētki “Skani dziesmai, mīlestībai, vienprātībai!”, kas veltīti Dziesmu svētku idejas autoram mācītājam Jurim Neikenam, kurš dzimis Ārciemā. Tā būs ieskaņa lielajiem Dziesmu svētkiem un vasaras skaistākajiem svētkiem – Līgo. Šogad Dziesmu svētku idejai aprit 150 gadu. Godinot Jura Neikena devumu Latvijas kultūrā, pie Ārciema brīvdabas baznīcas tiks atklāta tēlnieka Jura Rapas veidotā piemiņas zīme.

Siguldas ID karšu programmā 16 jauni pakalpojumi. 25. februārī Siguldas novada deklarētā iedzīvotāja identifikācijas karti saņēma jau desmitstokstošais iedzīvotājs – Dzerkalu ģimene no Mores pagasta. Martā iecienītajai ID programmai “Es esmu siguldietis” pievienojušies septiņi jauni sadarbības partneri ar 16 dažādiem pakalpojumiem, ko ID karšu īpašnieki var saņemt daudz izdevīgāk.

Talkošana Silakrogā pie Silezera. Silakrogs ir ciems Pierīgā, Ropažu novadā. Turpinot rudēnī iesākto vides sakopšanu, aktīvākie kaimiņi un biedrības “Cits Silakrogs” pārstāvji aicināja iedzīvotājus piedalīties skaistā Silezera

sakopšanas talkā jau februārī. Tapa aicinājums “Nāc pakusties svaigā gaisā, labā kompānijā, lai Silezers kļūst sakoptāks, skaistāks un pieejamāks!”. Nedēļu nogalēs notikušas vairākas talkas, kur talciniekiem pievienojās gan ģimenes ar bērniem, gan vecāka gadagājuma cilvēki, gan vietējie jaunieši un arī kaimiņi no Zaķumuižas.

Ziņas sagatavojuši: **Elita Cepurīte, Maija Šulca, Ilze Eglāja, Aija Skiba, Ieva Šomina, Valdis Villerušs, Ginta Kraukle, Madara Ļaksa, Evita Aploka, Inguna Medne, Aiga Akmentiņa, Vita Pleševnika, Liene Preimane, Siguldas novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa un Kristīne Ozoliņa**

VĪRIEŠU MANIFESTS

Draudzene, līgava, māte, sieva, māsa un citas sievietes!

Ja tu kaut ko gribi, tad ir pilnīgi pietiekami, ja tu to pasaki. Atceries likumu – MĒS ESAM VIENKĀRŠI! Mēs nesaprotam smalkus mājienu. Saki skaidri, ko tu vēlies!

Ja tu uzdod jautājumu, uz kuru negaidi atbildi, nebrīnies, ja dabū atbildi, kuru tu nevēlēties dzirdēt.

Mēs esam VIENKĀRŠI! Ja es tev lūdzu iedot man maizi, tad es ar to nedomāju neko citu. Tas nav pārmetums, ka maizes nav uz galda. Mēs nemaskējam jautājumus. Mēs TIEŠĀM esam vienkārši.

Ja es tev prasu: "Kas noticis?" un tu atbildi: "Nekas!", tad es ticu tavai atbildei un uzvedīšos tā, it kā viss būtu pilnīgā kārtībā. Mēs ESAM vienkārši. Nav nekādas jēgas prasīt man, par ko es domāju. 96,5% sava laika vīrieši domā par seksu. Nē, mēs neesam norūpējušies, vienkārši mums tas patīk vislabāk.

Neprasi man: "Vai es tev patīku?" Manis jau sen vairs te nebūtu, ja būtu citādi.

Mēs esam vienkārši. Reizēm es Nedomāju par tevi. Nekā slikta tur nav. Vienkārši pierodi pie tā. Neprasi man, par ko es domāju, citādi tev jābūt gatavai runāt par politiku, ekonomiku, filozofiju, futbolu, iedzeršanu, automašīnām...

Piektdiena, sestdiena, svētdiena = draugi = hokejs = TV = alus = sliktas manieres. Tas ir kā pilnmēness, kā paisums un bēgums. Tas ir nenovēršami.

Ja mēs kaut kur ejam, tev pietāv tieši tas apģērbs, kas tev mugurā. ZVĒRU! Tev ir pietiekami daudz apģērbu un apavu. Es atkārtoju: MĒS ESAM VIENKĀRŠI! Kāpēc tu domā, ka es varu pateikt, kurš no taviem 30 apavu pāriem pietāv šim tērpiem vislabāk?

Lūdzu, izplatiet šo manifestu pēc iespējas lielākam skaitam sieviešu, lai viņas beidzot saprastu vīriešus! Vienreiz un uz visiem laikiem!!!

SIEVIEŠU MANIFESTS

Draugs, līgavaini, tēvs, vīrs, brāli un citi vīrieši!

Mēs arī esam vienkāršas. Un, ja mēs paziņojam, ka gribam gulēt, un liekamies gultā agrāk, tas nozīmē, ka GRIBAM GULĒT UN NEKO VAIRĀK!

Mēs esam vienkāršas. Un, ja sakām, ka gribam nopirkt vēl vienu kurpju pāri, tas nozīmē, ka mums nav slepenas vēlēšanās jūs izputināt vai mājiena uz to, ka jūs maz pelnāt. Mēs VIENKĀRŠI VĒLAMIES VĒL VIENU KURPJU PĀRI.

Mēs zinām, ka jūs esat vienkārši. Un pat sevišķi neceram, ka jūs varētu atrisināt mūsu problēmas. Un, ja mēs tās stāstām jums, nesaspringstiet tik ļoti – TIKAI PAŽĒLOJIET. Vairāk no jums neko neprasām.

Jūs esat vienkārši. Bet ne tik neaptēsti, lai nebūtu spējīgi atcerēties dažas pavisam vienkāršas frāzes: "Es tevi mīlu!", "Tu brīnišķīgi izskaties!", "Tu man esi vienīgā."

Sakiet mums to biežāk, un jums nevajadzēs 96,5% sava laika domāt par seksu. JŪS AR TO NODARBOSIETIES!

Neuzskatiet, ka laiks, kas pavadīts saskarsmē ar sievu (draudzeni), ir veltīgi izšķiests. Vai jums nešķiet, ka pavadīt visu savu brīvo laiku datora apkampienos, bet skūpstus gaidīt no mums ir mazliet panaīvi pat tik vienkāršām būtnēm kā jūs?

Lai cik jūs būtu vienkārši, atrodoties blakus sievietei (draudzenei), SAKIET KAUT KO. Ja jūs visu laiku klusējat, galvā nevilšus iezogas doma, ka sievas (draudzenes) vietā varētu būt suns.

Lūdzu, izplatiet šo manifestu pēc iespējas lielākam skaitam vīriešu, lai viņi beidzot saprastu sievietes! Vienreiz un uz visiem laikiem!!!

* * *

Ko sieviete var uztaisīt no nekā? Frizūru, salātus un traģēdiju.

☺ ☺ ☺

Bērībā meitenes interesē lelles un zēnus – mašīnas. Vēlāk viss ir otrādi...

☺ ☺ ☺

Soļo pa ielu jauns vīrietis, stumj bērnu ratiņus. Tajos gulošais mazulis nemitīgi kliedz. Vīrietis tik iet un visu laiku pie sevis runā:

– Mierīgs, Anatolij, mierīgs!

Pienāk dāma, palūkojas uz mazuli un saka:

– Cik jauks bērns! Vai viņu sauc Anatolijs?

– Nē, viņu sauc Maija. Anatolijs esmu es...

☺ ☺ ☺

– Tēti, kas tas ir – vīrietis?

– Nu, tas ir cilvēks, kas mīl, sargā un rūpējas par savu ģimeni!

– Lieliski! Es gribu kļūt par vīrieti, tā kā mamma!

☺ ☺ ☺

Sieviešu loģika:

– Labi, beidzot salīgstam mieru, abi taču bijām vainīgi... it īpaši tu!

PIEKTOREIZ – ĢERBOŅU SVĒTKI!

28. martā, turpinot 2011. gada 25. oktobrī aizsākto Pašvaldību ģerboņu svētku tradīciju, Latvijas Valsts prezidents **Andris Bērziņš** piektoreiz (šoreiz – Melngalvju namā) pulcēja tos novadus un pagastus, kas izstrādājuši un guvuši Heraldikas komisijas apstiprinājumu savu pašvaldību jaunajām atpazīstamības zīmēm.

Ķeguma novada ģerboņa centrā attēlotā saule simbolizē gan enerģiju, gan Latvijas pirmo lielo hidroelektrostaciju, bet četras daļas – novadā apvienotos Birzgales, Tomes un Rembates pagastu un Ķeguma pilsētu. Svinībās domes priekšsēdētājs **Roberts Ozols** ieradās kopā ar kolēģiem un popgrupu “Sienāži”, kas klātesošos priecēja ar novada kopdziesmas pirmatskaņojumu.

Sējas novadu pārstāvēja 14 cilvēku delegācija, kas savu novadu prezentēja ar muzikālu sniegumu. Domes priekšsēdētājs **Guntis Liepiņš** saņēma jauno ģerboni, kura ieceri nācies ilgi skaidrot un pierādīt, jo ozols varētu būt simbols daudzām pašvaldībām. Tomēr Sējas novadam uz to pirmtiesības, jo Sējas dižozols ir otrs lielākais Latvijā. Tas arī mirdz zeltā uz ģerboņa zaļā fona.

Viļānu novads Melngalvju namā saņēma oficiālu apliecinājumu jaunajam simbolam – uz zaļa fona attēlota zelta lakstīgala, tai knābī zelta ievas zars ar sudraba ziediem, bet ģerboņa lejasdaļā sudraba upe ar četriem vilnišiem simbolizē četras pašvaldības, kas apvienojušās Viļānu novadā. Priekšsēdētājs **Arnolds Pudulis** uz Rīgu atbrauca kopā ar lauku kapelas “Bumburneicys” koloritajām dāmām.

Salaspils novada ģerbonis ir “sena dziesma jaunās skaņās”,

jo salaspilieši vēlējas saglabāt mākslinieka Jāņa Strupuļa 1995. gadā Salaspils pilsētai radīto simbolu ar Daugavas dzelzi, pils mūri un lapoto asnu virs tiem. Tagad iecienīto ģerboni papildina sudraba pavedienapmale. Salaspiliešu pulks bija ļoti kups, jo domes priekšsēdētājs **Raimonds Čudars** pasākumā ieradās kopā ar kolēģiem, bijušajiem pašvaldības vadītājiem un Goda salaspiliešiem.

Madonas novada Ošupes pagasts īstenojis sen loloto sapni par savu ģerboni, kura priekšplānā ir pasaulē apdraudētāko putnu sugu sarakstā iekļautais ķikuts. Lubāna mitrājā ligzdo puse no Latvijas populācijas. Pagasta pārvaldes vadītājs **Aigars Šķēls** kuplināt svinīgo pasākumu bija uzaicinājis zemniekus, kuru saimniecībās ciemojies Prezidents, un Degumnieku tautasnama sieviešu vokālo ansambli “Harmonija”.

Daugavpils novada Skrudalienas pagasta daba ir

bagāta ar reti sastopamiem augiem un dzīvniekiem. Pagasta iedzīvotāju atbalstu guva iecere ģerbonī iemūžināt čemurziežu dižtaureni. Skrudalienu pārstāvēja vissievišķīgākā delegācija, jo pagasta pārvaldes vadītāja **Betija Ivanova** kuplināt svētkus bija uzaicinājusi Silenes kluba vokālo ansambli “Līgaviņas”.

Foto autors: **Toms Kalniņš**, Latvijas Valsts prezidenta kanceleja

Jēkabpils pilsētas pašvaldības
jaunatnes lietu speciālistes Lāsma Skļarskas foto

“LOGS”

Mazajā Pils ielā 1, Rīgā, LV 1050, tālr. 6732 6634, 6750 8530